

Teden RK

V spomin na rojstni dan Henryja Dunanta (8. maja 1828), idejnega očeta organizacije Rdečega križa, je Liga organizacij Rdečega križa določila teden, v katerega pade 8. maj, za teden RK in mu vsako leto določi tudi vsebino.

Letošnji teden RK je posvečen geslu: »Varujmo zdravje, preprečujmo nesreče, rešujmo življenja!« Temu geslu se med 4.310.832 člani Jugoslovanskega RK pridružuje 528.623 članov RK Slovenije.

Rdeči križ je bil rojen z željo, da brez diskriminacije pomaga ranjencem na bojišču, v mednarodnem pogledu pa si prizadeva, da odstrani je in lajša trpljenje ljudi v vseh okoliščinah, da se zavaruje življenje in zdravje človeka in zagotovi spoštovanje njegove osebnosti ter širi vzajemno razumevanje, prijateljstvo, sodelovanje in trajen mir med vsemi ljudmi in narodi.

Če se je sprva lahko boril samo za ublažitev vojnih posledic in pozneje za humanizacijo vojne, se KR sedaj z vso svojo avtoriteto in s skoraj 200 milijoni članov, ki se zbirajo pod zastavo z rdečim križem, bori za mir in resnično ustvarjalno sožitje in sodelovanje med ljudmi, ne glede na njihovo versko, rasno ali svetovnonazorsko pripadnost.

Vsebinska gesla letošnjega tedna RK je kot rdeča nit vitkana v vsakodnevno delo aktivistov RK tudi na Dolenjskem. S tednom RK pa je temu delu dan še poseben poudarek.

Aktivisti RK si vsakodnevno prizadevamo pridobiti za aktivno delo v naši nadvsehumani organizaciji še nove aktivne člane. Vendar je na žalost še vedno precej sposobnih in zdravih ljudi, ki stojijo ob strani. Predvsem so to ljudje z dokaj visoko življenjsko ravno. Mnogi od njih uporabljajo razne tehnične pripomočke, zlasti motorna vozila, in so tako dan za dnem izpostavljeni raznim nevarnostim. Zanimivo je, da prav ti ljudje v primeru morebitne potrebe trdno računajo na pomoč sočloveka. Ne pomislijo pa, da mnogi pričakujejo in potrebujejo tudi njihove pomoči.

Nič manj kakor delo odraslih aktivistov RK je pomembno delo podmladka in mladine RK. Njena osnovna naloga je zdravstvena in socialna vzgoja, zato razvijata in negujeta predvsem higijenske navade, dvigata raven zdravstvene kulture, budita v članih smisel za ohranitev svojega zdravja in za zdravstveni napredek svoje okolice ter negujeta obenem tudi smisel za medsebojno pomoč.

Podmladek in Mladina JRK vzgajata svoje članstvo v duhu socialističnega humanizma, patriotizma in internacionalizma; z različnimi delovnimi oblikami pa razvijata mednarodno prijateljstvo in humane odnose med ljudmi. Svoje člane vzgajata za bodoče aktivne in zavestne člane skupnosti.

Letošnji teden RK nalaga aktivistom RK nalogo naučiti ljudi zdravo živeti, ohraniti zdravje in preprečevati nesreče, pospeševati hitrejše reševanje problemov, ki se ob gospodarski reformi pojavljajo na področju zdravstvenega varstva. Te naloge pa ni mogoče popolnoma uresničiti v enem samem tednu, ampak naj bo teden RK močna spodbuda za vse nadaljnje delo.

SAVNIK BORIS

RESOLUCIJA CK ZKS ODPIRA POT K PREOBRAZBI

Uspeh bo dala vsebinska obogatitev

Odprtost Zveze komunistov pomeni večjo odgovornost znotraj komitejev in osnovnih organizacij — Reorganizacija bo uspešna, če bodo mladi delavoljni ljudje osvežili vrste Zveze komunistov z novim poletom — Pomembna je vsebinska preobrazba, samo oblika ne zagotavlja napredka — Malo prepiha ne bo škodovalo

Izvršni komite CK ZKS je 6. maja sklical v Novem mestu posvet s člani občinskih komitejev iz Spodnjega Posavja, Bele krajine, Trebnjega in Novega

mesta. Posvet je vodil član izvršnega komiteja Stane Kranjc.

Razprava je ponazorila odmev resolucije CK ZKS med komunisti in širšo javnostjo ter nakazala nesoglasja med sprejetimi stališči in njihovim uresničevanjem v vsakdanjem življenju.

Spričo tega je dolžnost občinskih komitejev, da usmerjajo članstvo v pravi tok dogajanj in da

javno, v lokalnem tisku in radiu, povedo svoja stališča. Odprtost navzven pa je hkrati že tudi pogoj za večjo odgovornost in kvaliteto dela znotraj komiteja, osnovnih organizacij in aktivov Zveze komunistov.

Bolj kot kdaj prej naj komunisti zdaj postanejo ustvarjalni politični delavci, ne le izvrševalci poli-

(Nadaljevanje na 2. str.)

GROZI NAM

AFRIŠKA PRAŠIČJA KUGA!

Potrebni so takojšnji in učinkoviti ukrepi za preprečitev okužbe iz Italije, kjer se je ta nevarna bolezen že razpasla. Proti afriški prašičji kugi še ne poznamo zdravila, možna je le obramba zoper okužbo. Če bo bolezen pri nas ugotovljena, bo tre-

Nadaljevanje na 3. str.

„Kaj bomo pa zdaj brali?“

Tako so nas te dni — pa tudi že pred tedni, ko smo prvič sporočili javnosti novice o dveh pokrajinskih izdajah Dolenjskega lista — spraševali nekateri naročniki in bili kar zaskrbljeni, češ »kaj bo pa zdaj z našim tednikom, ki uvaja nepričakovane novosti.« Mnogi so verjetno prezrli, kar smo pisali letos 30. marca v sestavku »Katero izdajo bo kdo dobil?«, ko smo podrobneje razložili, kaj pomenita za nadaljnji razvoj našega pokrajinskega tednika njegovi dve izdaji: posavsko-trebanjska in belokranjsko-kočevska. Zato naj prav na kratko povemo še enkrat, čemu ta spremem-

(Nadaljevanje na 5. str.)

Danska delegacija pri nas

6. maja se je mudila na našem področju delegacija danskih mest København in Aarhus. V delegaciji so bili: župan mesta Aarhus, pomočnik župana Københavna, sekretar ministrstva za socialno politiko Danske, direktor otroške varstvene ustanove »Kennedy« iz Københavna in šef upravne službe mesta Aarhus. Delegacija se je mudila v Sloveniji 10 dni, prišla pa je zaradi izmenjave izkušenj in mnenj o socialni politiki in otroškem varstvu. Na našem področju so si gostje ogledali hotel grad Otočec, kartuzijo Pieterje, Formo vivo, vinsko klet in Gorjupovo galerijo v Kostanjevici ter Cateške Toplice.

Izredno bogat cvetni nastavek v Spodnjem Posavju

Te dni je po vaseh sevniške občine vse odeto v belo in rožnato cvetje. Jablane in hruške imajo tako bogat cvetni nastavek, kot že zlepa ne. Izredno lep je pogled na cvetoče jablane v nasadih Kmetijskega kombinata. Celo v mladem 70 ha velikem nasadu na Čanju je večina dreves že pokazala cvetove.

Tudi na Krškem polju in v brežiški občini je drevje skoraj povsod razveselivo lepo cvetelo. Mraz nam tokrat skoraj nikjer ni ponagajal in morda lahko porečemo: pomlad obeta bogato jesen — če seveda ne pride vmes kaj nepredvidenega.

VREME

OD 11. DO 21. MAJA

Močnejši dež z ohladijo nekako 15., 16. in 18. maja. Krajevne nevihte okrog 12. in 21. maja. V ostalem lepo vreme.

Dr. V. M.

Kurirsko torbo s pozdravi tovarišu Titu za 75. rojstni dan so novomeški pionirji na kolesih prenesli z Malega Slatnika do Roka nad Smihelem, kjer so jo prevzeli šmihelski pionirji. (Foto: Mirko Vesel)

Obe Močnikovi v Merano

Atletski zvez Slovenije je tudi letos sklenila poslati v Merano (Italija) republiško žensko reprezentanco, ki brani še dvakrat zapored osvojeni srebrni pokal — »Nagrada mesta Merana«. Letos so v izbrano vrsto SRS določili 18 atletinj, med njimi tudi obe novomeški tekačici na 400 in 800 m — Katje in Danico Močnik. Na zadnjih tekmovanjih sta dokazali, da sta napredovali in da sta v dobri formi, zato od obeh (starejša Katja bo tekla 800 m, Danica pa 400 metrov) pričakujemo, da bosta uspešno zastopali barve Slovenije in pripomogli k tretji zaporedni zmagi. Tekmovanje bo 21. maja.

Obe Močnikovi in znani metalec kopja Marijan Špiler so bili določeni v reprezentanco Slovenije, ki bo 18. maja ob 16. uri nastopila v Ljubljani na velikem mednarodnem mitingu »ALPE-ADRIA«. Zaradi močne konkurence pričakujemo vrhunske rezultate. F. M.

Pred neosvobojenim svetom

S krepitvijo razdrobljenih procesov počasni in nepovratno slabijo pozicije velikih sil v svetovni politiki. Novoosvobodjene dežele sveta, neodvisne države Azije, Afrike in Latinske Amerike, so stopile na svetovni oder in vplivajo kot činitelji razvoja in kot moč, ki vzpostavlja ravnotežje v mednarodnih odnosih. In vendar, danes, v sedmem desetletju 20. stoletja, je ena od največjih skrbi sodobnega človeštva in ena od najpomembnejših tem sedanjosti — boj proti kolonializmu.

Pod tujo nadvlado je danes pravzaprav le majhno število področij, predvsem v Afriki. Toda kolonializem kot sistem ni nič manj pereč in dramatičen problem, kot je bil prej. Spremenile so se le oblike podrejanja in eksploatacije, ustrezno procesom, ki se razvijajo in zajemajo vse meridiane našega planeta.

AKTIVNO SVETOVNO GIBANJE

Zvezna konferenca SZDL Jugoslavije je organizirala posvetovanje, ki je bilo posvečeno novoosvobodjenim deželam sveta. To posvetovanje je opozorilo na pomen in vlogo, ki ga imajo te dežele v svetovni politiki, zlasti glede ureničevanja načela neuvrščenosti in aktivnega mednarodnega sožitja. Neodvisne dežele Azije, Afrike in Latinske Amerike torej neuvrščene države omejenih delov sveta, so izpričale v minulih desetletjih, v najtežjih dneh hladne vojne, da morejo kot samostojno in aktivno svetovno gibanje bistveno vplivati na pomirjenje v mednarodnih odnosih in spodbijati pozitivna gibanja na vseh področjih mednarodnega življenja.

Novoosvobodjene dežele so danes v razdobju lastnega gospodarskega razvoja, usmerjene v lastne probleme, in iščejo svoja posebna pota za premagovanje sedanjih gospodarskih in tudi političnih težav. Stevilne reforme spreminjajo podobo teh pokrajin. Izhajajo iz teh stališč, se novoosvobodjene dežele z veliko iskrenostjo aktivno vključujejo v priprave za II. konferenco OZN o trgovini in razvoju. To

veliko zasedanje, ki bo brzkone drugo pomlad, naj bi odgovorilo na številna vprašanja dežel v razvoju.

EKONOMSKO OSVOBAJANJE

Minuli dve desetletji miru sta prinesli velike spremembe na političnem zemljevidu sveta. Azija, ki je bila nekoč docela kolonialno področje z nekaj neodvisnimi deželami, je danes celina, ki ima 24 novih neodvisnih držav. Afrika je pred dvema desetletjema imela samo tri neodvisne dežele, danes pa ima 38 neodvisnih članic svetovne organizacije. Vendar politično osvobodjenje ni prineslo popolne neodvisnosti.

Proces dekolonizacije ima še svojo drugo plat, nič manj važno od politične: to je boj teh dežel za ekonomsko osvoboditev, boj za zatiranje eksploatacijskih prizadevanj tujih monopolistov. To ni zavračanje sodelovanja z industrijsko razvitim svetom, temveč težnja, da se angažirajo ekonomske močne dežele v Aziji, Afriki in v Latinski Ameriki na ta način, da bo tuj kapital »kontroliran« in uskladen s skupnimi interesi razvitega in nerazvitega sveta.

Jugoslavija bo v svoji politični in ekonomski usmerjenosti do teh mladih članic svetovne skupnosti narodov razvijala nove oblike sodelovanja tako glede proizvodnje in izmenjave, kot na področju finančnega, tehničnega in znanstvenega sodelovanja. To so sklepi zvezne konference SZDL Jugoslavije. Nedvomno je to dolgoročno orientacija v politiki in njen skrajni cilj je v skladu z željami novoosvobodjenih dežel sveta.

M. GAVRILOVIĆ

Skupni delovni program

Nedolgo tega so se sestali predstavniki delavskih univerz Sevnice, Krškega in Brežic ter se dogovorili za skupen delovni program. Doselej vsaka zase namreč ugotavljale, da ne morejo dobro organizirati celotnega izobraževanja, ker so premajhne in premalo usposobljene. Po novem naj bi se vsaka specializirala za tista področja, za katera ima več možnosti, usluge pa bi nudila tudi drugima dvema. Lani je bila nekajkrat omenjena tudi združitev, vendar do tega ni prišlo; zadnji delovni dogovor pa zagotavlja, da bodo delavske univerze teh treh občin kljub temu uspešneje delovale.

Zadnje dni se po svetovnem časopisju ter v radijskih in televizijskih komentarjih močno razširja mnenje, da so se Američani odločili odkrito izzvati spopad s katero izmed velesil, bodi s Kitajsko, bodi s Sovjetsko zvezo. S čedalje hujšim bombardiranjem Severnega Vietnama se naj bi namreč približali tisti točki, ko bi ena izmed obeh imenovanih velesil morala poseči vmes, pri čemer pa kajpak že vnaprej računajo, da v takem primeru ne bi prišlo do atomskega spopada. Torej naj bi se ponovilo tisto, kar se je zgodilo s Korejo, ko je v vojno posegla Kitajska in so se potlej za zeleno mizo vendarle dogovorili o koncu vojne. Ti komentatorji razmišljajo še dalje in pravijo, da bi Johnson naposled le prek tega dosegl »časten« mir, se pravi, ne bi se uklonil nekakšnim raztrganim partizanom niti Hanoi, ampak bi mir sklenil z velesilo in tako rešil »čast« dežele. No, precej je med njimi tudi takih komentatorjev, ki pristavljajo na rob svojih razmišljanj, da so to le iz trte izvite hipoteze, ki niso podprte z ničemer, da zanje torej nimajo nikakršnih dokazov ne na tej ne na drugi vojujoči strani.

Če torej še mi poskusimo razmišljati o teh »hipotezah«, potlej bi kazalo reči predvsem, da so preklicano nevarne, četudi ne povsem izključene. Res je namreč, da se ameriške volitve bližajo s precejšnjo naglico, saj je do njih le dobro leto, kar pa v taki vojni, kakršna je vietnamska, ki se vleče, če se šteje vse skupaj, že dve desetletji, bore malo pomeni. Vse dosežanje ameriške izkušnje pa kažejo,

da niso zmagi tudi po čedalje hujšem bombardiranju Severnega Vietnama, ki smo mu priča zadnje dni, niti za las bliže. Potemtakem je zmaga še zelo daleč; natanko tam, kjer je bila ob odkritem vojaškem posegu Združenih držav Amerike vanjo. Čas po vsem tem ne dela za Johnsona, nasprotno se javno mnenje v ZDA počasi že obrača

stopnjevanjem vojne, da bi vmes posegla še Sovjetska zveza ali Kitajska. Ali pa celo obe skupaj! Cello največji optimisti v ZDA namreč ne morejo zanikati možnosti, da bi katastrofalni razvoj vojne v Vietnamu navsezadnje ne pripeljal do tega, da bi se Moskva in Peking le ne dogovorila za skupno akcijo. Še manj gotovi pa so glede tega, kaj bi se utegnulo zgoditi, če bi se ZDA in Kitajska zapletli v spopad ob Vietnamu. Ali bi Sovjetska zveza ostala v tem primeru ob strani? Kitajci za zdaj tako možnost odločno zavračajo in se nočejo pogovarjati niti o skupni pomoči Vietnamu. Toda zadnje dni prihajajo že poročila o tem, da ameriška letala pogostneje preletavajo kitajsko ozemlje, da se ameriška in kitajska letala že spopadajo v zraku, kar bi si lahko raztolmačili tudi tako, kot da ZDA iščejo razlog za neposreden vojaški spopad.

Res le iz trte izvita hipoteza?

proč od njega. Polmilijunske demonstracije v New Yorku in San Franciscu vsekakor niso znamenje rastočega Johnsonovega vpliva... Po tej logiki bo moral Johnson nekaj storiti, da si ne bi povsem zapravil ugleda med volivci, ki čedalje bolj na lastni koži občutijo posledice vietnamske vojne. Prvič je v Vietnamu čedalje več vojakov, zdaj govore že, da jih bo do konca leta 600.000, in se to v navadnem življenju že pozna, saj so vse pogostejše družine, ki trepetajo za svoje sinove v Vietnamu. In drugič je treba zbrati denar za to vojno, ki ga plačajo seveda davkoplačevalci. Zaradi večjih davkov pa Johnsonova vlada prav gotovo ni postala kaj bolj priljubljena v ZDA samih.

Torej možnost obstaja, da bi Johnsonova administracija in njegovi generali iskali izhod s takim

Stvari se nevarno zapletajo. Znan ameriški komentator Walter Lippmann je zapisal te dni: »Predsednik se zares igra z ognjem. Če je v njegovi bližini ostal kak odkrit mož, ki ga še posluša, bo moral spregovoriti, preden bo prepozno.« Zares, preden bo prepozno, kajti nihče ne more predvidevati, kaj bi se izcimilo iz neposrednega vojaškega spopada med ZDA in Kitajsko ali Sovjetsko zvezo. Dandanes namreč ni več leto petdeseto, ko je bila korejska vojna, ampak pišemo leto 1967, ko sta vojaška znanost in tehnika ter orožje vseh strahovito močno razvite. V takih razmerah preskušati živce in napenjati lok, pa je najmanj zločin proti človeštvu.

Uspeh bo dala vsebinska obogatitev

(Nadaljevanje s 1. strani)

tike. Zato malo prepriha v osnovnih organizacijah ZK ne bo škodilo. Tisti člani, ki jim ni za delo, bodo kaj kmalu spoznali, da je najbolje, če organizacijo zapustijo, mladi, delavoljni ljudje pa bodo imeli vse možnosti, da se vključijo v njene vrste.

Sekretarji in člani komitejev so izmenjali med seboj izkušnje o začetnih poskusih reorganizacije. Za sedaj prevladujejo še organizacijsko-tehnični prijemi. Male organizacije se združujejo v večje, komunisti iz delovnih organizacij se povezujejo z organizacijami v krajevnih skupnostih, delovne metode pa ostajajo nespremenjene.

Toda organizacija ni sama sebi namen. Uspešna bo le tedaj, če bo prinesla vsebinsko obogatitev, če se bo prilagodila krajevnim razmeram in sestavi članstva. Splošno veljavne recepta zanjo torej ni in v Trebnjem bodo oblike dela gotovo drugačne kot v Krškem ali Novem mestu. Nameni reorganizacije pa so toliko bolj enotni. Vodstva Zveze komuni-

stov se bodo morala preobraziti v mobilizacijska žarišča pri razvijanju samoupravnih odnosov, pri spodbujanju komunistov za teoretično usposabljanje in samostojno ocenjevanje družbenih dogajanj.

J. TEPEPEY

Teden varstva narave

V dneh od 22. do 28. maja letos bo republiški teden varstva narave. Teden bo pod pokroviteljstvom najvišjih republiških funkcionarjev in javnih delavcev, njegov namen pa je, da se javnost seznanji z vprašanji varstva narave pri nas, s prizadevanji na tem področju ter s pripravljanim zakonom o varstvu narave.

Prepričani smo, da se bo dalo tudi na Dolenjskem v tem tednu marsikaj povedati.

KRATKE Z RAZNIH STRANI

■ **PREMALO IN PREVEČ AMERISKIH VOJAKOV V NEMČIJI** — Beča, 22. maja — V skladu s Zahodne Nemčije 35.000 vojakov. O tem so se sporazumeli z Londonom in Bonnom. Ta sklep pa je nalezl na hud odpor nekaterih vojaških krogov, ki zatrjujejo, da so sile varšavskega pakta zdaj močnejše kot leta 1950, da bo prišel NATO v težaven položaj, da bi ponovno pošiljanje čet v Evropo povzročilo nasprotovanje in politične zaplete in tako naprej. Drugi pa so za še večje selitev ameriških vojakov iz Evrope in pravijo, da bi moral biti to šele začetek.

■ **DIPLOMATSKI STIKI S SINGAPUROM** — Namestnik državnega sekretarja za zunanje zadeve Misa Pavičević se je v Singapuru dogovoril s tamošnjim vlado, da bosta Jugoslavija in Singapur navezala redne diplomatske stike. Jugoslavanska gospodarska delegacija pa bo junija obiskala Singapur.

■ **WINZER V KAIRU** — Te dni so se mudili na uradnem obisku v Združenih arabskih republikah vzhodnonemski zunanji minister Otto Winzer. Pogovori so tekli v ozračju, da bi mogli na podlagi njega sklepati, da bodo ZAR in še druge arabske države navezale še tesnejše stike s DR Nemčijo.

■ **NEPALSKI KRALJ NA ORISKU NA MADZARSKEM** — v Budimpešti se je te dni mudil nepalski kralj Mahendra, ki je pred tem obiskal Češkoslovaško.

■ **LUNAR ORBITER 4** — V ZDA so izstrelili na krožno pot okrog Lune četrti ameriški satelit, ki naj bi posnemal Lunino površino.

■ **MICUNOVIC PRI ROBERTU KENNEDYJU** — Jugoslavanski veleposlanik, ki zdaj odhaja iz ZDA, Veljko Mičunović, je te dni obiskal ameriškega senatorja Roberta Kennedyja in se s njim dolga prijateljsko in prično pogovarjal.

■ **IZGNAN NOVINAR IZ PEKINGA** — Iz Kitajske so izgnali dopisnika sovjetskega časopisa »Pravda« Valentin Pasenčuk.

■ **FRANCOSKA VLADA ZAHTEVA IZREDNO POOLASTILA** — Francoska vlada je predložila parlamentu zakon, s katerim bi dobila za pol leta izredna pooblastila za ukrepe na gospodarskem in socialnem področju. O predlogu zakona je parlament razpravljala sredi tega meseca.

■ **BREZNEJEV POTUJE V SOFIJO** — Partijsko-vladna delegacija Sovjetske zveze bo ta teden prispejala na obisk v Bolgarijo. Poročajo, da se bo pogajala predvsem o obnovitvi pogodbe o prijateljstvu, sodelovanju in medsebojni pomoči.

■ **NACIONALNI PRAZNIK CSSR** — Češkoslovska socialistična republika je praznovala v terek nacionalni praznik. Ob tej priložnosti je poslal predsednik Tito čestitke predsedniku CSSR Antoninu Novotnemu.

■ **LETALSKI REKORD** — Sovjetsko potniško letalo Iljušin G2 je preletelo razdaljo 8.650 km v desetih urah, kar je bil do sedaj najhitrejši let potniškega letala v Sovjetski zvezi. Razdalja je toliko, kot med Moskvo in Tokiom.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

■ **NI PROSTORA ZA URADNISKI ODNOS DO NALOG**. Na področnih posvetovanjih občinskih komitejev in na zadnji seji izvršnega komiteja CK ZKS so razpravljali o uresničevanju resolucije VII. seje CK ZKS. Pri tem so poudarili, da so to že priprave za bližnjo VIII. sejo CK ZKS, na kateri bodo obravnavali naslednjo temo — Zveza komunistov kot sodobno organizirana idejno-politična sila.

Uresničevanje resolucije je marsikje že omogočilo premik iz stagnacije v večjo politično ofenzivnost komunistov. Zal pa še ni povsod tako. Marsikje še čakajo, da jih bo kdo od zunaj aktiviral, namesto da bi resolucijo ustvarjalno uporabili pri ocenjevanju konkretnih pojavov in problemov in se z njeno pomočjo dokopali do jasnih stališč. Tako stanje v nekaterih organizacijah samo potrjuje, kako zelo nam je potrebna tudi v občini sodobna organizacija Zveze komunistov, gibčna, sposobna hitro, z jasnimi stališči reagirati na problem. Odpraviti je treba uradniški odnos do nalog, odnos, ki dopušča mlahavost, oklevanje in zavlačevanje.

■ **DINAR JE IZ DNEVA V DAN TRDNEJSI**. Tako je izjavil direktor zveznega zavoda za gospodarsko planiranje dr. Rikard Stajner. Rekel je, da je tečaj dinarja v tujini iz dneva v dan trdnejši. Naraščanje hranilnih vlog in druga znamenja pričajo o zaupanju, ki ga dinar zdaj uživa doma.

■ **»VARUJMO ZDRAVJE, PREPREČUJMO NESREČE, RESUJMO ŽIVLJENJA.«** To je geslo letošnjega tedna rdečega križa, geslo, ki odmeva po vsem svetu. Po besedah predsednika Rdečega križa Slovenije Iva Majdiča ne gre v tednu le za poglobljanje dosedanjih nalog. Se odločneje se moramo zavzeti za dvig socialnozdravstvene kulture, zlasti pa za dvig splošne in osebne higiene.

■ **SIMBOL POVEZANOSTI**. Na poti skozi Ljubljano se je štafeta ustavila v veliki

Plenum CK ZKS: o organiziranosti

športni dvorani, kjer jo je pričakovalo več tisoč mladih. Na prireditvi je govoril Franček Mirič, politični sekretar mestnega komiteja ZKS, ki je med drugim dejal, da je štafeta simbol povezanosti jugoslovanskih narodov in narodnosti v našem skupnem boju za samoupravno socialistično družbo. V pismu Titu pa so med drugim zapisali:

»Globoko se zavedamo, kako tesno so povezana tvoja ustvarjalna prizadevanja z našimi željami in vero v prihodnost.«

Štafeto so prisrčno sprejeli na vsej njeni poti po Sloveniji.

■ **TRGOVINA ČEDALJE MANJ SPOSTUJE PREDPISE O CENAH**. To je nedavno izjavil zvezni tržni inšpektor. V nekaterih mestih skoraj ni trgovine, kjer ne bi presegli »limitirane« marže. Res je, da je novi zakon o cenah utrl pot postopnemu sproščanju cen, vendar to ne pomeni, da je zdaj dovoljeno samovoljno spreminjanje cen.

■ **TEDEN VARNOSTI**. Ob tednu varnosti so miličniki pripravili več prireditvev, svečanosti in športnih tekmovanj. Miličniki so povabili mladino na postaje milice in na stalne službe, kjer so si lahko ogledali tehnične naprave in motorizacijo.

■ **POSLANICA OKTOBRA — BOJ ZA ZMAGO MIRU**. Odbor za proslavo 50-letnice oktobrske revolucije je te dni obravnaval poročila o pripravah na proslavo revolucije in ugotovil, da je široka pobuda za praznovanje tega pomembnega jubileja. Odbor je naslovil na javnost pismo o vsebini praznovanja pod geslom Poslanica Oktobra — BOJ ZA ZMAGO MIRU.

■ **KMALU ALPE-ADRIJA**. V prostorih Gospodarskega razstavišča v Ljubljani bo v dneh od 13. do 21. maja 6. mednarodni sejem »Alpe-Adria«. Doselej se je prijavilo že blizu 130 razstavljalcev. Tudi v javnosti je veliko zanimanje za sejem.

NOVOTEHNA
NOVO MESTO

VAM PRIPOROČA:

Petrošniki, kolektiv trgovskega podjetja Novotehna iz Novega mesta vas bo odšel stalno obveščal o tem, kje in kako lahko kupite raznovrstno blago, ki ga imajo njihove prodajalne vedno na zalogi.

■ **NOVOTEHNA** — na Glavnem trgu ima na zalogi pralne stroje Castor 509, Castor 532 in Gorenje S 52. Velika izbira gospodinjstvih pripomočkov! Vse vrste štedilnikov »Gorenje«. Na zalogi porcelan, emajlirana posoda, steklenina, izdelki iz plastičnih mas (obutev, polivinil tekači, topli pod, stragula, vinas ploščice), elektroinstalacijski material, muzikalije, gramofonske plošče in ves ribiški pribor.

■ **NOVOTEHNA** — pri kandijem mostu posluje zaradi adaptacij v priročnem skladišču v isti stavbi (vhod s Partizanske ceste). Tu lahko dobite vse vrste gradbenega materiala in strojno opremo KIKINDA. Prodajajo tudi vse vrste ploščatega in okroglega železa, črno in pocinkano pločevino, orodje, stavbeno okovje, ves vodoinstalacijski material in še raznovrsten material, pribor železnarske stroke.

■ **BARVE-LAKI** — Cesta komandanta Staneta: na zalogi vse vrste bary in lakov, suhe in oljate barve, razni premazi, zaščitni premazi in ščetinarsko blago (čopiči, omela itd.).

■ **AVTO-DELI** na Glavnem trgu: izbira moških in ženskih športnih in turnih Rogovih koles. Mopedi T 12 in T 13, nadomestni deli za vse vrste osebnih in tovornih avtomobilov, akumulatorji 6 in 12 voltov različnih kapacitet, ostali pribor in avtomobilska oprema.

■ **NOVOTEHNA** v Trebnjem, Krškem in Metliki ima vedno na zalogi vse vrste gradbenega materiala, železo, pločevino, tehnično blago, gospodinjstve pripomočke in drugo.

POTROŠNIKI, kupite kvalitetno, poceni in **NOVO** pri **NOVOTEHNI**!

NOBENIH SKRBI

ne boste imeli, če boste zaupali gradnjo svoje hiše

Splošnemu obrtnemu podjetju v Krškem

Solidno in najceneje opravimo tudi vsa pleskarska dela, napeljnjo vodovod, opravimo zasteklitvena in kleparska dela, postavimo peči, obložimo stene s keramičnimi ploščicami ter položimo parket in vinas ploščice.

Vse informacije lahko dobite po telefonu: 71-115.

Komisija za nabavo in odtujitev osnovnih sredstev pri

CESTNEM PODJETJU V NOVEM MESTU

razpisuje

javno licitacijsko prodajo

naslednjih osnovnih sredstev:

	Izključna cena:
1. traktor Zadrugar Perkins, nevozen	2.000,00 Ndin
2. parni valjar Djuro Djaković — 3 kosi	15.000,00 Ndin
3. cisterna, prevozna	700,00 Ndin
4. vibrator	800,00 Ndin
5. poltovorni avto IMV KURIR, nevozen	6.000,00 Ndin
6. tovorni avto FAP, vozen	19.000,00 Ndin
7. nakladalnik Benoto, dober	12.000,00 Ndin
8. tovorni avto FAP, vozen	12.000,00 Ndin
9. cisterna vkopna, 10 ton	2.000,00 Ndin
10. kotel za destilacijo, bakren, 40 l	150,00 Ndin
11. kompresor Jembach, dober	5.000,00 Ndin

Prodaja bo v ponedeljek, 15. maja 1967, v stranskih obratih Cestnega podjetja v Novem mestu, v Bučni vasi; pričetek ob 8. uri.

Prednost pri nakupu imajo gospodarske organizacije in ustanove. Kupci morajo pred pričetkom licitacije vplačati kavcijo v višini 10% od izključne cene. Ogled predmetov je mogoč vsak dan od 10. do 14. ure v Stranskih obratih podjetja v Bučni vasi. Informacije dobite po telefonu: Novo mesto 21-571.

SKODO DESETLETJI JE TEŽKO ODPRAVITI

Podedovane težave GG Brežice

V Sloveniji je 84,2 odst. dobrih, ohranjenih gozdov, na brežiškem območju samo 60 odst. — Povprečna lesna zaloga na 1 ha gozda je v Sloveniji 168 m³, na brežiškem območju pa le 132 m³ — 6155 ha ali 41,8 odst. družbenih gozdov je na brežiškem območju potrebnih obnove ali posebne nege — Najlepša priložnost za izboljšanje razmerja med listavci in iglavci

V prvem sestavku o GG Brežice smo se prejšnji teden približe seznanili s škofo, ki je bila povzročena v gozdovih VIII. brežiškega gozdno-gospodarskega območja. V družbenih gozdovih so jo povzročili čezmerni poseki, v zasebnih pa streljanje, neprestano zmanjševanje parcel in sveda tudi čezmerni poseki. Na nesorazmerno povečevanje poseka lesa je v veliki meri vplivala dostopnost brežiških gozdov, saj so v ravnini in ob važni prometni žili, pa tudi velika potreba po lesu v prvih letih naše povojne izgradnje. Vse naštetje se ni zgodilo čez noč, meso so desetletja, toda kolektiv GG Brežice se danes kljub vsemu bori s podedovanimi težavami.

V Sloveniji je 943.000 ha gozdov. Od tega je 793.000 ha dobrih, ohranjenih gozdov (84,2 odst.), 150.000 ha ali 15,8 odst. pa je preveč izkoriščenih gozdov in grmišč (Statist. kol. Jug. 1966). Na brežiškem območju je stanje precej slabše: približno 60 odst. gozdov je dobrih, ohranjenih, kar 40 odst. pa je preveč izkoriščenih gozdov in grmišč. V Sloveniji je lesna zaloga na 1 ha gozda 168 kub. metrov, v brežiškem območju pa 132 kub. metrov.

Od 1.635 ha družbenih gozdov na brežiškem območju je kar 6155 ha gozdov takšnih, ki terjajo naložbe ali pa posebno nego, dajejo pa zelo malo ali celo ničelno delo.

Sejmišča

Na novomeškem sejmu

Dne 8. maja je bil na novomeškem sejmišču sejem za govejo živino in prašiče. Kmetovalci so prignali 152 glav govedi in 1.097 pujskov. Medtem ko so bili vsi prašički pokupljeni (935), je bila prodaja govedi mnogo slabša, saj je šlo v denar le 61 glav. Prašiče so prodajali po 14 tisoč do 32 tisoč Sdin, vole po 480 do 500 Sdin kg, krave po 300 do 400 Sdin kg in mlado živino po 500 do 530 Sdin kg.

Brežice: Samo mladi prašički

Na brežiškem tedenskem sejmu prašičev 6. maja so rejci prodajali samo do tri mesece stare prašiče. Na voljo je bilo 850 živali, prodali pa so jih 555 po 8 Ndin kg žive teže.

STANOVANJSKO KOMUNALNO PODJETJE OBČINE RIBNICA

razpisuje v skladu s temeljnim zakonom o delovnih razmerjih (Ur. l. SFRJ št. 17/65) in določili statuta podjetja, čl. 100 in 131, prosta delovna mesta:

direktorja podjetja računovodje tehničnega vodje šefa obrata komunale

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje:

1. gradbena ali ekonomska stroka z daljšo prakso na vodilnih delovnih mestih;
2. ekonomska stroka z daljšo prakso na mestu računovodje;
3. gradbeni tehnik ali inženir s prakso;
4. gradbena ali ekonomska stroka s prakso.

Pismene ponudbe naj kandidati dostavijo v petnajstih dneh od dneva te objave na upravo podjetja. Osebnih dohodki po pravilniku podjetja.

Sola za voznike motornih vozil Ljubljana-Ježica

razpisuje

VPIS UČENCEV V ŠOLSKEM LETU 1967/68

Rok za vpis je od 1. junija do 15. julija 1967. Pouk se prične 5. avgusta 1967. Po uspešno končanem šolanju dobe učenci naziv poklicnega voznika. Vse informacije dobite v šoli.

Kmetijska zadruga ŽUŽEMBERK

nudi

betonsko železo v kolobarjih od 6 do 12 mm debeline po ugodni ceni 242 do 254 Sdin za kilogram

Mešane žičnike po 200 Sdin kilogram, **salonit valovite plošče** in vseh vrst **opeko**, ki jo dostavlja na dom.

Informacije po telefonu št. 3.

dov (ta je skozi desetletja pripomogla k slabemu gospodarjenju, ker so gozdovi bolj dostopni), ki pripomore k hitrejši rasti mladega drevja, moramo reči, da so naravni pogoji za obnovo izredni.

Omenili smo že, da je v Sloveniji v gozdovih razmerje med iglavci in listavci 60:40, na brežiškem območju pa 71:29. To razmerje je treba vsekakor popraviti v dobro iglavcev in prav pri obnovi gozdov je najlepša priložnost za to. Na področju Vrbinje in ob Savi, kjer je zemljišče zelo primerno za vzgojo topole, je namenjenih zanjo 1200 ha, na vseh drugih površinah pa so se pri GG Brežice odločili snovati intenzivne nasade zelenega bora in macesna (800 h) (katarov) ali pa pogozovati na klasičen način (500 ha). Igljci so boljše kot listavci tu dizato, ker dozori za posek veliko prej (zeleni bor v 40 letih) kot listavci (bukev v 100 letih, hrast v 120 letih).

M. J.

Sestanek v Krškem

Predstavnika delavskih univerz iz Krškega in Brežic sta se sestala v Krškem in dala pobudo za sodelovanje vseh treh spodnjeposavskih izobraževalnih ustanov za odrasle. Na ta način bi lahko posamezne univerze prihranile čas in denar, saj marsikdaj pripravljajo vse tri enake tečaje in seminarje.

KUGA!

Nadaljevanje s 1. str.

ba v okuženih predelih prašiče povsem iztebiti!

Včeraj je republiška komisija za preprečevanje afriške prašičje kuge na tiskovni konferenci seznanila predstavnike vsega slovenskega tiska in RTV z veliko nevarnostjo, ki nam grozi.

Afriška prašičja kuga se je namreč pojavila že pred meseci v Italiji, v okolici Rima, od tam pa se je bolezen naglo širila proti severu in zdaj se borijo z njo že samo 40 km od naše meje, ob cesti Benetke — Trst.

Proti tej bolezni, ki jo širi virus in napada samo prašiče, pravzaprav ni zdravila. Možna je le obramba z naglimi in učinkovitimi ukrepi zoper okužbo.

Republiški inšpekcijski organi so se zaskrbeli odločili za naslednje ukrepe:

1. Prepovedano je uvoz živine, mesnih izdelkov in živalskih surovin iz Italije. V letalskem prometu in v jedilnih vagonih na železnici ter na trajektih bodo morali vse ostane hrane neškodljivo uničiti. Na italijanski meji bodo turistom odvzemali vse mesne izdelke, konzerve itd., v kolikor jih potniki na opozorilo ne bodo sami oddali.

2. Prepovedano je uporabljati vsakršne pomije za prehrano prašičev, ker se s njimi bolezen najlaže in najhitreje prenaša.

3. Če bo bolezen pri nas ugotovljena, bo treba podvesti najstrožje sanacijske ukrepe, predvsem v obsejnih predelih na italijanski meji.

Kmetovalci in rejci prašičev dobe vse potrebne informacije pri svojem veterinarju, takoj pa morajo javiti vsak primer obolenosti prašičev. Več o afriški kugi, znakih te nevarne bolezni in o ukrepih, ki bodo še določeni, bomo poročali prihodnjic.

Kmetijski nasveti

Herbicidi

Ze odkar kmetovalci uporabljajo za gnojenje apneni dušik, vedo povedati, kako uniči širokolistne plevelce v žitih, če ga spomladi posipajo po žitni njivi. Tudi kajnit, nekdanje zelo rabljeno umetno gnojilo, ima podoben učinek. Ti dve snovi še nista prava herbicida — kemični snovi, ki ubijata rastline, ker sta v prvi vrsti namenjeni gnojenju.

● Proizvodnja kemičnih snovi, ki jih uporabljamo za boj proti plevelom, je po drugi svetovni vojni silno narasla. Mnoge svetovno znane tvrdke kemične industrije: Plant Protection, Bayer, CIBA, BASF, Geigy in druge se imajo za svoj poslovni uspeh v precejšnji meri zahvaliti prav herbicidom. Tem kemikalijam so proizvajalci začeli dajati različna trgovska imena, ki zmedejo celo kmetijskega strokovnjaka, kaj šele kmetovalca. V svojem sestavku želimo povedati samo najvažnejše, da bi tisti, ki jih uporabljajo, vsaj v osnovi vedel, pri čem je.

Najprej moramo poudariti, da je treba herbicide uporabljati zelo previdno. Predvsem se je treba držati predpisane količine (ne več, ne manj) uporabljati ne preje ne kasneje, če nočemo hkrati s plevelom uničiti tudi kmetijske rastline. Pleveli so najbolj občutljivi v začetni dobi rasti in se jih je treba lotiti prav v tem trenutku.

● Pri nas se je doslej najbolj uveljavilo kemično zatiranje plevelov v žitih, delno pa tudi na pašnikih in travnikih. V ta namen uporabljamo herbicide, ki jih prodajajo pod imeni: deherban, koromor Po 80, korovicid, fernokson, korovin, monosan. Ti pripravki niso strupeni. Za en hektar posevka potrebujemo poldrugi kilogram herbicida in z njim škropimo, ko imajo pleveli do pet listov in ko je vreme mirno in suho. Ze po nekaj dneh bo večina plevelov podlegla. Podoben učinek imajo tudi herbicidi: deherban M, agrokson, phenoxifen in mikopan, ki pa jih uporabljamo v vlažnih krajih. Pri nas je v prodaji tudi zmes obeh skupin herbicidov pod imenom deherban forte in neosan.

● Če imamo v žitu podsevek detelje, naštetih pripravkov ne smemo uporabljati. V takem primeru nam pride prav legumeks M (7 litrov na hektar). Za uničevanje plevela kurjih črvev in smolenca ali trice, ki sta se zadnja leta zelo razširila po naših poljih, uporabljamo metokson (8 litrov na hektar) in preparat MP 58.

Medtem ko je širokolistne plevelce lažje zatirati, je z ozkolistnimi — travami mnogo težje. Za uničevanje plevela v koruzi se je zelo uveljavil simazin (3 do 4 kg na hektar), ki pa žal slabo učinkuje na plevelce, ki imajo globoke in dobro razraščene korenine, kamor spadata predvsem nadležna pirnica in preslica. S simazinom škropimo pred setvijo koruze ali pa vsaj pred vznikom plevela. Podoben učinek imata tudi gesaprim in prometrin.

● Za boj proti plevelu v krompirju in drugih vrtninah se je obnesel gesagard (prometrin), s katerim pa je treba pravočasno poskropiti, sicer lahko naredimo več škode kot koristi. Za en hektar potrebujemo 1,5 do 3 kg gesagarda, s katerim škropimo pred setvijo ali vsaj pred rastjo plevela. Bolje deluje v vlažnem vremenu.

Navedli smo samo najvažnejše herbicide, čopprav obstaja še cela vrsta drugih.

ina. M. L.

V Dolenjskem listu pogrešam le nekaj

Vsak objektivni bralec Dolenjskega lista le mora priznati, da je vsebina domašega tedinika v zadnjih letih tako pisana in zanimiva, da zadovolji še tako zahtevnega bralca. O tem se prepričamo, če prelistamo katerokoli številko: na vsaki strani je, kaj, kar zanima tega ali onega. Iz vseh občin, za katere je Dolenjski list lokalno glasilo, lahko teden za tednom bomo zanimive prispevke o kulturnem, gospodarskem in političnem življenju. Zanimivi so vsi članki o gospodarskem razvoju, najsi opisujejo gospodarstvo v metliški, novomeški, krški ali kočevski občini, da navedem le nekatere. S takimi prispevki list spodbuja delovne kolektive, da si še bolj prizadevajo. O vsem z gledanjem in pozitivnem piše list pohvalno, hkrati pa graja napake. Tak prispevek je bil na primer »Tu brez krede, tam na morju«. Zanimiv je bil podlistek »Puške za Titas, prav tako daljši sestavek »Gradovi v Mirni dolini« in »Gradovi umirajo«, podlistek, ki ga je Ivo Pirkovič objavil v nadaljevanjih. Morda bi bilo prav, če bi Pirkovič za zanimiv zapis izdal v samostojni brošuri. Ne morem tudi mimo spominskih člankov iz NOV. Kratko bi rekel: snov je odlično zbrana in obdelana!

Ne kaj pa kljub temu pogrešam: opis nekaterih krajev, ki so bili med NOV neposredno prizadeti. V mislih imam kraje od Kostanjevice do Čateža in mokriškega gradu. Kraji na območju Gorjancev od Gospodične do Poloma v Opatovci gori nad Kostanjevico so bili že omenjeni, medtem ko krajev, ki leže vzhodno od Kostanjevice na Gorjancih ali njihovih pobočjih, ni še nihče opisal. Če bi šel novinar iz Kostanjevice na južno stran proti Črnci vasi, kjer sta šola in trgovina, in od tam prek Vinjarja v Prušno vas, Gradnje in Vrblje, bi videl in zvedel marsikaj zanimivega. Zanimivo je že to, da imajo prebivalci svojevrstno narečje in da jim Poljanci zaradi tega pravijo čačarji. Dvajset minut hoda proti vzhodu je vas Brezje, nad njo pa precej visoko Planina (dolenjske Dražgoše), kjer so ustaši 14. septembra 1942 pobili 38 mož in fantov, ženske in otroke napodili v dolino, vas docela izropali in jo požgali. Pogorelo je 16 območij. Naj omenim, da sta bila pred dvanajstim leti na Planini skladnikar Zoran Didek in filmski režiser France Kosmač. Izjavila sta, da je ta predel Slovenije nalašč za snemanje filmov. Krško polje do Sentjerne in še dalje je kot na dlan, vidi se dalje ob Krki in Savi, Krško, njegovo novo naselje na levem bregu, nižje ob

Savi Brezice in Dobova, nato griči s cerkvami v Kapelah, Pišecah, Sromljah, Artičah, Zdolah in proti zahodu Veliki Trn, Studenec, Raka, Leskovec itd. Fotoreporter bi si na tem, sicer napornem pohodu nabral fotografij za vse leto.

Petnajst minut od Planine je na vrhu Gorjancev meja s Hrvaško, kateri so za mejnike Osunjka in Planinska gora in Kapitanova špica na premagovskih travnikih, od koder se vidi Zagreb.

Pod Planino je Gradec, malo dalje Brezovica z znameniti vinskim goricami (s Planine vidiš proti vzhodu same vinske griče — vse do Spičnika), zatem pa zaselek Trebelnik in vas Premagovci, blizu katere je hrvaška meja in vas Poklek. Še naprej je Vinji vrh, poleg pa zibelka cvička — Gadova peč. Do Čateža so manjši zaselki: Bušča vas (s šolo), Dolnja in Gornja Pirošica, Brvi, Izvir (od koder je imelo rimsko mesto Neviodunum napeljan vodovod), Globočice, Sebenja vas, Čirna, pod Spičnikom pa zaselek Čirnik, kjer gospodarji Jalovec in kjer so le tri kmetije. V tej kotlini je še več manjših zaselkov. Kot vem, je prav iz teh predelov najmanj naročnikov Dolenjskega lista. Če bi reporter potoval po teh krajih in povedal ljudem, da se bodo našli v »Dolenjcu«, bi

si marsikdo nedvomno naročil domači tedinik.

Na desnem bregu Krke leži 4 km od Kostanjevice Podbočje z devema gostilnami in tujskimi sobami, ki jih poleti zasedajo predvsem Nemci in Nizozemci, v jeseni pa italijanski lovci. Ob tej cesti ležijo še Sutna, Bušča vas, Dolnja Pirošica in Velike Malence.

S planine se vidi tudi Orlica, Bohor, Lisca, Kum, zavrsko gričevje pri Zidanem mostu, na severu Konjiška gora, Boč pri Poljčanah in Pohorje. Na zahodu je videti Kamniška planina, Karavanke Triglav...

Pošljite torej koga s fotoaparatom v te kraje in ne bo vam žal!

JOZE SKETA
Podbočje

Dragi bralci in bralke!

Ob razširjenem obsegu našega tedinika uvajamo novo stran, ki smo jo namenili samo vam: »NAPISALI STE SAMI...« bi radi rekli tej rubriki, kamor bodo prišla vaša pisma, prispevki o najrazličnejših vprašanjih, mnenja in kritike, pohvale in izmenjava izkušenj z raznih življenjskih področij. Radi bi napravili iz te strani tribuno vaših pogledov na čas in življenje, ki nas obdaja, sem pa sodi nedvomno še marsikaj, česar ni mogoče povedati v nekaj vrstah.

Vabimo vas k sodelovanju! Več ko bo prispevkov, lažje bo urejati to stran in naša iskrena želja je, da bi bila kar najbolj pestra in zanimiva, predvsem pa tudi prilagojena našim potrebam!

UREDNIŠTVO LISTA

PISMA UREDNIŠTVU

Vzgoja se kaže v vedenju otrok

Tovariš urednik!

Pred kratkim sem sedel v zobo-zdravniški čakalnici v Novem mestu. Bil je mir, le tu in tam so se čakajoči pogovarjali. Naenkrat so se hrupno odprla vrata in vstopili sta dve ženski z otrokoma kakih 6 ali 7 let. Bučno sta pozdravili znanko in že medtem, ko sta obešali plašče, na ves glas razpravljali. Nato sta prisledli k znanki in začel se je pogovor o sosedih, da smo ga vsi slišali. Otroka sta se nekaj časa igrala. Gledala sta stikanico živali in zraven rjovevala, nato sta se mirnega sedenja naveličala in se začela loviti. Tekala sta po čakalnici, vpila, prevračala stole in se zaletavala v čakajoče. Tedaj je eden padel in se začel jokati.

Zenske je to le za hip zmotilo, toliko, da je mati otroku pomolila pomarančo, nato so glasno klepetale naprej. Otrok pa je lupil pomarančo, olupke metal po tleh, peščice pa frcal po čakalnici.

Neki starejši moški je nekaj zagodrnjal o vzgoji otrok, toda prizadetih to ni niti najmanj motilo. Šele ko je zamrmral nekaj o vzgoji staršev, ga je mati otroka s pomarančo ošinila z jeznim pogledom.

Tedaj sem prišel na vrsto in sem bil vesel, da mi ni treba več tega gledati. Ko sem opravil, mi je pri izhodu iz čakalnice še spodrsnilo na pomarančni peški.

MILOVAN DIMITRIČ
Glavni trg
NOVO MESTO

Zapuščena cesta Stopiče—Dolž

Tovariš urednik!

Vozniki motornih vozil, ki vsak dan potujeremo po nekaj lepimi cestni Stopiče—Dolž, se sprašujemo, kdo je odgovoren za to cesto, ki že ni več cesta, marveč slaba gozdna pot? Uporabljajo jo prebivalci izpod Gorjancev, ki imajo do avtobusne postaje dve uri ali še več hoda.

Kdor se pelje iz Stopiče v Dolž z osebnim avtom, mora voziti zelo previdno, ker so cestni grebeni ponekod višji od koles. Često pa se vozilo spodaj poškoduje. Cestarja je na tej cesti le bolj težko videti.

Sprašujemo se, zakaj plačujemo tako visoke cestne pristojbine od motornih vozil, komu je namenjen krajevni samoprispevek, ki ga

plačujemo od osebnih dohodkov, in kaj lahko pričakujemo od letošnjega mednarodnega leta turizma.

JOZE VIDIC
Zajčji vrh 18
p. Stopiče

Pripis: Pismo tovariša Jožeta Vidica smo poslali upravi Obs Novo mesto in dobili take odgovor:

Po zakonu o dodelitvi sredstev za ceste na območju SR Slovenije pripada občinam 50 odstotkov dohodkov od pristojbin za cestna motorna vozila in 100 odstotkov od pristojbin za vprežna vozila za vzdrževanje cest IV. reda, ulic v mestih in mestnih naseljih. Vsa druga sredstva, ki se zbirajo za ceste, se stekajo v cestni sklad SRS za ceste I., II. in III. reda.

Cestno podjetje vzdržuje ceste I., II. in III. reda — teh je v občini 229 km — za kar dobiva sredstva od omenjenega republiškega sklada. Ceste IV. reda pa so razdeljene v štiri skupine. Na podlagi pogodbe vzdržuje komunalno podjetje ceste IV/1 v dolžini 92 km, druge ceste so prepustene v vzdrževanje krajevnim skupnostim, gozdne ceste pa vzdržujeta GG Novo mesto oziroma Brezice. Za vzdrževanje mestnih ulic so sredstva, čeprav ne v zadostni višini, zagotovljena v proračunu občine.

Ker zbrana sredstva ne zadostujejo za potrebe vzdrževanja, so cestarji komunalnega podjetja razporejeni na bolj obremenjene ceste, na manj obremenjene ceste pa pridejo le občasno. Med te, kamor pridejo le občasno, spada tudi cesta Stopiče—Dolž. Ker nam ceste kvarijo poleg naraščajočega prometa še vremenske razmere, bomo morali na določeni cestah zmanjšati dovoljene osne pritiske, s čimer bomo ceste zavarovali pred uničevanjem.

Oddelek za gospodarske in družbene dejavnosti
Obs Novo mesto

Pomagajmo bolnikom tudi v oddaljenih krajih

Tov. urednik!

Pot po Suhi krajini vodi popotnika skozi naselja in majhne vasi, saj so se ljudje naselili povsod tam, kjer so našli plodno zemljo, na kateri je treba trdo delati, da si prislužijo vsakdanji kruh. V teh krajih je še pre malo razvita zdravstvena služba, ki bi

ljudi prosvetljevala in jim nudila vsestransko zdravstveno nego in pomoč. Ljudje se z življenjskimi potrebščinami v bližnjih središčih še nekako oskrbujejo, posebno tisti, ki hodijo tja na delo; težje pa je za stare, bolne, ki samostojno ne morejo opraviti kmetijskih del, kjer so jih zapustili mlajši ljudje, ki so odšli za delom v dolino.

Tem starim ljudem mora družba več pomagati, saj se ni mogoče zanašati na sosedo, da bi jim nudila več pomoči. Prav bi tudi bilo, da bi zaslužne zdravstvene delavce, ki obiskujejo te ljudi, javno pohvalili. Tako je na primer slišati veliko pohvalnih besed o zdravniku dr. Leopoldu Kocutarju iz Žužemberka, ki je bolnikom v oddaljenih krajih vedno na voljo in jih redno obiskuje ter nadzoruje njihovo zdravje. Potrebno bi tudi bilo, da bi zdravstveni centri razvijali patronažno službo, prirejali predavanja o zdravstvenem varstvu in s tem olajšali delo zdravnikov v oddaljenih krajih.

MARIJA ZALETELJ
Zagorica pri Dobrucu

Nič čudnega, če se žene ne oglašajo

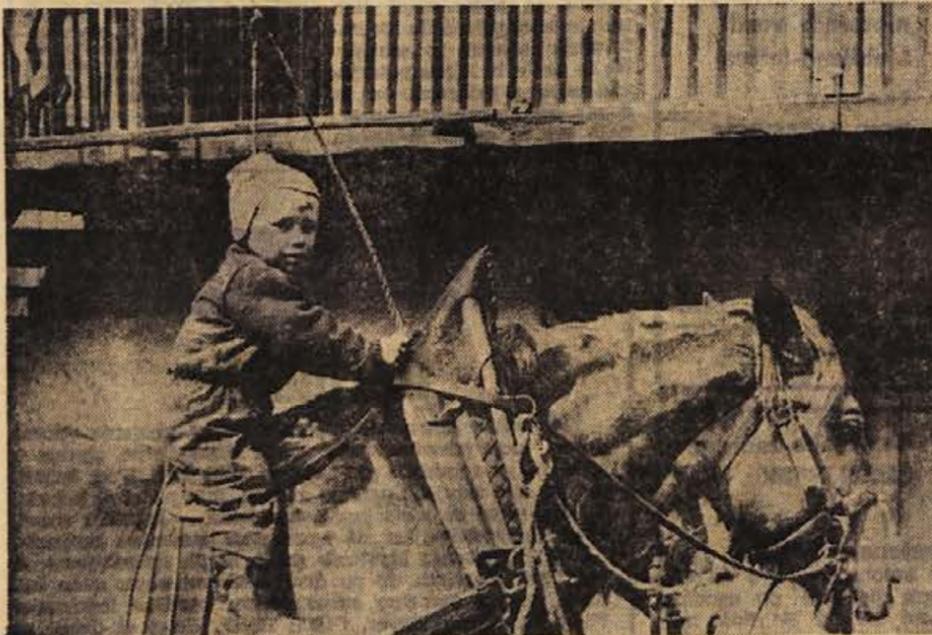
Tovariš urednik!

11. aprila smo imeli na Senovem predvolilni sestanek občanov. Čeprav sem upokojena, se zavedam, da sem član naše družbe in vedno hodim na sestanke, kolikor mi le dopušča zdravje.

Na zboru volivcev smo razpravljali o gospodarskih in političnih zadevah. Največ je bilo govora o rudniku, katerega proizvodnjo bo treba počasi preusmeriti. Ob koncu sestanka sem se oglasila še jaz, edina ženska od 7 navzočih, ter prosila za odgovor, ali je kaj možnosti, da bi stara kolonija dobila vodovod v stanovanja. Hotela sem tudi povedati svoje misli o spremembi zaposlitve naših rudarjev, zato mi ni bilo vseeno, da svojih gledanj nisem mogla povedati. Imela sem namreč občutek, da gledajo na žensko besedo tako kot starši, če se kaj pomembnega pogovarjajo in jih medtem moti otrok.

Ze pred sestankom sem slišala ženske, ki so rekly, da nima smisla hoditi na zbor, češ da jim tako ne pustijo nič povedati. Ali smo torej žene res samo za število in enakopravne le pri volitvah, da oddamo glasove? Če pa se katera na sestanku oglašuje, ne smatrajo za vredno niti odgovoriti ji.

ALOJZIJA POŠTRAK-OLGA
Senovo 177

Lahko bi rekel, da je bil že od malih nog na konju. (Foto: Polde Miklič)

Mar ne bi Ciganov naselili?

Veliko je bilo že govorjenega in napisanega o rešitvi ciganskega vprašanja, zdi pa se mi, da bi morali predvsem poskrbeti za njih stalno naselitev. Dejstvo je, da so mnogi vaščani z nevoljo sprejeli za sosedo nekaj ciganskih družin, ki so njih razmeščene po posameznih vaseh. Tudi Cigani za tako naselitev niso bili preveč navdušeni, saj kažejo izkušnje, da se le s težavo živijo med drugimi ljudmi. Razen tega je vedno težje dobiti delo.

Če pogledamo v Prekmurje, lahko vidimo dosti velikih, čisto ciganskih vasi, ki pa so ciganske le še po imenu, kajti njih prebivalci se močno razlikujejo od naših Ciganov. Način življenja so že povsem izenačili s drugimi občani, posamezniki med njimi pa jih v sposobnosti in podjetnosti celo prekašajo.

Ali ne bi torej razmišljali o možnosti, da bi tudi naše, dolenjske Cigane naselili v večjih skupinah? V bivšem kočevskem okraju imamo ze-

lo primerno ozemlje, kjer so mnogi opuščeni domovi, ki so jih med vojno zapustili Kočevarji. Ali bo to ozemlje ostalo prazno in zapuščeno za zmeraj? Tam, kjer so poprej imeli kočevski Nemci dovolj kruha, celo belega, bi ga lahko imeli tudi naši Cigani. Morali bi le obnoviti in urediti zapuščene vasi, Ciganom dati zemljo v brezplačen najem, recimo za 15 let, potem pa bi lahko pod določenimi pogoji postala njihova last.

Za začetek bi Cigani potrebovali le nekaj orodja, semen in najosnovnejših potrebščin za življenje. Potem bi se lahko pečali z obdelovanjem zemlje ter z izdelovanjem predmetov, kot so velnice, skafi, golčda, vedra, brente itd., kakor so jih nekajdeljali kočevski Nemci. Morda bi kasneje lahko ustanovili tudi delavnice, zadruge in celo podjetja, kjer bi jih usmerjali, vodili, vzgajali in nadzorovali.

Zdi se mi, da bi tako Cigani le prišli do stalnih domov in redne zaposlitve. Ob

podpori širše družbene skupnosti bi se lahko sčasoma otresli svojih navad in bi postali, seveda ne čez noč, dobri državljani, sposobni preživljati sebe in svoje številne družine.

SLAVO STINE
Volčičeva 39
NOVO MESTO

Težave z elektriko v Reštanju

Reštanj je oddaljen od Senovega uro hoda, večkrat pa se nam zgodi, da zmanjka električnega toka. Tako je bilo tudi 22. aprila. Poslala sem 16-letnega fanta v rudniško strojnico, da bi telefoniral Elektro Senovo, naj pridejo okvaro popraviti, toda strojnik ni hotel telefonirati. Ker je fant še prosil, se je začel izgovarjati, da ne sme uporabiti telefona da ni zveze in da ne pozna telefonske številke.

Ker nas je tak odnos začudil, sprašujemo v imenu vseh prizadetih in prosimo za javen odgovor, če se sme v nujnih primerih telefon uporabljati proti plačilu.

FRIDA GABRIČ-REŠTANJ 35

„Kaj bomo pa zdaj brali?“

(Nadaljevanje s 1. strani)

ba in kaj si od tega obe-tamo.

V uredništvu Dolenjskega lista nam je v zadnjih letih vedno znova manjkalo prostora prav za tiste zahtevnejše in splošno zanimive sestavke, ki zanjajo vso prebivalstvo v pokrajini. Devet oz. kar 10 stalnih komunskih strani je terjalo vsak teden skoraj polovico številke (zlasti če prištevamo sem še stalne strani v listu, kot 2., 3., bralna in kulturna, pa športna in sodna stran, dve sredinski itd.). Zato se je bilo treba odločiti:

novomeška občina (dve strani) bo ostala v obeh izdajah, drugih 8 občin pa bomo razdelili v 2 skupini — po štiri. V eni skupini bomo tiskali torej samo 4 strani za 4 občine iz te skupine, v drugi skupini pa bodo na istem mestu 4 občine iz druge skupine. Vsak teden bomo s tem pridobili 4 nove skupne strani, ki bodo na voljo vsem naročnikom našega lista! Nihče torej v bodoče ne bo prikrajšan za važne novice in dogodke, uspehe in načrte s področja vseh 9 občin (saj tudi zdaj skoraj na vseh straneh lista pišemo samo o Dolenjski, Spodnjem Posavju, Beli krajini ter o občinah Kočevje in Ribnica!). Zdaj zares ne bo treba nikomur več obračati v Dolenjskem listu »neprebranih strani«, kot so zdaj mnogi dejali:

»Nič nas ne zanima, kaj se dogaja onstran hribov ali pa tam ob Savi — ali ob Kolpi...« Tudi sicer smo poslušali očitke:

»Preveč imate drobnih komunskih prispevkov,

člankov, vesti in skratka drobiža, ki ne zanima prebivalcev oddaljenih občin...« Vse to je res — rešitev pa smo našli v dveh izdajah našega lista.

Čemu ena in dve zvezdici?

Ob datumu in naslovni številki današnjega lista imate tiskano eno oz. dve zvezdici:

Naročnikom izven Dolenjske

Naročnike v inozemstvu, kakor tudi tiste, ki prejema naš tednik na svoj naslov izven področja 9 občin ali na svoj naslov pri Vojnih poštah, smo te dni sami razdelili na dve skupini: prejeli bodo posavsko-trebanjsko ali pa belokranjsko-kočevsko izdajo Dolenjskega lista. Če pri posameznikih morda nismo točno zadeli njihove želje, katero izdajo bi v bodoče radi dobivali, jih prosimo, da nam to sami takoj sporočijo z dopisnico. Naročniki v Ljubljani bodo prejeli od danes dalje belokranjsko-kočevsko izdajo Dolenjskega lista.

UPRAVA LISTA

eno zvezdico imajo vsi Dolenjski listi posavsko-trebanjske izdaje,

dve zvezdici pa vsi Dolenjski listi belokranjsko-kočevske izdaje.

Vsi naročniki v občinah Brežice, Krško, Sevnica in Trebnje bodo dobivali od danes naprej posavsko-trebanjsko izdajo; to smo namenili tudi naročnikom iz nekaterih poštne območja v novomeški občini, ki meje na Spod. Posavje

Strazha, Uršna sela in Žužemberk (iz pošt torej, ki mejijo na Belo krajino).

Kaj pa naročniki izven Dolenjske?

Naročniki našega lista, ki žive v Ljubljani, bodo dobivali vsi drugo izdajo lista.

Naročnike v inozemstvu, kakor tudi naročnike, ki prejema naš tednik na svoj naslov izven dolenjskih občin in vojske pa smo razdelili na prvo in drugo izdajo lista — pač po tem, od kod so doma oz. kdo zanje plačuje naš tednik. Če pri tem koga nismo pravilno razvrstili, ga prosimo, da nam takoj sam z dopisnico sporoči, katero izdajo bi rad dobival: posavsko-trebanjsko ali morda belokranjsko-kočevsko.

Podrobnejše razdelitve naklade pa si spričo sedanjih ovir in zadreg v prostorih tiskarne DELO v Ljubljani žal ne moremo dovoliti. Treba bo počakati na preselitev tiskarne v nove prostore, kar se bo zgodilo to jesen ali prihodnjo pomlad.

Vse naročnike torej prosimo, da malo potrpijo — pri tako velikem številu bralcev in prijateljev lista je mogoče, da se kakšen naslov kljub vsej naši skrbi in delu tiskarne le še izmuzne in zaide tja, kjer ne bi smel biti.

Nova vsebinska razvrstitev v listu

Urejevanje dveh izdaj prinaša uredništvu lista nove skrbi in odgovorne naloge. V celoti se jih zavedamo, tudi tu pa bo potrebno nekaj časa, da bomo dali tako urejevanemu tedniku ustrezno in zaželeno podobo. Tudi zategadelj prosimo naročnike za razumevanje in kanček potrpljenja. Marsikaj novega smo vam pripravili, češar vam prva številka dveh izdaj danes žal še ne more pokazati. Po nekaj tednih pa bo precej bolj opazno, kaj je v listu novega in za koliko novih strani na teden je naš pokrajinski glasnik SZDL bogatejši.

Zares bomo vložili vse naše sile v nadaljnjo vsebinsko obogatitev Dolenjskega lista, ki se bo zdaj z 28 stranmi na teden veliko lažje razvijal v vse-ljudsko tribuno naših občanov kot mu je to bilo mogoče doslej, ko smo imeli vsak teden preveč gradiva za premalo strani.

UREDNIŠTVO
IN UPRAVA

Naše lanskoletno poslovanje

V zvezi z določilom 33. člena zakona o tisku in drugih oblikah informacij ter v zvezi z 49. členom temeljnega zakona o časopisnih podjetjih in časopisnih zavodih objavljamo letno poročilo Dolenjskega lista za 1966.

1.	
2.	
3.	
4.	skupne strani
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	N. mesto
10.	sredina
11.	
12.	SDL
13.	
14.	
15.	sredina
16.	osem komunskih strani
17.	
18.	
19.	N. mesto
20.	
21.	skupne strani
22.	
23.	
24.	

1.	
2.	
3.	
4.	skupne strani
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	sredina
14.	Kočevje
15.	Ribnica
16.	Črnomelj
17.	Metlika
18.	
19.	Novo mesto
20.	
21.	
22.	skupne strani
23.	
24.	

DANAŠNJA ŠTEVILKA »DOLENJSKEGA LISTA« je prva, ki jo tiskamo v dveh izdajah. Da se je obseg lista za bralce dejansko povečal, je razvidno tudi iz gornje tabele, v kateri sta načrta za normalno številko našega tednika (desno) in številko s priloženim SKUPŠČINSKIM DOLENJSKIM LISTOM (SDL) — (levo). Navzlic štirim stranem Skupščinskega Dol. lista, ki so danes priložene v sredini, je ostalo še dovolj prostora za sestavke, ki zanimajo bralce vsega našega področja. Ta skupni prostor je še večji takrat, kadar je Skupščinskega Dol. lista samo dve strani ali pa kadar sploh ni. V desnem načrtu je belokranjsko-kočevska izdaja označena z dvema zvezdicama, posavsko-trebanjska pa z eno zvezdico. Prav tako sta označeni obe izdaji tudi na naslovni strani lista v naslovu pri datumu.

Jurišni bataljon XV. divizije dobi domicil

Jurišni bataljon XV. divizije bo dobil domicil v Ljutomeru. 3. in 4. junija se bodo nekdanji borci jurišnega bataljona, v katerem so bili tudi Rusi, Čehi, Slovaki, Poljaki, Litvanci in borci iz bratskih republik, v Ljutomeru po dolgem času spet srečali. Praznovanje občinskega praznika v Ljutomeru bo potekalo v znamenju 30-letnice ustanovitve Komunistične partije Slovenije in podelitve domicila jurišnemu bataljonu XV. divizije.

Dne 3. junija bodo na slavnostni seji občinske skupščine

ne Ljutomer podelili jurišnemu bataljonu domicil. Zvečer bo gledališka predstava, naslednjega dne pa množično zborovanje v Parku I. slovenskega tabora. Srečali se bodo borci in interniranci ljutomerske občine, jurišnemu bataljonu XV. divizije pa bodo podelili prapor.

Ker organizatorji nimajo naslovov vseh borcev jurišnega bataljona, prosijo, naj jih pošljejo občinskemu združenju ZZB NOV Ljutomer ali pa predsedniku odbora Rudiju Pušenjaku-Uraganu-Smetanova 90, Maribor.

V Črnomlju je štafeto sprejelo več sto ljudi

V sredo, 3. maja so črnomljski mladinci sprejeli od Metličanov zvezno štafeto na Krasincu. Nosilci štafete palice so nato s spremstvom krenili prek Gribelj, Adlešič, Preloke, Vinice in Dragatuša v Črnomelj. Posebno lep sprejem so štafeti pridrili v

Adlešičih in na Vinici, pred črnomljskim prosvetnim domom pa se je ob 13.20 zbralo več sto ljudi.

Po govoru sekretarja občinskega komiteja ZKS Milana Malešiča in kulturnem sporodu učencev osemletke so sprejeli razen zvezne še več lokalnih štafet in štafetnih palic iz delovnih kolektivov.

Iz Črnomlja je krenila štafeta čez Stansko vas v Semič, kjer so jo prav tako pristrčno pričakali, nato pa je v spremstvu tabornikov, Jamarjev, podmladkarjev RK in mladine v narodnih nošah prispela prek Gorjancev v Novo mesto. V imenu Črnomalčev je predal štafeto palico Novo-meščanom Peter Jančan, dijak belokranjske gimnazije.

Bilanca Dolenjskega lista za poslovno leto 1966

AKTIVA:	Ndin
Osnovna sredstva:	71.493,04
Popravek vrednosti OS:	24.527,37
Sedanje stanje OS:	46.965,67
Stanovanja:	180.233,38
Popravek vredn. stanovanj:	1.022,54
Sedanja vrednost stanovanj:	179.210,84
Banka — žiro račun:	22.760,72
Sklad skupne porabe:	1.022,54
Sklad iz stanovanj. prisp.:	9.868,75
Blagajna in porto blagajna:	1.244,62
Kupci:	76.964,70
Drobni invet. v uporabi:	1.023,85
Deleži:	20.000,00
Dana posojila:	21.064,57
Plačane zavarov. za 1967:	358,97
Plačana predpl. za časopise:	150,00
SKUPAJ:	380.635,23

PASIVA:	Ndin
Predplačila naročnine:	3.437,28
Dobavitelji:	73.674,48
Druga obveznosti (Skopje):	2.284,36
Drustop. del prisp. za soc. zav.:	5.821,70
Drugi viri sred. stan. prisp.:	9.868,75
Poslovni sklad:	72.219,57
Sklad stanovanj:	158.197,98
Dobavitelji za osn. sred.:	192,00
Dolg. krediti za grad. stanovanj:	22.035,40
Doseženi dohodek — nerazdeljen:	32.903,71
SKUPAJ:	380.635,23

Knjigovodja: METOD BELTRAM, I. r. Glavni urednik: TONE GOSNIK, I. r.

SPREJEMA
IN ODDAJA
VAŠE ŽELJE

UREDNIŠTVO IN UPRAVA
DOLENJSKEGA LISTA

EDVARD KOCBEK: LISTINA

Odlomek iz »LISTINE« (dnevniški zapiski od 3. maja do 2. decembra 1943) — Izdala Slovenska matica 1967 v redni zbirki Spomini in srečanja — Opremil Janez Bernik, natisnilo in vezalo ČP DELO, Triglavsko tiskarna v marcu 1967

Pišem, kakor mi znanec narakuje.

Ne morem natanko reči, kdaj je prišla v brigado, najbrž na pomlad, ko smo znova kod je prišla, po njeni govorici bi sodil, da je bila Notranjka, tam nekje z državne meje, ker sem jo večkrat videval s partizanom, ki je bil prej konjski tihotapec. Boge zakaj se je odločila za partizane, verjetno kar tako mimogrede, kakor marsikdo, ki ga je naravnalo splošno razpoloženje. Bila je neizrazito dekle, nelepa ženska, čeprav ne morem trditi, da je bila grda. Eno izmed tistih mnogih motnih, skritih in poprečnih bitij, ki so del brezosebne narave. Postave je bila grčave, poznalo se ji je, da je bila delavna, in ko sem jo videl v moški obleki, me je presunilo tiho, zadržano usmiljenje do nje. Z drugimi dekletki se ni družila, vedno se mi je zdelo, da ždi in da se ne zaveda dobro, kaj se dogaja okoli nje. Rada je pomagala kuharjem. Zdelo se mi je vsa nesrečna, ker je morala nositi puško.

Nekoč je morala s svojo četo v nenadno zasedo. Bilo je podnevi in pričakali smo morali Italijane, ko so tovorili živež v svojo postojanko. Dodelili so me tisti četi, da bi z najbližjimi prebivalci okoliša organiziral prenos hrane, brž ko bi jim ga odvzeli sovražniku. Naš napad iz zasede se je le na pol posrečil, del gradiva smo zaplenili, potem pa smo se morali hitro umakniti. Puškarjenje je bilo naglo in ostro. Ko sem odrazil umik, sem zagledal partizanko, ki je blede slonel ob drevesu in se ni mogla ganiti. Puška ji je visela iz roke, dva partizana sta jo hotela s silo odvleči s seboj. »Ali je ranjena?« sem vprašal. »Ah, kaj, mokra od strahu,« sta se fanta strašno ponorčevala iz nje. »Že v drugo je odvedela, zajklja strahopetna.« »Molčita,« sem vzkrikel nad njima, jo prijel za ramo in jih vse poglal naprej, kajti položaj je po-

Mini krilo in apetit

Na nekaterih notranjih letalskih progah v ZDA so uvedli nove uniforme za stewardese, dobile so namreč mini krila.

Čemu takšen sklep letalskih družb? Časopis Newsweek zaupljivo poroča, da se je poleg drugih prednosti, ki jih imajo ženske od mini krila, pojavila še ena: večja se apetit potnikov med poletom...

Misli o ljubezni

NINON DE LENCLOS:

Resnično laskava priznanja niso tista, ki jih izpovemo, ampak tista, ki nam uidejo.

ANATOLE FRANCE:

Tisti, ki najbolj ljubijo, so najbolj boječji, potrebni so pomoči in izpodbude.

PASCAL:

Čim več ima kdo duhovitosti, tem več izvornih lepot odkrije. Ne sme pa biti zaljubljen; kajti, kadar ljubi, najde samo eno.

REY:

V ljubezni se razumemo samo takrat, kadar si nimamo kaj povedati.

stajal žaltav in morali smo pohiteti.

Ko smo se vrnili v brigado, sem poklical partizana in ju pokaral. »Ženska je in morala bi jo naučiti pravega ravnanja s puško in ji dajati poguma, ne pa se tako nečloveško norčevati iz nje.« »Vse smo storili, kar je treba, naučili smo jo vsega, pa ženska ni za to, na patrili je drhtela ko trepetlika, ko smo jo vzeli s seboj in morali oddati nekaj strelcev. Danes niti strela ni sprožila več.«

Kljub temu da sta fanta moj opomin vzela na znanje, sem čez dan ali dva opazil, da se je začelo »splošno spogledovanje nad njo, tiho in neusmiljeno. Najbolj neusmiljena so bila nekatera dekleta. Partizanka se je spreminila v kip, branila se je z navidezno ravnodušnostjo, nihče ni mogel slutiti, kaj se dogaja v njej. Moram priznati, da bi bil moral zdaj sam spregovoriti z njo, toda tega nisem zmogel, bil sem v zadregi za pravo besedo. Zaupal sem v njeno kmečko trmasto vztrajnost in naročil četnemu komandirju, naj ji še enkrat pokaže vse prijeme na orožju. Vendar porogljive zbadljivke na njen račun niso prenehale, celo povečale so se, ko si je partizanka lepega dne obesila ročno bombo za pas.

Tega podatka nisem mogel preveriti, ker smo se prav takrat zapletli v hude boje, trajali so nekaj dni. »Ze strelja,« mi je sporočil četni komandir veselega obraza, »ne zadene še nič, vendar strelja.« Komaj je sovražnikov pritisk ponehal, se je že ponovil. Nekoč smo se umikali vse do jutra in se zatekli v prvo vas, da bi skušali mimogrede dobiti kaj za pod zob. V vasi dotlej še ni bilo sovražnika, zdaj pa smo v njej našli na nepričakovano oviro, na bunker, ki so si ga sovražniki pravkar zgradili. Naša četa se je znašla tik pred njim. Naenkrat smo bili v norem položaju, nazaj nismo mogli več, naprej pa tudi ne, kajti bunker je obvladoval dolino. V zaklonu smo se posvetovali. Najbolje bi bilo, ko bi stvar opravili prostovoljci. Tako smo moštvo tudi razložili. Pozvali smo hlabre med njimi, da se žrtvujejo. Nekaj minut so se fantje spogledovali, nihče se ni mogel odločiti.

Tedaj se je zgodilo nekaj, česar ni nihče pričakoval. Iz za zidu se je mahoma odtrgala naša partizanka in se kakor mesečna poglala proti bunkerju. Italijani so začeli streljati, odprli so divji ogenj, toda dekleta po vsej priliki niso pogodili. Za pasom je imela štiri bombe; začela jih je metati v bunker

z naglico in nespretnostjo, da me je v grlu stiskalo bolj od nesmisla kakor od žalosti. Tedaj se nam je zazdelo, da jo je zadela krogla, ker se je rahlo opotekla. Vendar se je divje zvrnala in skočila naravnost proti bunkerju. Vzdignila je poslednjo bombo. Kri nam je ledenela v žilah. Mislim, da smo vsi za zaklonom storili isto kretno neznanskega olajšanja, ko smo zagledali, da je njena poslednja bomba padla naravnost v bunker, in slišali italijanske krike. Bunker je utihnil, ona pa se je pred njim sesedla, kakor da bi si hotela spočiti od pošastnega napora. Zdalj sm oskočili iz zaklona, bilo nas je neizrečeno sram. Če bi to, kar je storila ona, storil kdor koli med nami, bi nas najbrž potegnili za seboj, njena kretnja pa je bila tako nezasišana in nepričakovana, da smo prvi hip pomislili, da je zblaznela. Šele takrat smo se zganili iz popolne otrplosti, ko se je

po svoji nadčloveški zmagi zrušila na zemljo. Bila je že mrtva, mlaka krvi pod njo se je močno večala. Morala je dobiti več strelcev, vendar je vztrajala do konca.

Fante je obšla zona, brez besed so se zazrli vanjo, nobeden med nami se ni znebil za Italijane v bunkerju, le tisti, ki je bil pred vojno konjski tihotapec in se ja zadnji čas prav tako odvrnil od nje, je pokleknil in ji vzel dlani v svoje šape. Obrnil sem se stran, v oči mi je navrela solza, prva solza v partizanih. Pokopali smo jo z ginjenostjo, kakršne ne pomnim. Povezala nas je kakor doslej še nobeno junaštvo, vsi pogumni fantje so postali tisti hip skromni, jeziki pa so za vedno umolknil.

Tiste čete ni več, zato ne vem več niti njenega imena niti drugih njenih podatkov. Ozarjena z brezumno slavo bo ostala v našeti spominu. (Odlomek)

Citati iz šolskih nalog učencev osnovnih šol v Franciji

Volt in voltmeter se imenujeta po svojem izumitelju — Voltairu.

Ko je abdiciral angleški kralj Edvard VIII., je William Shakespeare napisal svoj bestseller: »Vesele vojvodinje Windsorske...«

Moj oče je kirurg. Mama pravi, da je postal kirurg zato, ker so dvoboji po zakonu prepovedani.

Molji so edina živa bitja, ki se na našem planetu hranijo z luknjami.

Jabolko je zelo koristen sadež. S pomočjo jabolka so odkrili gravitacijo in greh.

Coco Chanel, modna kraljica Pariza, je zelo znana po originalnih nasvetih, ki jih daje svojim odjemalkam. Ko jo je žena francoskega ministrskega predsednika Pompidouja vprašala za nasvet ob nakupu nekega krila, je Coco preprosto rekla: »Ne, madame, raje ne. Za vaše konjske boke bi bilo krilo malce prepustolovsko.«

Yves Montand se je bližal avtomobilu, parkiranem na robu ceste. V njem sta se strastno objemala in poljubovala fant in dekle. Montand ju je nekaj časa opazoval, nato pa je diskretno potrkal na okensko steklo. Ljubimca sta se izvila iz objema, toda fant je bil nadvse srdit.

»Kaj pa hočete? Ste od policije?«

»Ne, ampak...«

»Kaj, ampak? Je nemara ta gospa vaša žena?«

»Ni,« je rekel Montand, »ampak avto, ta je moj.«

Feliks Derecki:

Na novi življenjski poti

Rodil se mi je sin. Ko je žena zapustila porodnišnico in sva doma razvezala plenic, da bi videla otroka, am začutil, kako postajam zadovoljen in ponosen. Dojenček je bil tako zdrav, in kadar je zavekal, je imel tako močan glas, da sva si morala z ženo mašiti ušesa. Hvaležno sem poljubil ženo in oba sva se zazrla v otroka.

— Radovedna sem, kaj bo postal, — je dejala žena.

— Glej, glej, kako to, da še nisem pomislil na to, — sem pripomnil. — Treba je čimprej določiti, kaj naj bo v življenju, saj sam za to tako in tako ne bo imel časa.

Odšel sem v drugo sobo in telefoniral Kaprysiaku.

— Čestitam, čestitam, — sem zaslišal v slušalki prijateljev glas. — Kako sin, se dobro počuti?

— Hvala, vse v redu, — sem odgovoril. — Le z ženo se pogovarjava o tem, kakšna naj bi bila njegova prihodnost... V skrbeh sva.

— Kar na dan z besedo!

— Mar se pri tebi ne bi našlo nakšno dobro mesto za našega prvorojenca?

— Za to ima še mnogo časa!

— Saj veš, kako je... Rad bi mu že vnaprej kaj zagotovil.

Zdalj je začel Kaprysiak govoriti o zasedbi delovnih mest in o reorganizaciji oje ustanove, zato sem poklical direktorja Chrinkala.

— Kar zadeva mesto, bi se našlo, a to ni nobena perspektivna služba...

— Koliko? — sem vprašal na kratko.

— Dva tisoč in dvajset zlotov, plus premije.

Ne, nisem se mogel odločiti za tako zanikrno službo za svojega lastnega sina. Skodri priprta vrata sem opazil, kako se malček željno vzpenja k materinim prsim.

— No, kako si opravil? — je vprašala žena, ko sem se vrnil k otroku.

— Vsem sem telefoniral in končno dobil, kar sem iskal. Predsednik Mitrenžak mi je za prihodnost obljubil položaj direktorjevega namestnika. Dobra plača in avtomobil na razpolago. Toda v zameno bom moral v svojem uradu zaposliti njegovo sestrično.

Videla boš, kakšen preplah bo, ker bom moral v službi uvesti majhne spremembe...

Kulczakov bom moral odpustiti, Swojakovno premešti in vse bo v najlepšem redu.

Podržal sem malega, 11 letna žena ga je začela previjati.

— O, bog, koliko je dela, preden človek zagotovi svojim otrokom brezkernbo prihodnost, — sem potarnal.

(Večer)

Miha Maleš: Makedonke pred plesom

Dan, težji od stoletij

Beneški župan Favaretto Fisca je sklical te dni sestanek, ki se ga je udeležilo okoli sto italijanskih in tujih strokovnjakov za umetnost.

Poslušali so poročilo upravnika zavoda za starine Bruna Molajolija. Glavna tema: hude posledice katastrofalne poplave 4. novembra lani.

Umetnine največjih mojstrov, kot so Tizian, Tintoretto ali Veronese, ali pa najslavnejši spomeniki, kot sta bazilika sv. Marka ali doževa palača, so že od nekdaj zaščiteni. Toda številne umetnine in zgradbe manj znanih umetnikov so tako rekoč prepuščene uničujočemu delovanju morja in vlage.

Ker veljajo Benetke za eno od svetovnih turističnih mest, je to središče kulture in umetnosti izkoristilo sestanek

za poziv svetovni javnosti, naj pomaga preprečiti še nadaljnje škodljivo delovanje morja in atmosferskih vplivov.

Katastrofalna plima 4. novembra 1966 (skoraj 2 metra) je zapustila posledice, ki jih je dokončno mogoče videti šele sedaj, pet mesecev kasneje. Poleg morja je povzročila precej škode tudi nafta, ki se je na dva metra visoki gladini obdržala skoraj en dan. Škoda, ki je nastala samo tega dne, je mogoče primerjati s poškodbami, ki nastanejo zaradi morja in atmosferske vlage v sto letih.

»Vse stare rane Benetk so se odprle, sedaj je panorama mesta porazna,« piše italijanski tisk in apelira na svetovno javnost, naj pomaga reševati like, kipe in umetniško okrašena pročelja številnih palač.

Kultura na tleh

Na eni od zadnjih sej celjskega komiteja ZK so med drugim obravnavali tudi probleme kulturnih dejavnosti. Igralec Pavle Jeršin, član občinskega komiteja, je zavzeto pojasnjeval stanje v kulturi in končal z ugotovitvijo, da je kultura čisto na tleh. Prav pri besedah »kultura je čisto na tleh« pa se je podrl stol, na katerem je Jeršin sedel, tako da je ta končal svoj stavek v pravem pomenu na tleh. Spridčo tako nazorne podkrepitve bo njegova ugotovitev menda res držala...

(Večer)

Oživljena založba

Pred meseci smo v Dolenjskem listu objavili intervju z urednikom Dolenjske založbe tov. Severinom Šalijem. Dolenjska založba je stopila pod okrilje mariborskega založniškega zavoda Obzorja in tokrat smo pred izidom prve knjige, ki je plod sodelovanja med Mariborom in Novim mestom, zastavili nekaj vprašanj uredniku mariborske založbe prof. Jožetu Košarju.

Prof. Jože Košar

Maribor in Novo mesto sta daleč vsaksebi. In vendar sta na kulturnem polju naša stičišča. To je Dolenjska založba, ki je prišla pod okrilje založbe Obzorja. Kaj kot urednik te založbe menite o tem sodelovanju?

Maribor in Novo mesto sta za naše slovenske razmere res daleč vsaksebi. Zato bi bilo seveda več kot naravno, da bi se Dolenjska založba povezala z osrednjimi založbami v Ljubljani. Da do tega ni prišlo, najbrž ni krivo Novo mesto; k temu pa, da je bil stik med nami in Dolenjsko založbo hitro in brez težav vzpostavljen, je gotovo v veliki meri pripomoglo sorodno kulturno ozračje, ki preveča obe naši periferni mesti. Ker je zrasla naša založba iz podobnih razmer kakor Dolenjska in ker je pri nas in pri vsaki prevladovalo mnenje, da pomeni ukinitve katere koli kulturne institucije določeno osiromašitev naše nacionalne kulture nasploh, smo se lahko kmalu sporazumeli za kar najbojše sodelovanje. Škoda bi bilo, ko bi morala danes v Novem mestu zaradi finančnih težav zamreti založniška dejavnost, ki je tam že pred več ko osemdesetimi leti dosegla s podjetnim tiskarjem in založnikom J. Krajcem razmeroma visoko razvojno raven. Tako je prišlo do združitve obeh založb, s tem pa je Dolenjska založba kot naša posebna poslovna enota ohranila svoje ime ter obdržala še nadalje svoje uredništvo in svojo programsko specifičnost. Sodeč po dozdajšnjih izkušnjah, se ni bati, da to sodelovanje ne bi rodilo pozitivnih sadov tako za matično podjetje kakor za novomeško založniško dejavnost.

spevek k historiografiji našega osvobodilnega boja in se uspešno vključuje v serijo posamičnih razprav o naši ljudski revoluciji, na podlagi katerih bodo šele lahko strokovnjaki napisali sintetično zgodovino tega pomembnega obdobja naše nedavne preteklosti. Bogato slikovno in dokumentarno gradivo, ki je objavljeno v tem delu, bistveno povzdiguje njegovo vrednost. Ta publikacija pa se hkrati lepo in smiselno pridružuje podobnim monografičnim izdajam, ki so že (ali bodo še) izšle pri matični založbi.

Pričakujete, da bo Dolenjska založba v polni meri zaživela?

Prepričan sem, da pomeni združitve obeh založb za Novo mesto pozitivna založniška dela. Če to ne bi bilo tako, potem ta integracija ne bi imela pomena.

Kakšne tekste pričakujete?

Po dogovoru naj bi v okviru programa Dolenjske založbe izšla vsako leto štiri dela, ki so osnovno ali po avtorjih povezana z Dolenjsko in njeno problematiko. Gre pa tu samo za izvirna, domača dela. Zaželeni so tako leposlovniki kakor znanstveno raziskovalni.

ni teksti. Menim, da prav ta regionalni moment v programski zasnovi Dolenjske založbe upravičuje njen nadaljnji obstoj, saj pomeni določeno mobilizacijo ustvariteljskih sil, ki se sicer ne bi mogle tako močno razmahniti. Ta program pa je hkrati v najlepšem soglasju z založniško politiko Obzorja, ki že nekaj let sèm dajejo v svojih knjižnih izdajah močan poudarek knjižnemu slovstvu. Letošnja knjižna bera Dolenjske založbe — J. Jarc, PARTIZANSKI ROG, J. Dular, UDARI NA GUDALO, JANDRE, M. Malenšek, NORISKA RAPSO DIJA in DOLENJSKI ZBORNIK v počastitev šestoletnice Novega mesta — v veliki meri upravičuje upanje, da sme tudi v prihodnje pričakovati dela, ki bodo pomenila obogatitev naše splošne kulturne zakladnice.

Vprašanja zastavil: Peter Breščak

Prosimo sodelujte!

Prosimo vsakogar, ki ve za arheološke najdbe — izkopanine ali jih poseduje, naj jih odstopi ali pa o njih obvesti Dolenjski muzej v Novem mestu. Če pri oranju ali kopanju najdete črepinje glinastih posod in razne kovinske predmete, ne vrzite jih stran, temveč jih shranite in o najdbi obvestite muzej. Le strokovnjak bo lahko presodil, če je najdba zgodovinsko pomembna ali ne.

DOLENJSKI MUZEJ
NOVO MESTO

PRAZNIK ZMAGE so v torek zvečer na Lamutovem razstavišču v Kostanjevici počastili z otvoritvijo razstave avstrijskih umetnikov grafika W. Berga in kiparja O. Jandla. Goste sta pozdravila predstavnik Gorjupove galerije in Dolenjskega lista, ki je prevzel pokroviteljstvo nad razstavo, medtem ko je dr. Emilijan Ceve predstavil oba umetnika z orisom njunega dela in življenja. Razstavo je odprl pomočnik republiškega sekretarja za prosveto Radko Polič, glasbeni recital pa je prispevala pianistka Tatjana Bučar. — Na sliki: dr. Heinrich Riesenfeld, avstrijski generalni konzul v Ljubljani, soproga slikarja Berga, dr. Werner Berg, Othmar Jandl, Mara Šlajpah in književnik Radko Polič. (Foto: M. Vesel)

Delavska dramska skupina v Kočevju

V kemični tovarni v Kočevju se je neki delavec spomnil ter poizkušal navdušiti delavce.

Moderna jugoslovanska grafika v Dolenjski galeriji

V sredo, 10. t.m., je bila zaključena razstava Slovenska kmečka noša v 19. in v prvi polovici 20. stoletja, ki jo je pripravil Etnografski muzej iz Ljubljane. Razstavo si je med 15. aprilom in 10. majem ogledalo nad 70 razredov novomeških in okoliških šol ter 500 drugih ljudi, skupno nad 2600 obiskovalcev. Med njimi je bilo nekaj skupinskih obiskov sindikalnih organizacij iz novomeških in ljubljanskih podjetij ter nekaj inozemskih turistov.

V petek, 12. maja ob 18. uri, bo v Dolenjski galeriji odprta razstava Moderne jugoslovanske grafike, ki je pripravil Muzej savremene umetnosti v Beogradu. Na razstavi bo imela uvodno predavanje Draga Panič. Predavanje in vodstvo v slovenščini. Razstavljenih bo 80 grafičnih listov najvidnejših sodobnih jugoslovanskih umetnikov.

K otvoritvi in ogledu razstave vladno vabimo!

ce, da bi začeli z novo dejavnostjo, ki ni vezana na delovni čas in redno delo v tovarni. V začetku so spremljali to dejavnost z nezaprtim, vendar je to kmalu odpadlo. Prišlo je do ustanovitve dramske skupine v industrijskem podjetju, torej se, kakor pravijo, delavci začnejo aktivno ukvarjati s kulturo in člani družine so kulturniki v podjetju.

To mišljenje pa je enostransko in nepravilno. Proizvodno delo v podjetju je že samo po sebi kulturno delo in vsi odnosi, izviraajoči iz osnovnega proizvodnega dela, so prav tako kulturni odnosi, kakršnikoli so že. Da se tega malokdaj ali nikoli živo ne zavedamo, je verjetno krivo to, da preveč ločujemo čisto kulturno dejavnost od proizvodne dejavnosti, kar pomeni, da pride pri proizvodnem delu do trenj in šabloniziranja človekove osebnosti. Polizkus dramske igranja delavcev v kemični tovarni je samo dopolnilo in pomoč kulturnemu proizvodnemu delu. Pri nastajajočih problemih v medčloveških odnosih le prehitro reagiramo na posledice in pre malo trudimo vlagamo v odkrivanje vzrokov. Zato naj se skušam

poglobiti v nekatere notranje občutke in sile, ki se porajajo v delavcih, ki nameravajo nastopiti in preizkušati svojo hrabrost pred občinstvom s komedijo »Krmariča Mirandolina«. Delavci pri študiju igre postajajo manj površni prijatelji. Možnost za ustvaritev njihovih želja sprošča navdušenje!

Zelimo, da ne bi odnehali: že sam nastop, pa naj bo kakršenkoli že, bo v precejšnji meri izpolnitev njihovih dejavnosti in želja!

LOJZE STANIČ

Kako poznamo glasbene stvaritve?

Junija bo Zavod za prosvetno-pedagoško delo iz Novega mesta priredil glasbeno srečanje dolenjskih osnovnih šol, na katerem se bodo učenci 8. razredov pomerili v poznavanju glasbenih del in teorije. Tekmovalni program bodo dopolnili z nastopi glasbenikov, glasbenih šol ter pevskih zborov.

Junjsko srečanje bo prva prireditev te vrste na Dolenjskem. Organizatorji bodo najboljše tudi nagradili. Ker pa jim primanjkuje sredstev, so prosili delovne organizacije in ustanove za pomoč.

Petdesetletni življenjski jubilej profesorja Karla Bačerja

Mimno je že dobrih trindvajset let, odkar je življenjsko naključje pripeljalo v Novo mesto za prosvetno delo vnetega mladega profesorja Karla Bačerja, da bi sredi Dolenjske učil in vzgajal v slovenskem duhu in besedi njegove sinove in hčere na novomeški gimnaziji. Nihče si takrat — bila je jesen 1945 — ni mislil in verjetno niti jubilar sam ne, da bo tudi svojo petdesetletnico dočkal in slavil prav v Novem mestu, ki ga obkrožajo številne vinske gorice, ki mu dajejo še posebno lepoto in človeka ne prestopano vabijo v svojo sredo med vedre, šegave in dobrodušne Dolenjce.

Življenje jubilara pa se je

pričelo daleč od Novega mesta, kajti svet je zagledal v starem in zgodovinsko pomembnem hrvaškem obmorskem mestu, v Zadru, kjer je njegov oče služil kruh za več članov družine, od 13. maja 1917 pa še za enega sina več, ki so ga krstili za Karla. Zgodnjo mladost je preživel v Zadru, in ker je že s sedmim letom moral z očetom v Ljubljano, ga na rojstno mesto vežejo le medli spomini. Zato pa se je toliko bolj vrstel v okolje, vzdušje in življenje Ljubljane, kajti že od 1921 dalje je vsrkaval prvo modrost v osnovni šoli, potem pa je gradil nadaljnje znanje po ljubljanskih gimnazijah. Že v zadnjih gimnazijskih letih se je ob mentorstvu nekaterih široko razgledanih profesorjev odločil za študij humanističnih ved na vseučilišču. Nič mu ni bilo treba iskati rešitve kam po maturi, ki jo je napravil 1935, saj se je njegovo srce že zdavnaj odločilo za študij slavistike na ljubljanski univerzi. Studija se je lotil vestno in temeljito; zato si je v študijskih letih pridobil trd-

no strokovno znanje, življenje takratne Ljubljane pa mu je posredovalo nekaj globljih življenjskih spoznanj, mu razširilo obzorje, ki si ga je in si ga še vedno vztrajno razmika v vse širše horizonte. Po diplomu 1940 je moral odslužiti vojaški rok. Dodelili so ga k vozarjem v Mostarju, od tu pa v Beograd, kjer je doživel tudi razpad stare Jugoslavije. Po neverjetno ovinkasti poti in peripetijah se mu je le posrečilo vrniti se v Ljubljano, kjer ga je čakala negotovost. Ta čas negotovosti in naraščajočih vojnih grozot in brezposelnosti si je sam poiskal tolažbo v delu. Zakopal se je v študij Gregorčičevega življenja in pesmi, dokler največkrat ni dobil maloobetajno honorarno zaposlitev na klasični gimnaziji v Ljubljani.

Po osvoboditvi ga je jesen 1945 privedla v Novo mesto, kjer je prevzel pouk slovenskega jezika in gimnaziji in ga opravljal do 1950, ko je bil prestavljen na novomeško učiteljskišče. Tu je ostal do 1958, ko je bil dodeljen na

pa se je ponovno vrnil na učiteljskišče, od koder ga je 1964 oblast postavila za pedagoškega svetovaleca na Medočinski zavod za pedagoško službo v Novem mestu. Tu se je odprlo novo področje dela: prevzel je skrb za kulturo in pravilnost slovenske besede na številnih šolah omenjene skupnosti. Že več let kot lektor Dolenjskega lista skrbi tudi za jezikovno kulturo in pravilnost tega lista, in njegova jezikovna pila se pošteno čuti, kar je pripomoglo, da je jezikovna podoba Dolenjskega lista taka, da mu jo lahko zavidajo vodilni ljubljanski listi.

Ob vsem napornem poklicnem delu pa je profesor Bačer še vedno znal dobiti toliko časa in voditi, da se je nadržno poglabljal ne samo v slavistično in pedagoško znanost, ki se tesno prepletata z njegovim vzgojnim in učnim delom na šoli in na Zavodu za pedagoško službo, temveč mimo literarne zgodovine tudi v etnografijo. Nič čudnega, da je prišel za pero in napisal več ocen, notic, poročil in člankov v literarnih revijah in dnevnem časopisu. Tako je obširneje ocenil disertacijo Marje Boršnikove o A. Škercu (Sodobnost 1938), objavil članek o Ernestini Jelovškovi (Jutro z dne 19. XII. 1942); izbrano je prikazal mladost Simona Gregorčiča (Dom in svet 1944) pisal

o nekaterih Gregorčičevih prigodnicah (Ibid. 1944). Nadalje se je dotaknil življenja in dela Stanika Vučka z objavo odlomkov nekaterih njegovih pism (Razgledi — Trst 1950). Sodeloval je v Dolenjski prosveti s člankom »Prešeren in Novo mesto« (Dol. prosveta 1950-51), zatem se je spet vrnil h Gregorčiču in objavil nekaj njegovih pism Ivanu Trinku-Zameškemu (Razgledi 1951), pisal je o P. Trubarju (Dol. list z dne 1. IX. 1951), spregovoril o Dragotinu Ketteju in slikarju Ivanu Vavpotiču (Nova obzorja 1951). S člankom »Ivan Prijatelj. Oo 75 letnici rojstvas (Ljudski tečnik z dne 12. I. 1951) se je spomnil svojega akademskega učitelja in vzgojitelja. Pisal je nato o J. Trdinu (Dol. list z dne 14. XII. 1951) in se ponovno dotaknil Kettejevega šolanja na novomeški gimnaziji. S člankom »O starejših dolenjskih slovstvenikih (Dolenjski list z dne 5. II. 1954) je seznanil bralce tega lista z zaslužnimi kulturnimi delavci — Dolenjci. Temeljito je prikazal in pojasnil Prešernov odnos do takratnih novomeških veljakov v obsejni razpravi »Novomeške razmere pred 120 leti: v Prešernovih verzih« (Dol. list 1954). Z raznimi krajšimi članki je prikazal kulturno življenje in razmere v Novem mestu in bližnji okolici na prelomu 19. v 20. stoletje.

1882» (Slovenski etnograf 1956). Mimo vsega tega pa je jubilar sodeloval tudi v »Kratkem pregledu slovenske književnosti (Celje 1948) in še drugod; zato naj zažalostno že to, kar je nadrobnejega v teh vrsticah.

Zato lahko prof. Bačer za zadovoljstvom pregleda prehojeno pot in si na tihem reče, da je tudi iz njegovega prgišča padlo nekaj semen na slovensko zemljo in da jih ni zadušil plevel, marveč so vzklila in obrodila sad. Koliko pa je pomagal kot pedagoški svetovalec s svojimi izkušnjami, z znanjem, nasveti in s strokovnimi prijemi in s celotno svojo kulturno razgledanostjo, to vedo samo tisti številni prosvetni delavci po Dolenjski, ki so bili deležni njegove pomoči. Zato sem prepričan, da se marsikdo v duhu pridružuje piscu teh vrstic in iz poštenega srca posteno želi pedagoškemu svetovalecu profesorju Bačerju za njegov petdeseti življenjski jubilej še veliko vedrih, zdravih in zadovoljnih let, v njegovem delu pa svetlih in uspehov polnih prijemov, ki bodo v korist našemu šolstvu, mladini in ljudstvu, jubilaru pa v tiho zadovoljstvo.

dm

Jezdi še nocoj!

Bil je pust zgodnjepomladanski dan. Iz nizkih oblakov je pršil droban dež, s Krtine in z Rebri pa so pritiskale na vas in se vlačile med turbnimi golimi vejami jablan in sliv zoprne megle. Dan kot nalašč za otožna razmišljanja in prenapeto domišljijo...

a dober stre-ljaj od dežel-ne ceste Čr-nomej — Vi-nica leži na blatnem ko-lovozu vas Nova Lipa. Tukaj so ba je — čarov-nice! Če že nisem vževeren, sem pa vsaj previden: trikrat sem plunil čez levo ramo in v levem žepu stisnil pest v figo, preden sem zakoračil med prve novolipjanske hiše. Samo dvajset kilometrov proti jugu, se mi je zdelo, me skozi sivkasto kopreno o-pazuje skrivnostni koričasti Klek.

Vas, kot jih je mnogo po Bell krajini in Dolenjski: ne-kaj hiš, kritih s slamo, nekaj z opeko, smodernih trodel-nih oken, nekaj majčkenih folklornih, izza vsakega pa nekaj radovednih oči — kaj neki počne tujec v vasi?

Kot že rečeno: po sledovih Tomaža Akvinskga, papeža Inocenta VIII. in dr. Ivana Andreja Bartha, najhujših krvolokov in preganjalcev čarovnic svojega časa v Evropi in pri nas, smo bili tokrat prisiljeni stopiti tudi mi. Če v stoletju atomskih elektrarn, televizije in astronautov za-veči tako rekoč sredi Evrope taka domala že pozabljena »obrt«, ga ni človeka, zdrave-ga na duhu in telesu, ki se ne bi ob tem pomlivalno na-smehnil in zamahnil z roko: »Kaj imajo res toliko časa?»

pa se je tudi zamerila naši Julki — tokrat zato, ker se je med zapiso-vanjem mere z drugo roko igrala z gumbki svoje bluzice. »Če sem prišla na mero, naj me meri, ne pa da vrti gumbe pod vratom!« je približ Julka še isti dan svoji pri-jateljici. Sum o coprnstvu je legel tudi na šiviljo.

Se tuje se je dan na to zgodilo teti Justini, ki je prišla mimo-grede na Julkin dom, a se je prav la hip v hiši zbudil otrok. Dokler ga tota niso vzeli v naročje in mirno poučevali, se dete ne pre-nahalo dreti, kaj nato pa je spet sladko zaspalo. »Če ne bi bila co-prnica, otrok pri njej ne bi zas-pal!« je ostro usekala med doma-če Julka, ko je Justina zapustila njihov dom.

Samo pot in majhno dvorišče ločita hiši številka 20 (v sredi) in 21 (desno) v Novi Lipi. Kakšne skrivnostne silnice so povezovali obe hiši, pripoveduje Ana Košir.

Sodu pa je izbila dno četrti svaška coprnica — Majnikova Pe-pa: pri Julkinih je imela v kleti nekaj svojega krompirja, pa je pred tedni mimogrede poslušala Julko, ki je pred svinjakom govorila: »Tegale prašica bomo kmalu prodali, saj vidiš, kak velikani, prav gotovo ima več kot 250 kiló!« No, vaga pri mesarju je po-tem potegnila precej manj, dobrih 120 kg — a... kriva pa je tista frdamana Pepa, ki je prašica za-coprala! Takoj mora njen krompir iz naše kletke! In je krompir res »izginil« iz kleti še tisti dan, v vasi pa se je rodilo novo sovra-štvo...

Zdaj imajo v S. še štiri copr-nice — vsa vas pa se muza na Julin račun.

Podobno zgodbo smo slišali tudi iz Krakovskega gosda. To nas je spodbudilo, da si vsaj en tak pri-mer podrobneje ogledamo.

OBISK V ZAČARANI BAJTI

Potikal sem na vrata s slamo krite Markovičeve hiše v Novi Lipi št. 20. Tu živi 39-letna Ana Košir

Anin brat prejšnji večer namesto tanke in gole bakrene nitke vsta-vil precej debelo, dobro izolirano žico od nekega ameriškega aviona, ki je med vojno padel za vasjo. Glavna varovalka na podstrešju, vsa zalita v debelo plast saj, pa je dobesedno razpadla, saj je skozi preperelo streho nanj lep častekla deževnica...

poroki v Kranju: podpisati sem se hotela v poročno knjigo, pa mi je čudna sila nenadoma zadržala desnico, da sem si morala pomagati z drugo roko. Pa spet posne-je... »

Dobro uro sem poslušal zgodbe bujne Anine domišljije in le od ča-sa do časa sem lahko vmes kaj vprašal:

»Kako pa veste, da je bila voda v vodnjaku zacoprana?«

»Poslala sem je po nasvetu in navodilih zdravstvene postaje na Vinici in inštitut v Ljubljano. Tam so ugotovili, da ni užitna!«

»Zakaj ne?«

»Gnojica je bila v njej!«

Gnojilce je bil vodnjak. Prav tam Koširjeva tudi pore perilo. Stebe vodnjaka da so bolj slabe, pravi, na cementni prevleki pa je videla več rjavih pikic, kjer gnoj-ica prodra v vodnjak.

»Potem ste pa naredili slabo pre-veleto?«

»O, to pa ne! Nekdo, spet je pogledala skozi okence proti hiši št. 21, a je moral vreči noter lužni kamen, ki je razlil steno...«

na srce tudi to, naj se boji so-sede, ki se ukvarja s copranjem ter ji bo zacoprala družino in ži-vino!

Komentar menda ni potreben.

Ceprav je naša zgodba komaj klavirni ostanek religioznega besa srednjeveških oblastnikov, ni tako nepomembna, saj dokazuje, kako nepremišljeno nasledajo preprosti ljudje vedeževalcem, horoskopom in raznim drugim goljufom.

Razne na verovanje v nadnaravne sile, ki so za kolikaj razgledane-ga človeka samo še skoraj never-jetne zgodbe o španski inkviziciji, Veroniki Deseniški, »Stajerski Ka-rolini« in drugih pošastnih pojavih tistega časa. Danes je težko ver-jeti, da je v srednjem veku od 60 milijonov prebivalcev Evrope usla-blostno smrti na čarovniški grma-ti ali v ječi blizu 9 (devet) milijonov ljudi!

Se praznoverni Valvasor piše o čarovništvu med drugim takole: »Na Kranjskem pa so tej prekleti pregrehi zelo sovražni, pravica je v tem primeru prav ostra in za

SOSEDA JE MORALA UMRETI!

Koširjeva, kot nasprotna stranka trdi, da je vse to res, kar je Frankovičeva dala na zapisnik:

»Zares vse drži, kar sem ji očitala. Ona je kriva vse bo-lezni in nesreče pri hiši, ker nam vse to nacopra. Naša kra-va nima mleka, po seskih pa ji gre živalsko blato; vse to dela Frankovičeva kot coprni-ca. Torej kam mleko od na-še krave drugam, kot da

HUDI OČITKI, KAJ?

Toda ko to berete, se najbrž smejeje — Frankovičeva pa se ni in je zadevo prijavila krajevemu uradu na Vinici z zahtevo, da Koširjeva izgovorjene žaljive pre-klitke v časopisu. Šel krajevnega urada je skušal stranki pomiriti in je sklical poravnalni svet. Zgoraj besedilo je prepisano dobesedno iz zapisa tega sveta, ki je 14. mar-ca 1967 poslušal obe stranki in jima svetloval pomiritev. Koširjeva pa ni bila pripravljena niti prekli-cati svojih trditvev niti ni hotela podpisati zapisa, češ da je Frankovičeva kriva še raznih drugih nesreč, ki jih je Koširjeva pove-dala, pa v zapisniku sploh niso navedene...

Zato do poravnave ni prišlo in Frankovičeva se je odločila, da bo dala zadevo na sodišče v Črnom-lju!

Koširjevi pa se je morda zazde-lo, da bo pred sodiščem potegnila kratko. Smejala se ji je že vsa srečja, celo bratje in oče pa tudi izven občinskih meja je bilo slišati njeno zgodbo. Čez nekaj dni sta se s Frankovičovo pobotali in za-deva bi šla v arhiv, če ne bi zvede-li še za nekaj primerov v naši ož-ji domovini.

V prijetni vasi ob Krki...

ŠTIRI VAŠKE COPRNICE!

Da — prav tu se je zgodilo! Julka in S. je nekega dne zasuknos povedala najboljši prijateljici:

»Povem ti, sosedova Mica je co-prnica! Včeraj je bila pri nas, ro-ke je držala pod predpasnikom — in danes naša krava ne žre več! Saj vem, kaj se je delalo pod predpasnikom...«

In je šla Julka čez tri dni k va-ški šivilji, da ji umori novo oble-ko, Pričupna in spretna mojstrica

Če bi Katarina Frankovič živel pred 300 leti, se najbrž ne bi tako veselo nasmejala sosedinim obtožbam. Zdaj jih smatra bolj za nehvaležno obrekovanje in žalitev, še posebno, ker se je trudila, da bi bila Koširjevim zmeraj dobra sosedka.

s hčericama Angeico in Branko ter bolnim očetom... Odprla je Ana.

Po kratkem uvodnem razgovoru o potujoči čarovniški skupini, ki bo gostovala tudi v njihovi vasi, sem vprašal kar naravnost:

»Pa verjamete, da nekateri ljudje lahko coprajo?«

»Ja nis ne znam se je izmakni-la ter pomembno pogledala čez mojo ramo in čez pot proti hiši št. 21. »Kaj pa potem pravite na to, da pri nas še dva dni ne gori elek-trika? Odkar pri sosedu postavlja-jo novo kuhinjo, smo brez luči... Bolje, da nič ne rečem, ampak to ne more biti drugega kot co-prnjak!«

Pomnil sem se, da bi pregledal varovalko. Koširjeva me je spusti-la v hišo in prva coprnica je bila kmalu odcoprana: v varovalko je

S Koširjevo sva sedla za mizo. V kotu nad posteljo stoji na poli-ci radioapar, iz drugega kota pa resno motri nekaj svetnikov. Po mizi in klopi so ležali razme-tani listi »Nedeljskega dnevnika« s horoskopom.

ZACOPRANA VODA GRE NA INSTITUT

Punčki, zdravi in rdečelčni, sta se razposajeno igrali po temnihi izbi, ko mi je Koširjeva začela pol-glasno pripovedovati.

»Saj ni prvič, da sem se srečala s čarovnico. Ko sem služila v Kar-lovcu, se je neka stara ženska iz naše hiše spreminjala v črno ma-ko in naju zalezovala, ko sva se s fantom zvečer pogovarjala pri vežnih vratih. — Ali pa na moji

4. aprila 1967 je v vasi napovedala gostovanje tudi poklicna čarovniška skupina JADRAN. Po uspešnem go-stovanju v Evropi in Afriki (!) so prišli tudi v Novo Lipo in med drugim obljubljali točke »Čarovna palica izgine pred občinstvom«, »Iz vode vino, iz vina voda«, »Čudežna kokca«, »Človek izgine na odru«, »Čarovnik FRATI vas bo naučil čarati« in »Hudič moti pisarja«. Otroci in odrasli so seveda komaj čakali, da se nauče kaj novega...

Tudi če bi bilo to res, je lužni kamen še daleč od copranja! In Koširjeva tudi za noben drug pri-mer ni mogla navesti kaj bolj nad-naravnih »coprnških« radogov. Ni čudno, da se ji cela vas smeje in da je hotela Frankovičeva zaradi njene trme zadevo razčistiti pred sodiščem!

NAMIG IZ METLIKE

Pogovarjal sem se z vaščani in s Frankovičovo. Koširjeva se jim prej smili, kot da bi se norčevali iz nje, zaradi razmer v katerih živi, še posebej, ker so zanje naj-manj krivi sosedje. Dokler se ne bo sprijaznila s osnovnimi zahte-vami higijene, bo družino lahko še večkrat črtilo po trebuhu.

Ker Koširjeva v pogovoru ni ka-zala nobenih znakov slaboumno-sti, pravzaprav nisem našel prave-ga razloga za njeno heretično fan-tazijo, dokler nisem slišal še ene podrobnosti:

Lani je bila pri metliški »sloga-rici«, ki ji je med drugim položila

milost nič kaj prav razpoložena. » Helena Češarek je bila zadnja čarovnica sezgana na Kranjskem po znanem ribniškem procesu leta 1701.

Zadnji čarovniški proces na Slo-venskem pa je bil tako imenovani »verzejski proces« v Gornji Radgo-ni proti Apoloniji Heric in ostalim obtožencem. Sodil jih je celjski sodnik dr. Ivan Adam Menhardt. Dne 15. julija 1745 sta bili zadnji dve čarovnici izpuščeni na zahtevo notranje avstrijske vlade, eden od obtožencov pa je umrl v ječi.

»Viniški proces« in ostale sodobne coprnške zgodbe najbrž ne bodo prišle v zgo-dovino čarovništva na Kranj-skem, dovolj ostro pa opo-zarjajo, da za prosvetljevanje preprostih ljudi najbrž še ni-smo storili dovolj!

Tekst in fotografije MARJAN MOSKON

Tele tri pa so začarane, že odkar je bila Ana pri vede-ževalki v Metliki. Punčki (Angeica in Branka) seveda o copranju še nimata pojma, le v fotoaparatu sta bolj nezaupljivo pogledali.

Slika iz knjige »Zrcalo kreposti« (1486) prikazuje čarovnico, ki je za-čarala kravo, tako da ni dajala mleka.

Dve uri volitve in imenovanja v skupščini

Franci Kuhar predsednik, Avgust Avbar podpredsednik, inž. Niko Rihar in inž. Lado Kotnik predsednika skupščinskih zborov - 87 članov v novih svetih in komisijah - Domicil Gorjanskemu bataljonu

FRANCI KUCHAR, predsednik Obs Novo mesto:

»Naloge, ki so pred nami, niso nove, a nič lažje. Možno jih je rešiti le s skupnimi prizadevanji vseh občanov naše občine. Razvojna pot je začrtana s smernicami gospodarske in družbene reforme, s politiko in koncepti občinske skupščine v sedanjem sestavu. Novi ljudje v skupščini nikakor ne smejo ubirati nove politike in novih konceptov o stvareh, ki so dobro zastavljene. — Moja največja želja za prihodnje skupščinsko obdobje je, da bi vsi — skupščina, delovne organizacije in vsi občani — pri delu, predvsem pa pri željah in hotenjih, tako kot do zdaj ostali na realnih tleh.«

Po svečani izjavi novoizvoljenih odbornikov na seji v četrtek, 4. maja, je občinska skupščina v Novem mestu izvolila za svojega novega predsednika Francija Kuharja in za podpredsednika Avgusta Avbarja, izvolila člane skupščinskih svetov in komisij ter imenovala pravnega svetovalca dr. Davorina Groša za v. d. tajnika. Na ločenih sejah je občinski zbor izvolil za svojega predsednika inž. Lada Kotnika. Skupščina je pod predsedstvom novega predsednika sprejela tudi odlok o podelitvi domicila Gorjanskemu bataljonu v novomeški občini. Seja je trajala dva uri in pol.

Volitve predsednika in podpredsednika občinske skupščine se je udeležilo 84 odbornikov, ker se šest odbornikov — po trije iz vsakega zbora — seje ni udeležilo. Ob številni glasovi so ugotovili, da sta bila Kuhar in Avbar izvoljena s po 81 glasovi. Te volitve so opravili tajno. Občinski zbor in zbor delovnih skupnosti pa sta svoja predsednika izvolila javno. Tako je po izvolitvi sta predsednik in podpredsednik skupščine prevzela vodstvo seje, predsednik zborov pa sta predsedoval ločenima sejmama občinskega zbora oz. zbora delovnih skupnosti. Zbora sta izvolila tudi svoji mandatno-imunitetni komisiji, ki ju sestavljajo odborniki: v komisiji občinskega zbora: Franc Udovc (predsednik), Vlado Seničar in Jože Govzoda, v komisiji zbora delovnih skupnosti pa: Janez Suštar (predsednik), Zvone Mihelič in Franc Šlaus.

Na skupni seji je občinska skupščina izvolila člane svojih sedmih svetov in štirih komisij, ki štejejo 87 odbornikov in drugih občanov.

Sveti so sestavljeni takole: svet za splošne in notranje zadeve: Miha Počrvina (predsednik), Peter Durjava, Franc Klopčič, Niko Damjanovič, Rudi Mrzaj, Jože Peterca, Mirni Perc, Adolf Suštar in Franc Avsec;

svet za finance: Jože Cvitkovič (preds.), Anton Golob, Slavko Kastelic, Franc Kira, Franc Golob, Franc

Hrastar, Edo Grögl, Janez Bajuk in Tone Kraševac;

svet za gospodarstvo: inž. Peter Ivanetič (preds.), Ludvik Simonič, Ivo Novšak, Milan Blatnik, Jože Lampret, Boris Guštin, inž. Tatjana Lavrič, inž. Janez Perca in Mirko Lenart;

svet za urbanizem: Marko Ivanetič (preds.), inž. Mirko Strmšek, Rudi Jereb, Marjan Moškon, Janko Jarc, Marjan Šonc, inž. Gorazd Cibica, inž. Avgust Fajfar in Stane Pavlin;

svet za prosveto in kulturo: Ema Muser (preds.),

Bogo Komelj, Veljko Troha, Avgust Bregar, Irena Gostiša, Marjan Špillar, Severin Šali, Peter Breščak in Milan Bražič;

svet za zdravstvo, socialno varstvo in delo: Dragica Rome (preds.), dr. Albin Pečaver, Málca Šali, Anica Jančko, Andrej Koče, inž. Edo Tavčar, Kristina Plut, Boris Savnjak in Vladimir Bajc;

svet za narodno obrambo (11 članov): Franci Kuhar (preds.); drugi predstavniki občine, družbeno-političnih organizacij, družbenih služb in drugi.

V komisijah pa so:

v komisiji za volitve in imenovanja: Franc Hrovat (preds.), Franc Markovič, Anton Padovan, Srečko Ozimek, Boris Gabrič;

v komisiji za prošnje in pritožbe: Rudi Piletič (predsednik), Pavel Zupet, Stane Šolar, Marijan Svhy; član, ki

ga bo imenoval OusS; član, ki ga bo imenovala občinska konferenca SZDL in vodja službe za prošnje in pritožbe v občinski upravi;

v komisiji za družbeno nadzorstvo: Avgust Marn (preds.), Tine Tomšič, Martin Pavlin, Stane Škufca in član, ki ga bo imenoval ObSS.

in v komisiji za delovna odlikovanja: Franci Kuhar (preds.), Dušan Zupanc, Miloš Jančič, Ludvik Kobe in Boris Andrižanič.

Občinska skupščina je imenovala tudi iniciativni odbor sedmih članov za ustanovitev izobraževalne skupnosti, v katerem so: Slavko Vute (predsednik), Danko Opara, Ivan Grašič, Veljko Troha, inž. Peter Ivanetič, Tone Furlan in Adrej Dular.

Na tej seji so ocenili tudi volitve odbornikov v občinsko skupščino. Predsednik občinske volilne komisije Rudi Jereb je med drugim poudaril, da ima nemajhne zasluge za tako dober potek volitev — rekordnih po udeležbi — Socialistična zveza, ki je po vseh močeh sodelovala v pripravah in izvedbi.

TUDI NOVOMEŠKA OBČINA BO PODELILA

Domicil Gorjanskemu bataljonu

Listino o podelitvi bodo bataljonu izročili 2. julija v Vrhpolju pri Šentjerneju - Odlok o domicilu sprejet z aplavzom

Na predlog občinskega odbora ZBZ NOV je občinska skupščina v Novem mestu 4. maja z aplavzom sprejela odlok o podelitvi domicila Gorjanskemu bataljonu v novomeški občini. Listino o podelitvi bodo bataljonu izročili 2. junija v Vrhpolju pri Šentjerneju, nedaleč od kraja, kjer je bil pred 25 leti ustanovljen Gorjanski bataljon. Tako listino bo bataljonu dala tudi krška občina na podlagi odloka, ki ga je tamkajšnja občinska skupščina sprejela letos 9. aprila. Tako bo imel Gorjanski bataljon kar dvoje sedežev: za krško občino v Kostanjevici in za novomeško v Šentjerneju, bori tega bataljona pa se bodo zbrali in proslavili srečanje vsako leto v drugem kraju.

Utemeljitev predloga o podelitvi domicila Gorjanskemu bataljonu v novomeški občini je v imenu občinskega odbora ZBZ NOV prebral Tone Valetinčič.

V utemeljitvi je rečeno, da je bilo operativno območje

bataljona, ki se je začel oblikovati v januarju in februarju 1942, razprostrto od tedajne tromeje okupatorskih interesnih območij med Nemčijo, NDH in Italijo čez siemena Gorjancev ob hrvaški meji do Uršnih sel in Novega mesta ter vzdolž Krke ob severni meji do Krškega in Brežic. Na tem območju je Gorjanski bataljon organiziral vaško zaščito in utrjeval ter širil Osvobodilno fronto. V letih 1942 in 1943 je bataljon mobiliziral moške za vstop v partizanske enote in brigade, izvajal vojaške akcije in omogočil nastanek osvobodjenega ozemlja v širokem pasu pod Gorjanci od Stojdrage do predmestja Novega mesta. V Gorjanskem bataljonu so bile: Kostanjeviška, Šentjernejska in Gabrska četa.

Med NOV sta Gorjanski bataljon in podokrožje opravila pomembno delo za revolucijo in zmago. Gorjanski bataljon je razen tega sodeloval s hrvaškimi enotami in s svojimi borci dopolnjeval vse slovenske brigade. Iz njegovih vrst so izšli tudi trije narodni heroji.

Gradivo se kopiči, zgodovinarja pa ni!

V novomeški občini so zbrali že obilo gradiva o dogodkih NOV, vendar so to le pretežno neurejeni zapiski po spominih udeležencev NOV in aktivistov. Zgodovinsko napisanih razprav na podlagi teh zapiskov pa ni oziroma jih je malo, in še te so napisale zvečine nevesče roke. Menijo, da bi moral Dolenjski muzej, ki že ima odedek za NOV, nastavitvi zgodovinarja, kateremu bi zaupali tudi pisanje zgodovine NOV na območju novomeške občine. Pri ZBZ NOV v Novem mestu so zaradi tega zaskrbljeni, saj nasezadnje tudi še ni zbrano vse gradivo, borcev, ki bi lahko dali še obilico novih in pomembnih podatkov zanj, pa je čedalje manj.

AVGUST AVBAR, podpredsednik Obs Novo mesto:

»Prepričan sem, da bo uspeh mojega dela odvisen od pomoči odbornikov, organov samoupravljanja v gospodarstvu in družbenih službah, vodstev političnih organizacij, predvsem pa od vseh delovnih ljudi v občini, saj bodo le-ti uresničevali naloge gospodarske in družbene reforme.«

Občinska konferenca SZDL o volitvah

Pred dnevi je v Novem mestu zasedal razširjeni izvršni odbor občinske konference SZDL ter ocenjeval skupščinske volitve. Prisotni so bili enotnega mnenja, da so volitve uspešne. Občani so polnoštevilno opravili svojo državljansko dolžnost. Da pa je bil dosežen tolikšen uspeh, gre zasluga domačim političnim delavcem. Zlasti velik delež v predvolilnih pripravah so prispevali člani Zveze borcev, saj so ponovno dokazali precejšen ugled med ljudmi.

Na seji je bilo nekaj pripomb na račun mlajših volivcev, ki še ne poznajo dobro niti volilnega postopka ne pomena volitev. Prav tako je bilo ugotovljenih nekaj pomanjkljivosti zvezi z evidenčnim tiranjem, obveščenoostjo in volilnimi imeniki. Ob koncu so sklenili letošnje volitve temeljito analitično obdelati, da bi spoznali tiste elemente, ki so vplivali na rezultate.

Vozni red potniških vozil bistveno spremenjen oziroma podjetja GORJANCI bo letos izpopolnjen. Dovolj vozil bo

Takile avtobusi vozijo po vsej naši državi, številni med njimi pa imajo napis GORJANCI. Novomeško-straško podjetje GORJANCI kupi vsako leto nekaj večjih in sodobnih vozil za potniški promet, za mednarodno leto turizma pa se je še posebej pripravilo.

»GORJANCI« ZA MEDNARODNO TURISTIČNO LETO

Novi avtobusi in več voženj

Zadnji avtobus iz Novega mesta v Dolenjske Toplice poslej ob 20.30 - V lokalnem prometu Novega mesta dva velika avtobusa - Nova sezonska proga Novo mesto-Reka - Za sedem novih avtobusov 130 milijonov Sdin

Podjetje GORJANCI se je ob vstopu v mednarodno turistično leto 1967 odločilo okrepiti lokalni in medkrajevni potniški promet z novimi avtobusi ter novimi stalnimi in sezonskimi vožnjami. Iz prometa bo vzelo vsa izrabljena potniška vozila in jih zamenjala z novimi. Pet avtobusov so že nabavili, dva pa bodo kupili v maju. Za nove avtobuse bodo odšteli 130 milijonov Sdin.

Vozni red potniških vozil bistveno spremenjen oziroma podjetja GORJANCI bo letos izpopolnjen. Dovolj vozil bo

za stalne, sezonske in posebne vožnje, ki jih bo podjetje opravljalo po naročilih.

Dodatni avtobus bo vozil na progi Senovo—Novo mesto—Ljubljana, avtobus pa, ki vozi zdaj iz Novega mesta v Karlovac, bo imel zadnjo postajo v Zagrebu.

Zavezo med Novim mestom in Dolenjskimi Toplicami bodo skrbeli prostorni avtobusi medkrajevnega in tranzitnega potniškega prometa. Med krajema bo vsak dan v obeh smereh vozilo po dvet avtobusev, tako da bo prvi odpeljal v Dolenjske Toplice zjutraj ob 5. uri, zadnji pa zvečer ob 20.30.

V krajevni promet Novega mesta bodo GORJANCI poslali dvoje velikih avtobusov z več kot 80 sedeži in s tem omogočili potrebne vožnje proti Gotni vasi, Bršlinu in Ločni.

Razen tega, da bodo imeli GORJANCI za izlete in druge posebne vožnje vedno pripravljena potniška vozila, bodo v kratkem odprli še novo sezonsko progo iz Novega mesta na Reko, kamor bo avtobus vozil prek Ornomija in Vinice. To sezonsko progo bodo poslej odprli vsako leto ob pričetku turistične sezone.

Novomeška občina v številkah

VEC KOT 8600 UČEN. CEV IN DIJAKOV — V 13 osnovnih šolah z 21 podružnicami in v posebni šoli je letos 7231 učencev, 7 srednjih in strokovnih šol pa obiskuje 1418 dijakov. Oddelki za izobraževanje odraslih tu niso upoštevani.

ZA BOLNIKE NI ZADREGE — Za zdravljenje in zdravstveno varstvo občanov je na voljo več ustanov. Največja je vsekakov splošna bolnišnica v Novem mestu, ki ima 613 postelj. V Novem mestu je tudi zdravstveni dom, ki ima v Straži, Šentjerneju in Žuženberku svoje postaje, v Dolenjskih Toplicah, na Prevolah in v Smarjeti pa ambulante. Zdravila izdajajo novomeška lekarna in lekarniški postaji v Šentjerneju in Dolenjskih Toplicah.

RADIO ZE V VSAKI DRUŽINI — Radijskih sprejemnikov je v novomeški občini že okoli 12.000. Eden pride že na štiri ljudi, imajo pa ga skoraj v vsaki družini. Čedalje več je tudi televizorjev, saj pride eden povprečno na 22 prebivalcev. Registriranih osebnih avtomobilov je bilo lani 1251, razen tega pa tudi 820 motorjev. Eno motorno vozilo pride na vsakih 23 prebivalcev.

MED 1963 IN 1966 ZADNJA ELEKTRIFIKACIJA — V novomeški občini ni več kraja brez elektrike. Med letoma 1963 in 1966 je dobilo elektriko še devet vasi oziroma zaselkov: Zagorica pri Radulji, Kira pri Prežeku, Prapreče pri Otočcu, Koglo pri Škocjanu. Javno razsvetljavo so obnovili ali na novo napeljali v Mirni peči, Stopičah, Brezovici pri Smarjetških Toplicah, Šmihelu pri Novem mestu, Dolenjskih Toplicah, Žuženberku, Bršlinu, v Novem mestu pa: na Zagrebški cesti, v Koštalovi in Sokolski ulici ter na Cesti herojev.

Letos prapor ZB Žuženberk

V okviru proslav 25. obletnice prve osvoboditve Žuženberka bo krajevna organizacija ZB razvila svoj prapor. Odbor te organizacije se je že izkazal pri zbiranju sredstev za prapor, saj so njegovi člani prispevali zanj kar po 5000 Sdin. Pričakujejo tudi razumevanje članstva ZB, ZVVI in drugih organizacij.

Spomeničarji brez priznavalnine

Občinsko priznavalno so letos izgubili vsi borci spomeničarji v novomeški občini. To denarno priznanje za sodelovanje v NOV je ostalo le tistim redkim spomeničarjem, ki dobivajo republiško priznavalno, ZBZ NOV Novo mesto meni, da priznavalnin ni socialna pomoč, marveč priznanje za sodelovanje v NOV, in poudarja, da bi morali vprašanje priznavalnin reševati v okviru republike.

to pa se ni zgodilo Novomeščanom!

V TV oddaji »Tekmujte z nami« je v nedeljo, 7. maja, Novo mesto z 29:20 premagalo Trbovlje in postalo finalist — Finale bo 28. maja zvečer na Stadionu bratstva in enotnosti — Možnost za potovanje v Grčijo(?) se je povečala

Več kot 2.000 Novomeščanov in okoliških prebivalcev je v nedeljo, 7. maja popoldne, na Glavnem trgu pod vročim soncem držalo pesti za svoje tekmovalce, ki so se pred TV kamerami v polfinalu javne televizijske oddaje »Tekmujte z nami« merili s Trboveljčani. Junak dvoboja je bil spet mirni in zanesljivi gimnazijec Tomaž Solmajer, ki je pri quizu pravilno odgovoril na vsa vprašanja in dobil vseh 11 možnih točk.

Začetek tekmovanja na Glavnem trgu je na krajevno neobičajen način razglasil in na povedal zmago domačih edini občinski klicar Franc Modic iz Mokrega polja. Pred kamero je prijezdil na konju, oblečen v srednjeveško opravo z oklepom in čelado, potem pa razgrnil pergament in...

Brž ko je klicar »odkričal« razglas, so se kamere že obrnile proti prvim tekmovalcem, reševalcem križank. TV konferansje Mitja Trefalt je brž ugasnil cigareto, stopil k mikrofону in predstavil novomeškega reševalca Milovana Dimitriča iz gimnazije.

In prvih šest točk je bilo naših, se pravi novomeških, ker trboveljska tekmovalka križanki ni bila kos. Ko so

vodstvo Novomeščanov potrdili še pravni zastopniki v ljubljanskem studiu, je zajel Glavni trg val navdušenja. Gledalci so pozabili na vročino, gnečo in vse neprijetnosti in čakali...

SPRETNOSTNI SPREHOD NA HODULJAH

Na vrsti so bile hodulje. Kaj pa zdaj to? so se spraševali gledalci na Glavnem trgu. Iz ljubljanskega studia so obrazilili tekmovalce. »Tekmovalci se morajo na hoduljah pretolči skozi vse ovire, zmagajo pa tisti...« Prvi novomeški hoduljar je malenkostno zaostal, ko pa je na hodulje skočil naslednji, so Novomeščani vodili in prišli na cilj skoraj 40 sekund pred

Trboveljčani. In spet povečali vodstvo Novega mesta...

PET TON TRBOVELJSKEGA PREMOGA ZA »VROČE VZDUŠJE«

Medtem ko so se tekmovalci v Trbovljah pripravljali na novo točko, so na spodnjem koncu Glavnega trga v Novem mestu zahtevali prostor za tovornjak s premogom. Pogledi gledalcev in TV objektiv so obviseli na možakarju, ki je z rokami in besedami dopovedoval, da je iz Trbovelj pripeljal 5 ton premoga za »vroče vzdušje«. Premog so stresli pred ELEKTROTEHNO, najbližji stanovanca pa so urno zgrabili za lopate in se vsaj za dve zimi brezplačno preskrbeli s kurjavo...

PREKINJENI HOKEJ S CUNJO

»Vroče vzdušje« je zatem nastalo v Trbovljah, kjer so se šli nekakšen hokej in v mrežo z navadnimi palicami zbijali cunjo. Novomeščani so

bili v tem dvoboju krepko tepeni (namreč športno!), saj so morali priznati premoč domačega moštva, ki jim je zabilo že 3 gole, medtem ko so sami dali le enega. Ker se je čas za hokejski dvoboj bližal koncu, so tekmo pri stanju 3:1 za Trbovlje prekinili in priznali 6 točk Trbovljam. Novo mesto je vodilo samo še z eno točko!

Trboveljski TV konferansje Tomaž Terček, ki se je pred tekmovanjem pohvalil, da se je v Trbovlje pripeljal kar z letalom in tako na oddajo visoko letel, je v kratkem premoru pozval »novomeškega Mitjo Trefalta, naj bi na enak način priletel gledat, kako je v Trbovljah. Pa mu je Trefalt vrnil: »Kdor visoko leti, lahko nizko pade!« Med gledalci se je oglasil gromek smeh, saj so dobro razumeli, kaj je to pomenilo.

DIPLOMATSKI MOLK PRI KRIMINALKI

Ze pri naslednji tekmovalni disciplini za tri točke. Na vrsti je bila namreč kriminalka, tekmovalca obeh mest pa sta morala odgovorjati v Ljubljani. »Tisti, ki prvi odgovarja in napačno odgovori, izgubi tri točke,« je bilo zapisano v pravilih. Smola se je oprijela trboveljskega tekmovalca, ki je prvi »vedel« odgovor, pa napačno odgovoril. Novomeščan Ovelbar je bil diplomatsko (kot so rekli gledalci) tiho; Novo mesto sicer ni dobilo točke, pa vendar je vodilo s štirimi točkami.

V POL MINUTE ČEZ VSE OVIRE Z MOTORJEM

Na zaslonu sta se pokazala motorista obeh mest. Naloga ni bila lahka in od njihju kot njihnih sopotnic zahtevala ve liko spretnost. Novomeški par Ovnik, ki je prvi vozil, je bil znatno hitrejši in je napravil precej manj napak kot nasprotna tekmovalca. Novomeščanom so prišteli 6 novih točk!

V QUIZU ENAKOVREDNA TEKMECA

V quizu, ki zahteva predvsem znanje, sta se trboveljska tekmovalca in novomeški gimnazijec Tomaž Solmajer oba hkrati odločila za najvišjo težavnostno stopnjo in nalogo odlično opravila. Oba sta dobila po vseh enajst možnih točk in požela dolgo trajen aplavz gledalcev. Novomeščani so po tej točki imeli 29, Trboveljčani pa 19 točk.

SESALNA TEHNIKA NEPOSLUSNA

V Trbovljah so videli gledalci zanimiv dvoboj s sesalci. V vsakem moštvu sta bila

Z rokami in nogami so si pomagali marljivi novomeški pri bila dana priložnost, da zastoj pospravijo pet ton trboveljskega premoga pred Elektrotehniko. Kaže, da jim je tako udarnost pospravljali pa so tako naglo, da pol ure pred koncem tekmovali bilo drugega kot nekaj črnega prahu.

po dva tekmovalca. Dvoboj je potekal tako, da je eden s sesalcem pobiral žogice in jih spravil v koš, nasprotnik iz drugega mesta pa ga je pri tem oviral. V drugem delu so morali vloge zamenjati. Zmagalo naj bi mesto, katerega tekmovalci bi spravili čimveč žogic v koš.

Žogice je najprej pobiral Trboveljčan. Sedem jih je odložil v koš. Nato je s sesalcem tekal po igrišču in pobiral žogice Novomeščan. Pridno je lovil žogice in jih nosil v koš, ko se mu je naprava nenadoma pokvarila. Tekmovanje so prekinili. No-

vomeščan je začel loviti žogice z drugim sesalcem. Sesalna tehnika mu je spet odpo vedala. Konferansje Terček je bil v zadregi, ker ni vedel, kakšen rezultat naj bi objavil. Na njegov predlog pa so tekmovalce razveljavili, saj se je čas za dvoboj že skoraj iztekel. Točk niso pripisali nikomur.

LETALO OBJAVLJA DRUGO ZMAGO

Tedaj je začelo nad Novim mestom krožiti dvokrilno letalo, kateremu je bil na rep privezan transparent s takim-

Valvasor o gradovih v dolini Krke

PREZEK

Kam je Prežek spadal nekdanj in kam spada danes. Odkod je dobil svoje ime. Lega gradu. Graščina ima slabe sosede. Razpadli stari grad, Gospodje Prežeški. Kdo je nekoč bil lastnik novega gradu. Kdo je njegov sedanji lastnik.

Grad Preisegg, v deželnem jeziku Prežek, štejejo dandanes k Dolenjski, prej pa so ga šteli k Slovenski marki ter stoji enajst milj od Ljubljane in tri slabe milje od Novega mesta. Grad je dobil ime od starega gradu Prežeka, ki so ga gospodje Turjaški pozidali takrat, ko je bil kraj, na katerem je stal stari grad, naseljen z Uskoki.

Novi grad Prežek stoji visoko v hribih, kljub temu pa na lepem in rodovitnem kraju, ki mu ne manjka lepe naravne lege, neprijetno zanj je le to, da so najbližji sosedi gradu Uskoki in je grad sezidan na njihovem pogorju, tako da od takih sosedov ni pričakovati ničesar drugega kakor neprijetnosti. Seveda pa ta moja trditve ne velja za vse Uskoke brez izjeme.

Stari grad Prežek stoji zdaj popolnoma v razvalinah visoko v hribih, pod njim pa izvira Kupčina, ki se pod Žumberkom izliva v Bregano.

Stari grad Prežek spada pod Uskoke in je potemtakem pod oblastjo gospostva in stotnije Žumberka. Grad je bil nekoč dedovina gospodov Preže-

ških, ki so pred štiristo leti živeli na Kranjskem. Leta 1248 je bil lastnik gradu gospod Gottfried Prežeški, leta 1264 pa brat imenovanega gospoda Gottfrieda gospod Ulrik Prežeški. Tudi v tem stoletju so bili znani različni drugi gospodje Prežeški, vendar pa nikjer ne morem najti, katera posestva in gradovi so bili v njihovi lasti.

Zdaj pa sta žal ta odlični rod Prežeških in njihovo ime skupaj z neštetiimi drugimi izumrli.

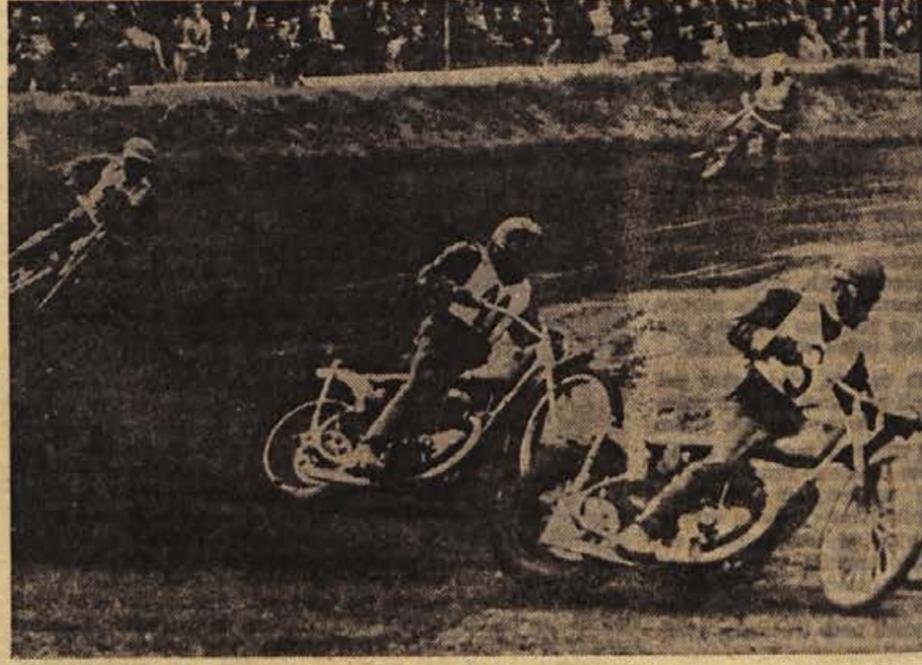
Novi grad so pozidali, kakor smo to že zgoraj omenili, gospodje Turjaški, ki so bili tudi dolgo njegovi lastniki. Kasneje je grad prišel v last gospodov Siegersdorf. Zdaj pa je njegov lastnik gospod Ivan Ernest grof Paradeiser, poveljnik v Slunju in Žumberku.

Nedaleč od Prežeka in Pleterij stoji sredi hribov dvorec z imenom Podpolje, ki je last enega gospodov Muretičev.

Grad Prežek stoji 16 km od Novega mesta pod Gorjanci, nad vasjo Cerov log. Grad je bil med vojno (1942) požgan, toda kasneje obnovljen.

Pošteno se je oznožil pod čelado edini še živeči občinski klicar Franc Modic iz Mokrega polja, preden je v nedeljo popoldne, sedeč na nemirnem konju, ki ga je moral držati oproda, s pergamentnega zavoja prebral »razz-glas«, s katerim se je pričela velika predstava...

Okoli 7000 ljudi je v torek popoldne v Krškem z navdušenjem spremljalo tekmovanje v speedwayu, kjer so nastopili Bolgari, Čehi, Madžari, Rusi in Jugoslovani. Zmagal je madžarski tekmovalac GYEPES BARNABAS. Odlično je vozil tudi domačin Franc Babič. (Foto: Mirko Vesel)

le nap... GA! To... je bila... ena toč... pa že...

Prvi ob... konča...

Predl...

V noč... lovec... lovsko... polobu... medve...

Prekli... ca Lav... medve...

Takr... se prib... logu. M... ma us... diče in... je ljub... ško. Na... rok or...

vališ... dovala... nje n... podil v... skočila...

niso mogli več izenačiti, še manj zmagati. Zato so Novomeščani le približno prešli papirnate aviončke v ograjenem prostoru in dovolile Trbovelčanom, da so jih pri točnejšem štetju našli nekaj več in dobili točko. Iz Ljubljane so sporočili zmagovalca in finalista: **NOVO MESTO**.

FINALE BO 23. MAJA ZVEČER

Ob koncu tekmovanja so si predstavniki tekmujočih mest izmenjali spominska darila: Trbovlje je poklonilo Novemu mestu skulpturo iz premoga, Novo mesto pa je dalo v spomin Trbovljam Jakčevovo sliko.

V finalu se bodo Novomeščani pomerili z zmagovalcem dvoboja Maribor-Kranj osemindvajsetega maja zvečer na Stadionu brstva in enotnosti.

Uroš Dular, predsednik Obk ZMS v Novem mestu in eden od organizatorjev tekmovanja, je po nedeljskem srečanju s Trbovljami, optimist in računa, da bo zmagovalec oddaj »Tekmujte z nami Novo mesto«.

Torej: ali bo odšlo v Grčico 50 Novomeščanov? To bi bila nagrada za zmago v finalu.

IVAN ZORAN

DOGODEK ZA SEVNIČANE — ASFALNI TRAK PROTI KRŠKEMU! Prejšnji teden je novomeško cestno podjetje začelo modernizirati odsek ceste od sevniškega mostu proti Impoljci, ki je dolg 5 km. To delo bo stalo 100 milijonov Sdin, kolikor je za letos odobril republiški cestni sklad. Asfalta se veselijo posebno prebivalci Loga, ki so morali do zdaj požirati zopni cestni prah. Ljudje si želijo, da bi asfaltno prevleko čimprej potegnili tudi do Krškega in proti Radečam. Na sliki so prva dela na cesti nasproti Sevnice. (Foto: M. L.)

13. maj — pričetek „Tedna varnosti“

Ob prazniku službe notranjih zadev

Dne 13. maja bo minilo trindvajset let, odkar je vrhovni komandant NOV in POJ maršal Tito izdal odločbo o ustanovitvi odselca za zaščito naroda pri poverjeništvu za narodno obrambo. Od tedaj delavci organov za notranje zadeve praznujejo ta dan kot svoj praznik.

Letos pa bo ta dan tudi pričetek »Tedna varnosti«, ki bo od 13. maja do 20. maja. Med »Tednom varnosti« bo služba javne varnosti širše odprla vrata občanom, da bodo lahko videli in spoznali, kako delajo in žive delavci organov za notranje zadeve.

V ta namen so tudi delavci uprave za notranje zadeve Novo mesto pripravili poseben program:

Dne 13. maja ob 11. uri bo odprta razstava »Iz dela in življenja javne varnosti« v dvorani na Glavnem trgu številka 7 v Novem mestu (Rotovž). Razstavljeni material bo občanom na ogled ves teden do vključno 21. maja.

Učenci osmih razredov osnovne šole »Katja Rupena« bodo v dneh od 15. do 20. maja obiskali postajo milice Novo mesto, postajo milice za cestni promet in stalno služ-

bo UNZ Novo mesto. Ogleдали so bodo avtomobile in motorje, radio zveze in drugo tehnično opremo, seznanili se bodo z delom in življenjem »milicnikov obeh postaj«, na koncu pa jim bodo pokazali nekaj vaj policijskim psom. Na nekaterih drugih osnovnih šolah bodo razgovori o pomenu »Tedna varnosti« s prikazovanjem filmov o delu in življenju milicnikov.

Med tednom varnosti bosta strelska družina ter balinarski klub pri UNZ povabila na tekmovanje druge družine in klube v Novem mestu. Tako bo 14. maja ob 9. uri streljanje z zračno puško na tržnici, 18. maja ob 16. uri pa bo tekmovanje balinarskih četvork.

Za zaključek tedna varnosti bo 21. maja ob 9. uri komisija za vzgojo in varnost v prometu organizirala kolesarsko ocerjevalno vožnjo pionirjev po ulicah Novega mesta.

NE HODI DOMOV BREZ

**ZASTAVA FIAT
SERVIS
NOVOTEHNA
NOVO MESTO**

NOVO!

Stalna dežurna služba v Ločni. Ob delavnikih od 8. do 20. ure, ob nedeljah in praznikih pa od 9. do 20. ure. Telefon: 21-538.

Se da staranje zavreti? Nauk najstarejšega človeka

Pot v

6

visoko starost

Vsako leto se počutim malo bolje kot prejšnje — to zelo mirne in mile narave in da je sin nomadskega pastirja. Je geslo najstarejšega človeka na svetu. Pravijo tudi, da je Nikoli ni hodil v šolo in je bil samo pastir. Oženil se je trikrat, nazadnje, ko je imel že 110 let. Ima nad 150 potomcev. Noče se voziti z avtomobilom in raje daljave prejaha na konju. Nered se zadržuje v večjih mestih in komaj čaka, da se vrne v svojo vas, kadar le mora iz vasi na obisk svojim znancom.

Preprosto in umirjeno življenje

Ta »stoletnik«, ki se je s svojimi leti nad sto približal povprečni starosti prebivalca najbolj civiliziranih dežel, ima silno preprosto in umirjeno življenje. Ko okoli osme ure zjutraj vstane, se najprej malo sprehodi po vasi, pomaga kakšnemu pastirju, potem se vrne na zajtrk; zajtrkuje kislo mleko, ovčji sir, sveži kruh in sladek čaj. Potem dela na vrtu ali seka drva, krmi domače živali in dela podobna opravila. Trikrat na dan kosi, toda nikdar čez mero, čeprav ima dober tek. Opoldne navadno poje juho z rižem, potem ovčje meso ali kuretino in veliko zelenjave. Kosilo konča z neko mlečno pijačo. Nikdar ni pil alkohola ali kadi.

Pri zdravnikih je bil redkokdaj, čeprav ga le-ti večkrat iščejo, kajti širali je postal pravi »medicinski čudež«. Pravijo, da ima normalen pritisk, zdravo srce, vid in sluh pa ima popolnoma dobra. Širali pravi, da se mora za vse to zahvaliti mirnemu življenju, čistemu planinskemu zraku in bistri studenčnici. Razen tega pravi, da se veliko sprehaja, v okrajno mesto gre vedno peš, čeprav je to mesto 25 km oddaljeno od njegovega kraja.

Ta aserbejdžanski Matuzalem je zelo družaben človek, se zanima za življenje okrog sebe, rad se srečuje z mladimi ljudmi, ki so za eno človeško življenje in več mlajši od njega, in sprejema veliko pošte iz vsega sveta. Življenje tega stošestdesetletnika in znanstveni nasveti mlade znanosti se medsebojno potrjujejo.

Starost je naravni zakon

Kot vsak znanstvenik, tudi prof. Aslanova nima nobenih iluzij, da se starost da ozdraviti in da se lahko zaustavi njen biološki proces. Starost je namreč neizbežna za človeka, sodobna znanost pa ima uspeh samo v tem, da premakne pojave znake staranja. To potrjuje čedalje daljša povprečna starostna doba prebivalcev posameznih dežel, kar je spet odvisno od razvoja življenjske ravni, dobro organizirane zdravstvene službe in kulturne ravni prebivalstva.

Znanost lahko samo prepreči pojave prezgodnjega staranja, medtem ko je organizem še sposoben, da se ob strokovni negi sam hrani. Bistveno je, da se v čim širšem krogu prebivalstva prebudi zavest, da so biološke spremembe neizbežne, in da se o pravem času store vsi zavarovalni ukrepi. Pri tem je lahko vsak sam sebi zdravnik, če se drži določenih nasvetov za ohranitev zdravja, začenjajoč od prvega desetletja svojega življenja.

Staranje je neizbežno, ker je to naravni zakon biološkega upadanja, pravi dr. Aslanova. Naša naloga je le v tem, da to upadanje ublažimo, da bo čim manj vidno in kar se da humano in v skladu z dosežki časa, v katerem živimo.

ALEKSA BRAJOVIĆ

GIBANJE, ZA KATEREGA SE NAVDUŠUJEJO MLADI

Akcija „Znanost mladini“

Številne delovne organizacije prav tako podpirajo mlade ljudi, ki se ukvarjajo z znanostjo

Razširjanje znanstvenih spoznanj med mladino in razvijanje smisla za samostojno ustvarjalno delo pri mladih ljudeh, to je glavni namen gibanja »znanost mladini«.

Doslej se je to gibanje v glavnem uveljavljalo med šolsko mladino in doseglo viden uspeh pri ustvarjanju znanstvenega naraščanja. Hkrati s tem pa se je gibanje znašlo pred vprašanjem, v katero smer naj se razvija dalje.

Prevladalo je mnenje, da mora to gibanje obdržati množičen značaj in da ga ni treba zoževati le na bolj nadarjene posameznike. Pri takem načinu organiziranja so težave predvsem materialnega značaja. Zanimanje za zvišanje proizvodnje in za uporabo sodobne znanstvene misli, ki se je pokazalo v delovnih organizacijah, pa kaže, da bi take organizacije lahko postale glavni delovni podpisniki znanstvene dejavnosti.

Upoštevač družbeno korist pri razvijanju znanstvene misli med mladino, je brez dvoma treba ohraniti dosežane vire financiranja, ki predvsem teko iz organizacije ljudske tehnike, tajništva za prosveto in kulturo in centralnega komiteja Zveze mladine Jugoslavije. Za te namene se lahko uporabljajo tudi skladi za znanstvena raziskovanja, lahko pa se računa tudi na pomoč vojske.

niti dosežane vire financiranja, ki predvsem teko iz organizacije ljudske tehnike, tajništva za prosveto in kulturo in centralnega komiteja Zveze mladine Jugoslavije. Za te namene se lahko uporabljajo tudi skladi za znanstvena raziskovanja, lahko pa se računa tudi na pomoč vojske.

PRAZNIK MLADOSTI

Pričakujemo, da bo iz velikega števila mladih, ki spoštujejo znanost in se z njo ukvarjajo, prišlo več ljudi, ki jim bo delo edino merilo uspeha.

V takih in podobnih gibanjih, ki združujejo mlade v njihovem zanimanju, lahko najde tudi Zveza mladine vsebino svojega dela. To se bo pokazalo že na letošnji proslavi praznika mladosti. Zveza mladine namreč misli, da mora proslava praznika mladosti predstavljati pregled ustvarjalnosti mladih. Zato bo privedite na stadionu JLA v Beogradu 25. maja imela tudi takšen značaj.

Dušan Mikija

med medvedko in Lavričem se je slabo lovca, drugi pa za medvedko (Foto: Ivan Kordiš)

Krat Lavrič položil medvedko na dlako

ko jesen pa je medvedka položila na hrbet vrča — Inozemci niso imeli sreče

26. na 27. april je Lavrič v revinju blizu Loški potok zloko 130 kg težko

ko jesen pa je lov položila na hrbet

odkazoval les in medvedjemu bratcu se je nenadoma za svoje tri mlade, preden se odločil puščico mu je zbrala iz roke pa se je začel ga hudo poškovati, ki se je začel pes, ki se je začel pes. Zverina je pesom, takrat pa

se je težko ranjeni Lavrič zvalil po strmih in poklicah na pomoč ljudi.

Ponovni dvo boj z medvedkom pa je dobil Lavrič. Nekaj dni ga je čakal na preži pri mrhovišču in šele četrty dan se mu je nasmehnila lovska sreča.

Lovska družina je sicer nameravala prepustiti medveda kakemu inozemskemu gostu, vendar so bili inozemci nepotrpežljivi in so na preži čakali le večer ali največ dva. Ker medveda niso uplenili inozemci, je lovska družina sklenila, da ga lahko odstrelj Ivan Lavrič, ki je dober in pošten lovec, razen tega pa je največ preстал zaradi medveda.

Spet višje cene frizerskih uslug

V zadnjih osmih mesecih so se frizerske usluge v Kočevju še drugič podražile. Občinska skupščina je na prošnje frizerjev in pripravila republikanske gospodarske zbornice odobrila kar obširno podražitev frizerskih storitev.

Tako se je britje z uporabo kolonjske vode in kreme podražilo od 1,40 Ndin na 2,30 Ndin, striženje las brez krajanja od 2,50 Ndin na 3 Ndin, s krajanjem pa od 2,80 na 3,50 Ndin. Umivanje las se je podražilo od 2 Ndin na 3 Ndin. Vse kaže, da so pobarvani brki zelo pomembni za standard občanov, saj znaša tu dovoljeno povzvižanje le 0,50 Ndin (od 2,50 na 3 Ndin).

Tudi pri frizerskih uslugah za ženske so cene občutno narasle. Striženje las s škarjami se je podražilo od 2,30 na 3 Ndin, vodna pričeska od 4 na 5 Ndin, hladna trajna ondulacija od 18 na 20 Ndin itd. Medtem pa so se razne usluge, ki niso tako nujne, podražile za manj ali ocejno. Tako se ni podražilo barvanje obrvi in trepalnic, barvanje narasla, barvanje las, barvanje z vodikovim peroksidom in lakiranje nohtov.

Seveda so vse dovoljene cene le najvišje, se pravi, da frizerji lahko zaračunajo tudi nižje.

Predavanje za člane ZK

O reorganizaciji Zveze komunistov je 4. maja predaval v Kočevju Slavko Podmenik, profesor visoke politične šole iz Ljubljane. Predavanje je organizirala za svoje člane osnovna organizacija Zveze komunistov za mesto Kočevje v sodelovanju z delavsko univerzo.

Spominki v Italijo

Med prvomajskimi prazniki je obiskalo Kočevje precej izletnikov. Izmed inozemcev je prišlo največ Italijanov, Avstrijcev in Belgijcev. Domačini so pri Turističnem društvu kupovali v glavnem razglednice, medtem ko so največ spominkov pokupili Italijani.

Sportne novice iz Osilnice

Na namiznotenškem turnirju v Osilnici je med 6 tekmovalci zmagal Anton Kratnik pred Janezom Ozuro. Pomerili pa so se tudi strelec Osilnice in Plescevec. Zmagali so domačini, ki so imeli v Slavku Frbežarju tudi najboljšega strelega dvoboja. Med prvomajskimi prazniki so odšli člani SD Kolpa iz Osilnice na izlet k izviri Kolpe, od tam pa v Razloge.

JOŽE OZURA

Prekucijaj avta

7. maja ob 14.30 sta se peljala s fičkom iz Kočevja proti Ljubljani Alojz Bregar iz Saiske vasi 125 in njegova žena. Bregar je vozil s precejšnjo hitrostjo, ko se je predrla pri Novih Ložinah avtomobilska guma. Avto se je najprej prevrnil na cesti, nato pa še trikrat izven ceste in obstal na strelju v gozdu med dvema smrekama. Na avtu je za 7500 Ndin škoda, oba potnika pa sta lažje poškodovana.

Cene v Kočevju

Pretekli ponedeljek so veljale v trgovini s sadjem in zelenjavo naslednje maloprodajne cene: krompir 0,60 novih din kg, jajca po 0,47 Ndin, pomaranče 4,84 Ndin kg, banane 5,70 Ndin kg, limone 4,50 Ndin kg, jabolka 4,48 novih din kg, ohrovti 2,18 Ndin kg, kislota zelje 1,54 Ndin kg, kislota repa 1,42 Ndin kg, zelena solata 3,76 Ndin kg, nova čebula 3,64 Ndin kg, ribe 7,96 Ndin kg, fižol v zrnju 3,93 do 5,12 Ndin kg.

15 let obstoja KGP Kočevje

Pred 15 leti je bilo z odločbo vlade LRS ustanovljeno KGP Kočevje - Na Slavnostni seji je govoril o prehojeni poti direktor KGP inž. Savo Vovk - Nagrajenih 46 dolgoletnih članov kolektiva - Likovni ustvarjalci KGP so razstavljali

Kmetijsko gozdarsko posestvo Kočevje praznuje letos 15letnico obstoja. 28 aprila sta imela delavski svet in upravni odbor skupno slavnostno sejo, na kateri so pregledali dosedanje delo in z urami nagradili 46 članov kolektiva, ki so pri KGP in njegovih predhodnikih zaposleni 20 in več let. Na slavnostni seji je o prehojeni poti posestva in njegovem dosedanjem delu ter uspehih govoril direktor KGP inž. Savo Vovk.

Kmetijsko gozdarsko posestvo je bilo ustanovljeno 14. marca 1952, ko so se z odločbo vlade LRS združila Državno posestvo Crmošnjice, Zivinorejsko gospodarstvo Kočevje, Zivinorejsko poljedelsko gospodarstvo Stara cerkev, Podjetje za kmetijsko strojno službo

Breg, Gozdno gospodarstvo Kočevje, Trgovina državnih posestev Ljubljana in Trgovina državnih posestev Kranj. Delovna organizacija je bila registrirana šele 24. aprila 1952, združeno pa so vsi delovni kolektivi začeli delati 1. maja 1952.

Kmetijsko gozdarsko posestvo se je v kasnejših letih še širilo in je 1952 prevzelo tudi Klavnico in mesarijo Kočevje, naslednje leto pa še kmetijsko zadrugo Kočevje. Delovna organizacija je zgradila več novih objektov in obratov: Klavnico, Mlekarino, Agroservis in več stanovanj, hlevov, gozdnih cest in drugega.

Predsednik delavskega sveta Janez Picek je čestital in razdelil nagrade (ure) dolgoletnim članom kolektiva. Ti

člani so: Pepca Benet, Franc Karlič, Anton Križman, Alojz Pantar, Franc Lavrič, Karel Car, Lado Švigelj, Maks Nigri, Anton Skvorc, Franc Gregorič, Ana Miketič, Jože Gabrijan, Viktor Grabrijan, Anton Perko, Adolf Grabrijan, Janez Cvitkovič, Alojz Ožbolt, Pavel Majerle, Staniko Levstek, Marjan Motain, Anton Žagar, Marija Brečko, Karel Čahuk, Amalija Zorjan, Alojz Lavrič, Ivan Mohar, Hilda Perko, Jože Furlan, Oti Thaller, Romar Dvoršak, Anton Vlašič, Zvone Dragoš, Franc Virant, Ivan Petek, Peter Begič, Slavko Grabrijan, Franc Korošok, Drago Bižal, Stanislav Kraševac, Marica Rutar, Ernest Čuček, Anton Krulič, Alojz Eržen, Jože Vlašič, Janez Česnik, Janez Koščak.

V počastitev praznika so priredili razstavo za člane svojega kolektiva likovni ustvarjalci, zaposleni pri KGP: inž. Janez Čerpač, Jože Kalan in Drago Popit. Razstava je bila v sejni dvorani KGP, odprta pa je bila od 22. aprila do 5. maja.

TRIKONU manjka denarja

Z zaposlitvijo 30 novih delavcev v »Trikonu« verjetno ne bo nič, ker podjetju manjka obratnih sredstev - Nimajo tudi denarja za preureditev stavbe bivšega dijaškega doma

Občinska skupščina Kočevje je pod nekaterimi pogoji odstopila podjetju »Trikonu« bivši dijaški dom na Reški cesti.

V to stavbo namerava »Trikonu« preseliti svoj obrat, ki ga ima zdaj v bivšem mlinu. Seveda pa bi moral »Trikonu« pred preselitvijo odstopljeno stavbo /bivši dijaški dom/ primerno urediti, vendar v podjetju še ne vedo, kje bodo dobili denar, ki ga potrebujejo za preurejanje.

V »Trikonu« so tudi name-

ravali zaposliti okoli 30 ljudi, ki bi delali v drugi izmeni. Podružnica zavoda za zaposlovanje je s testiranjem že odbrala nove delavce, ki pa bi morali narediti še trimesečni tečaj, katerega bi zavod sofinanciral.

Medtem pa je posebna občinska komisija ugotovila, da »Trikonu« res ima tehnične pogoje za zaposlovanje novih delavcev, žal pa ima podjetje premalo obratnih sredstev, saj mu jih primanjkuje celo za sedanjo proizvodnjo.

Kočevje se pripravlja na sezono

Občani in nekatere delovne organizacije so že lepo uredili okolico svojih stavb - Nekaterih novih zgradb ni mogoče primerno urediti, ker so neprimerno zgrajene

Prebivalci Kočevja so v glavnem resno vzeli poziv Krajevne skupnosti in Turističnega društva, naj poskrbe za čimlepšo podobo mesta. Okolica hiš je v glavnem zadovoljivo urejena, zeleni pasovi očiščeni smeti, pa tudi poti okoli stavb so ponekod že posute s peskom. Vse kaže, da bo tudi letos Kočevje razmeroma dobro polepšano pričakalo turistično sezono.

Seveda pa marsikje občani tudi ne bodo mogli zadovo-

ljiti vseh želja poziva. Predvsem ne bodo mogli pri večjem številu novih stavb imeti rož na oknih, ki gledajo na cesto, in odstraniti skladovnic drv, ki so za nekaterimi stavbami.

Nekatere nove stavbe so zgrajene tako, da občani ne morejo imeti cvetja na oknih, ki gledajo na glavno ulico. Tudi drvarnice so ponekod tako majhne, da ne morejo vanje spraviti vseh drv nitl za eno zimo; nekateri občani

pa jih zaradi ugodnejših pogojev (ki se na koncu pozna pri ceni drv) kupijo tudi za več zim skupaj.

Poziv za olepšavo mesta je namenjen tudi delovnim organizacijam. Nekateri imajo že več let pred svojimi obrati lepe parke (n.p.r. INKOP), nekateri pa tudi letošnjega poziva še niso nizele.

Opaziti pa je vrh tega, da se v nekaterih delih mesta suši okrasno drevje, na primer topoli, ki jim mrčes spodjeda korenine. Pristojni organi so bili na to že opozorjeni, pokrenili pa niso doslej še nič.

DROBNE IZ KOČEVJA

■ ZNIZANE CENE nas skoro vsak dan presenečajo v naših trgovinah: zdaj se poceni konzervirano sadje, nato spet konfekcija, pa pred prazniki prekaženo meso itd. Ko gledaš v izloži na primer konzervo paradiznika s ceno 1275 Sdin, ki je pečtana in z novo 560 Sdin, se vprašuješ: Kako to, da je zdaj mogoče 50-odst. znižanje, prej pa ni nihče popustil niti za dinar? Po konzervah je videti, da so bile zelo dolgo v skladiščih in da rešujemo, kar se rešiti da, pa čeprav s 50-odstotnim znižanjem cene. Tudi iz tega se bomo nekaj naučili.

■ ODKOD OTROKOM DENAR za čokolado, bombone in razne sladkarije, saj je iz raznobarnih papirčkov, ki jih odmetujejo po parkih zelenicah, okoli klopi in zlasti pred kino dvorano, videti, da veliko porabijo za sladkarije.

Po drugi strani pa je vedno slišati trditve, da mladina nima denarja! Ulice, parki in nasadi so postali s smetmi. Ni dovolj, če je počiščen prostor okoli občine! V letu mednarodnega turizma je najmanj, kar moramo doseči, to, da bo Kočevje čisto!

■ SLADOLED ZE VABI otroke, ki v skupinah stojijo pred slaščičar, namil in ližejo to dobroto, ki prehitro kopni. Če je potreben denar za nakup zvezka ali svinčnika, gođrnjamo, marsikak zvezek pa se najbrž pretepi v sladoleđ.

■ BOLJŠEGA KRUIHA, ki nam je bil objavljen ob pripojitvi mestne pekarije k ZITU iz Ljubljane, doslej ni. Nekateri gostinski obrati kupujejo kruh in pecivo v Sodražici, ker gostje trdijo, da sta tam boljša kot v Kočevju.

■ PODGORSKEGA ULICA je končno urejena, cesta in pločniki so asfaltirani, javna razsvetljava urejena, stanovalci pa so tega zelo veseli. Žal jim je, da niso asfaltirali še preostalih 200 m ulice, boljjo pa se tudi tega, da bi še asfaltirani del začeli prehitro razkopati, kot je navada v Kočevju.

Prisegam, da bom zvesto služil ljudstvu

Za novega predsednika občinske skupščine je izvoljen Miro Hegler, za podpredsednika pa Tone Šercer

V soboto, 6. maja, je bila prva seja nove občinske skupščine Kočevje. Najprej sta zasedala oba zbora ločeno in

MIRO HEGLER

izvolila odbornika, ki bosta vodila seje zborov. Za predsednika občinskega zbora je bil izvoljen Bruno Ciglič, za predsednika zbora delovnih

skupnosti pa Miran Smola. Odborniki obeh zborov so tudi prisegli.

Na skupni seji obeh zborov so odborniki s tajnimi volitvami izvolili za predsednika občinske skupščine Mira Heglerja, za podpredsednika pa Antona Šercerja. Dobila sta 53 oziroma 54 glasov. Seji je prisostvovalo 54 odbornikov, 6 pa jih je bilo odsotnih.

Na prvi seji so izvolili še komisijo za volitve in imenovanja ter kadrovske zadeve skupščine: katere člani so: Tone Šercer, inž. Ciril Strumbelj, Janez Hočevar, Franc Ahac, Nada Hočevar, Stane Letonja in Jože Žagar; pripravljalni odbor za formiranje izobraževalne skupnosti občine, katerega člani so: Danica Kaplan, Francka Turk, Franc Volč, Matija Cetinski, Tilka Kovačević, Srečko Kovačič, Božo Resinovič, Anica Vilčič in Jože Benčina; komisijo za verska vprašanja, katere člani so: Miro Hegler, Nace Karničnik in Anton Hočevar.

Kreditirati morajo naročnike

Zato so kljub precejšnjim lastnim obratnim sredstvom v težavah - Včasih so jim dajali naročniki avanse, zdaj pa morajo kreditirati naročnike - Za dinar je vedno težje, kar je razveseljiva posledica reforme

V podjetju »Kovinar« v Kočevju so občutili reformo, kot pravijo, še preden je nastopila. Tri četrtine celotnega dohodka podjetja namreč ustvari njihova gradbena obrt (dela vodovodne instalacije in centralne kurjave), že od leta 1964 pa je začel

obseg gradenj nazadovati.

Vendar pa doslej delavcev, kljub zaostrenim pogojem poslovanja, niso odpustili. Izboljšali so kvaliteto svojih storitev, ki jih opravljajo tudi po sprejemljivi ceni. Prav zato imajo dovolj dela, čeprav je konkurenca na področju gradbene obrti precejšnja. Delajo predvsem v zgradbah, ki jih gradi v Kočevju SGP Zidar, v Ljubljani pa Megrad in SGP Zidar.

Največja težava, ki je prišla z reformo, je za »Kovinarja« pomanjkanje obratnih sredstev. Kolektiv je vsako leto ob zaključnem računu namenil najmanj polovico ostanka dohodka za poslovni sklad, se pravi tudi za obratna sredstva. Tako so si ustvarili precejšnja lastna obratna sredstva, vendar jim zdaj kljub temu manjka.

Včasih so namreč že pri sklepanju pogodbe za delo dobili avans za nakup materiala. Danes avansov ni več. Razen tega trajajo gradbena dela dolgo, plačilni pogoji so pri gradbeništvu daljši, pa tudi investitorji niso hitri plačniki, ker jim tudi manjka denarja. Zaradi takega položaja mora »Kovinar« naročnike kreditirati. Na svojo srečo je imel precej lastnih obratnih sredstev, saj bi si

cer zašel že v precej hujše težave.

Precej obratnih sredstev ima vloženi tudi v zalozah materiala. Nekupili so namreč več materiala, ki se na trgu težko dobi. Te zaloge pa so že precej zmanjšali.

Vendar pravijo, da so kljub tem težavam, ki so nastale v zvezi z reformo, zadovoljni. Za dinar je vedno težje, ker postaja trden le pridobiva na veljavi, kar je razveseljivo. Zdelo le, da bi reforma uspešno izpeljali. Pri tem pa se zavedajo, da reforma zahteva, da mora vsak član kolektiva kar največ prispevati k poslovnemu uspehu podjetja.

18 kandidatov za 10 mest

Na volitvah članov delavskega sveta INKOP Kočevje, ki so bile pred kratkim, so volivci volili zelo preudarno. To so si lahko privoščili, saj so imeli za 10 izpraznjenih mest na razpolago kar 18 kandidatov. Za nove člane delavskega sveta so bili izvoljeni: Alojz Rauh, Ivo Tomič, Darko Novak, Dragica Dežman, Ivan Janežič, Alojz Lovšin, Rudi Šafer, Ančka Jurkovič, Anton Križ in Ludvik Regina.

Podražena voda in obvezni vodomeri

Za gospodinjstvo za 10 Sdin dražja voda - Do konca leta 1969 morajo imeti vse stavbe vodomere - Določen prispevek za priključek

Občinska skupščina Kočevje je na zadnji seji sprejela odlok o javnih vodovodih na območju občine. Glavne nje-gove značilnosti so, da bo prispevek za priključek na javni vodovod za vse uporabnike enak (500 Ndin); da morajo imeti vsi uporabniki vode v Kočevju vgrajene vodomere do konca 1969 (vodomeri niso obvezni za uporabnike vode iz gravitacijskih zajetij) in da mora Vodna skupnost pismeno ali ustno

obvestiti potrošnike o morebitni začasnih prekinitvi dobave vode.

Skupščina je potrdila tudi novo ceno za kubični meter vode. Tako bodo plačevali občani po novem kubični meter vode po 55 Sdin (prej 45 Sdin), obrt (vodomeri) po 95 Sdin (prej 77 Sdin), obrt (pavšal) po 115 Sdin (prej 96 Sdin), industrija (vodomeri) 133 Sdin (prej 115 Sdin) i industrija (pavšal) po 160 Sdin (prej 141 Sdin).

Skupščina je imenovala še posebno komisijo, ki naj prouči vse v zvezi s čim boljšo oskrbo Kočevja s pitno vodo, posebno še z izgradnjo črpalnice Obrh, ki zaradi raznih pomanjkljivosti ne najde predvidene količine vode. V komisijo je skupščina imenovala: inž. Dušana Oražma, inženirja Toneta Knafelca, Viktorja Dragoša, Ivana Vesela, inž. Miho Papiča, Ivana Kluna in Lojzeta Ivančiča.

50 javnih nastopov v štirih letih

V petih oddelkih nižje glasbene šole v Ribnici skoraj 100 učencev - Posnela jih je tudi RTV - Hedvika dobila prvo nagrado

Nižja glasbena šola v Ribnici je pričela delati 1. septembra 1963. V prvem in drugem letu je bilo na šoli 85 učencev, v tretjem 90 učencev, v šolskem letu 1966/1967, to je v četrtem letu delovanja šole, pa 98 učencev, ki so razdeljeni v 5 instrumentalnih oddelkov in obvezni teoretični oddelki za glasbo. Šola ima oddelke za klavir,

godala /viline/, pihala, trobila in harmonike. Obiskujejo jo učenci, ki so doma na ozemlju od Velikih Lašč do Grčaric.

Ceprav se je šola že od vsega začetka borila s finančnimi in materialnimi težavami, je dosegla v razmreoma kratkem času kar lepe uspehe. Tako je posredovala ob činstvu skupno 50 uspešnih javnih nastopov, ki so bili organizirani samostojno ali v sodelovanju z osnovno šolo in drugimi kulturnimi in družbeno-političnimi organizacijami, šola je pripravila tudi samostojen program, ki ga je posnela RTV Ljubljana. V tem šolskem letu je (17. decembra 1966) v Slovenski filharmoniji na oddaji »Pokaži, kaj znaš« sodelovala tudi

učenka klavirskega oddelka Hedvika Petje, ki je dobila 1. nagrado strokovne komisije.

V štiriletnem obdobju so ustanovili tudi že pet ansamblov, ki so sodelovali na vseh javnih prireditvah.

Darujte kri!

Kot vsako leto bo v ribniški občini tudi letos krvodajalska akcija. Vodi jo organizacija RK. Odvezem krvi bo 12. in 16. maja. Letos naj bi darovalo kri 600 občanov. Občinski odbor RK, ObO SZDL in ObSS so naslovili na delavske svete, sindikalne podružnice in občane več pozivov, s katerimi jih vabijo k sodelovanju v tej humani akciji.

PRED KRVODAJALSKO AKCIJO V RIBNIŠKI OBČINI

Od petih litrov krvi lahko vsak odstopi 2 dcl!

Pred nekaj leti je bila Ribnica med tistimi občinami, ki so plan krvodajalcev močno presegle, zadnja tri leta pa število krvodajalcev upada - Kje je temu vzrok?

Splošno je že znano, da je kri zdravilo, ki ga ni mogoče umetno narediti v tovarnah, potrebujemo pa ga pri operacijah, porodih, nesrečah in pri zdravljenju mnogih bolezni. To dragoceno zdravilo lahko dobimo le od sočloveka. Vsakdo ima 5 litrov krvi

v telesu, in če jo odstopi le 2 dcl, ne bo nobene škode. Mnogi se po odvzeti krvi celo bolje počutijo.

Ker porabijo ljubljanske bolnišnice vsak dan toliko krvi, kolikor je zberejo pri 200 do 250 krvodajalcih, je izdelan republiški plan odvze-

ma krvi. Ribniška občina bi morala zbrati vsaj 600 krvodajalcev v akciji, ki bo 12. in 16. maja. Ali bomo lahko zbrali tolikšno število prostovoljcev?

Pred leti je bila Ribnica med tistimi občinami, ki so plan odvzema krvi vedno presegle, zdaj pa že tri leta število krvodajalcev vedno upada. Lani je oddalo kri namest 600 le 317 krvodajalcev. Skupno je v občini že 23 zlatih in srebrnih značk, kar pomeni, da je veliko občanov, ki stalno sodelujejo v krvodajalskih akcijah. Pogrešamo pa sodelovanje mlajših občanov.

Če bi vsak od 123 značkarjev navdušil za krvodajalstvo le 5 znancev in prijateljev, bi jih zbrali 615. Ne verjamem, da je humanost med našimi ljudmi tako upadla zato pogledajmo še druge vzroke slabega odziva. Mnogi se tudi izgovarjajo, da jim podjetja ne dajo prostih ur, ponekod celo zamujene ure trgajo od zaslužka. Drugje pa imajo krvodajalci dela prost dan, kadar grejo na odzvem krvi. V naši sosednji občini Cerknici so podjetja sprejela sklep, da bodo krvodajalci imeli dela prost dan, drugi pa bodo delali malo dlje in

nadoknadili zamujeno. Tako bodo v krvodajalski akciji sodelovali vsi. V Cerknici so podjetja prevzela tudi patronat nad proslavo krvodajalcev 4. junija. Tako je podjetje BREST namenilo 60.000 Sdin, KOVINOPLASTIKA pa 50.000 Sdin za pogostitev. Nič čudnega torej, če plan odvzema krvi presega.

Tudi pri nas bi se dalo marsikaj napraviti, vsekakor pa moramo kot aktivisti sodelovati vsi in takoj začeti z zbiranjem prijav za akcijo.

Med našimi podjetji so se doslej le v Kovinskem podjetju resno lotili dela. Zbrali so že prijave in seznam poslali občinskemu odboru RK. Naj bo torej to podjetje drugim za zgled!

VESNA LAVRICO

Pobratenje Archevie in Ribnice?

Občina Archevia povabila na proslavo dneva zmage zastopnike ribniške občine

Archevia, manjše mesto v italijanski pokrajini Ancona, se želi pobratiti z Ribnico. Prve stike so zastopniki obeh mest že navezali. V soboto, 13. maja, bo v Archevio odpotovala posebna 3- ali 4- članska delegacija občinske skupščine Ribnica in Zveze borcev. Predstavniki Archevie so namreč povabili zastopnike Ribnice, naj se udeležijo proslave dneva zmage, ki jo v Italiji praznujejo 15. maja, in komemoracije za padlimi borci proti fašizmu. Med organizatorji vstaje v občini Archevia sta bila namreč poleg ostalih Jugoslovancev tudi dva Ribničana: Stane Nosan in pokojni Jaka Tekavec.

Zastopniki obeh občin bodo najprej navezali prijateljske stike in ugotovili, v čem lahko obe občini sodelujeta. Predvidoma pa bo kasneje sklenjen tudi uradni protokol o prijateljstvu.

Anton Silc je sicer kmet, pozimi in v slabem vremenu pa ne počiva, ampak izdeluje suho robo. Pred kratkim je začel poleg ostalega izdelovati še obešalnike.

Jutri seja Obs Ribnica

Jutri, 12. maja, bo seja občinske skupščine Ribnica, na kateri bodo izvolili novega predsednika in podpredsednika skupščine ter imenovali nekatere komisije; razpravljali bodo o poročilu o ukrepih in pripravah za mednarodno leto turizma ter o glibanju gospodarstva in realizaciji občinskega proračuna v prvem četrtletju. Na dnevnem redu bodo še nekatere druge zadeve.

Fluorografiranje bo!

V ribniški občini bo od 24. do 29. maja obvezno fluorografiranje občanov, ki bo zajelo okoli 7300 ljudi. Vsak občan bo dobil vabilo, na katerem bo napisan dan, ura in kraj, kamor bo moral na fluorografiranje. Da bi delo potekalo hitreje, bosta delali dve ekipi, ki bosta obiskali vse večje kraje. Občani, ki se bodo odzvali fluorografiranju, pa za to ne bodo imeli opravičljivih razlogov, so lahko kaznovani pri sodniku za prekrške z globo do 10.000 starih din. Tuberkuloza je še vedno nevarna in tudi razširjena bolezen, s fluorografiranjem pa pravočasno odkrivamo okužbo. Zatorej naj ne bo občana, ki se ne bi odzval fluorografiranju!

Lesene hišice zginevajo

Tudi na podeželju so lesene hiše redkost. Na Velikih Poljanah jih je še nekaj in dve so prav te dni podri, ostalim pa so tudi šteti dnevi. Vse so stare več kot sto let, če že ne več. Pri podiranju pa ugotavljajo, da bi zdržale še najmanj pol stoletja. Naši predniki so bili v gradnji lesenih hiš res pravi strokovnjaki, kar so naredili, so naredili »zares«. Lesene hiše in slamate strehe izginevajo in z njimi tudi priče naših strokovnjakov - rokodelcev in graditeljev. Dvestoletno »skajžno« hišico, ki je izven vasi, bi morali ohraniti. Opozoriti bomo morali spomeniško varstvo. Delček tistega, kar izdaja za ohranitev gosposkih gradov, naj bo še za stare hišice tlačanov tedanje gosposke.

V. P.

Ribniški pevci na radiu

V kratkem bomo slišali po radiu pevce pevskega zbora Svobode iz Ribnice. Zastopniki RTV in Svobode so se že dogovorili, katere pesmi bodo ribniški pevci zapeli. 16. ski moški zbor bo pod vodstvom Ferija Pirca zapel skupaj 8 pesmi. V kratkem bo pevski zbor odpotoval na snemanje v Ljubljano. Zastopniki radija so slišali peti ribniški pevce na akademiji v počastitev letošnjega občinskega praznika. Takrat so se tudi dogovorili o nastopu na radiu.

Cene v Ribnici

Pretekli ponedeljek so veljale v trgovini s sadjem in zelenjavo naslednje maloprodajne cene: krompir 0,80 novih din kg, jajca po 0,45 novih dinarjev, pomaranče 4,90 novih dinarjev kg, banane 6 novih dinarjev kg, limone 4,50 novih dinarjev kg, jabolka 4,50 novih dinarjev kg, solata 5,60 novih dinarjev kg, nova čebula 4 Ndin kilogram.

14. maja Pohod zmage v Ribnici

Kot smo v našem tedniku že poročali, bo ob 23. obletnici osvoboditve Ribnice, ob proslavljanju dneva zmage in dneva mladosti pohod ob žici okupirane Ribnice. Prireditelj, ki se imenuje Pohod zmage, se bo začela ob deveti uri dopoldne. Pohod zmage organizira v sporazumu z ZZB NOV Ribnica občinska Zveza za telesno kulturo. Delil se bo na manifestativni in tekmovalni del. V manifestativnem pohodu bodo sodelovale moške, ženske ter mešane ekipe. Proga bo dolga 10 kilometrov, ekipe pa bodo štete pet članov oziroma članic. Prve tri ekipe bodo prejele spominske diplome.

V tekmovalnem delu bodo sodelovale ekipe telesovzgojnih in ostalih organizacij. Tekmovali bodo pionirji od 7. do 14. leta starosti, mladinci in mladinci od 14. do 18. leta ter člani in članice od 18. do 25. leta starosti. Pionirji bodo tekli na progi, rosti. Pionirji bodo tekli na progi, rosti. Pionirji bodo tekli na progi, rosti. Pionirji bodo tekli na progi, rosti.

V primeru slabega vremena bo prireditelj 21. maja Organizator pohoda pričakuje prijave iz Ribnice, Loskega potoka, Sodražice, prijavila pa se bodo prav gotovo tudi šolska športna društva, ekipe družbenih organizacij ter sindikalnih podružnic. Prijave sprejema občinska Zveza za telesno kulturo v Ribnici do 13. maja, na sam dan pohoda pa občinska tekmovalna komisija.

Tudi letos pričakujejo lepo stevilo sodelujočih, predvsem pa športnikov iz mladinskih vrst.

K. O.

Štafeta v Ribnici

4. maja kmalu po 6. uri zjutraj je prispela iz Kočevja v Ribnico štafeta, s katero nosi mladina Jugoslavije vsako leto svoje pozdrave in čestitke za rojstni dan maršalu Titu. V lepo okrašeni Ribnici se je zbralo veliko ljudi, ki so toplo pozdravljali nosilce štafete palice. Po krajšem programu so ponesli palico proti Zlebiču, Velikim Laščam in Ljubljani mladinci iz ribniške občine.

Vreme in gostje so presenetili gostince

Med prazniki je Ribnico obiskalo precej izletnikov, gostinci pa na tak obisk niso bili pripravljeni

V vseh treh prazničnih dneh je Ribnico in okolico obiskalo precej turistov in izletnikov. Večina je obiskala prodajalno spominkov in muzej v ribniškem gradu.

Pri gradu pa se je zapletlo - vendar ne pri muzeju, ampak pri kavarni. Gostje, ki so imeli srečo, so dobili v kavarni sedež, oni s posebno srečo pa so bili celo postreženi.

Vendar razočaranju obiskovalcev ni bila kriva natakariča, saj sama res ni mogla postreči vseh gostov.

Tudi na upravi Gostinskega podjetja v Ribnici, ki je od 1. aprila v sklopu DAJ-DAM Ljubljana, so zatrdili, da oni niso krivi, saj niso pričakovali takega navala gostov. Računali so, da bo za praznike slabo vreme...

Krivo je torej vreme, ker je bilo lepo!

P.S.: Pa vendar bi se dalo delo bolje organizirati, če bi gostinci že pozimi mislili, da bo enkrat le prišla pomlad in lepo vreme.

Šilčevi noži ne zarjave

Edini izdelovalec najmanjših obodi za sita in lesenih nožev je v ribniški občini Anton Šilc iz Zamostca - Kmet, ki pozimi in v slabem vremenu ne počiva

Noži, ki jih izdeluje Anton Šilc iz Zamostca pri Ribnici, res ne zarjave, ker so - leseni.

Delati jih je začel leta 1964 po naključju in je vse do danes edini izdelovalec lesenih »rostfreis« nožev.

Takrat je šel posekat smreko, ki jo je potreboval za izdelovanje obodi za sita. Anton Šilc je namreč tudi edini, ki izdeluje obodi za najmanjša sita. Premer teh sit je 4 do 9 cm - toda o najmanjših sitih kasneje.

Ko je smreka padla, je podrla droban javorček.

Iz tega javorčka bi se dalo pa kaj narediti, si je mislil Anton Šilc, odrezal kos javorja, ga vtaknil v nahrbtnik in odnesel domov.

Prav iz tega debla sem kar ročno napravil prve les-

ne nože. Vendar z njimi nisem kaj prida zaslužil. Ročno delo se ni splačalo, zato sem skoraj za leto dni opustil izdelovanje lesenih nožev.

Potem pa sem kar sam preuredil rezkalni stroj, s katerim sem prej izdeloval kuhalnice, tako da sem lahko delal nanj lesene nože. Naročil sem še klišee, ki so bili dragi, in zdaj vtiskujem na nože silke Ribničana Urbana (za ribniško spominkarstvo), Ljubljane (za ljubljanske kupce), človeške ribice (za naročnike iz Postojne) Doma na Travnici gori ter razne ornamente in druge motive. Prav zdaj se dogovarjam s prestavniki kočevskega Turističnega društva, da bi zanje vtisnil na nože »liko medveda«.

-Koliko pa ste z noži doslej zaslužili?

-Naredil sem jih približno za enega fička, je dvoumno odgovoril.

Že od 1945 pa dela tovariš Šilc tudi obodi za najmanjša sita. V začetku je ta sita prodajal uspešno le zato, ker so jih kupovali starši za otroške igrake, gospodinje za sejanje sladkorja ali precejanje »ja in pleskarja za precejanje barv. Kasneje jih je začel okraševati z različnimi ornamentami in motivi ter jih že od 1959 prodaja »Spominkarstvu« kot turistične spominke.

Anton Šilc je sicer kmet, pozimi in v slabem vremenu pa ne počiva, ampak izdeluje suho robo. Pred kratkim je začel poleg ostalega izdelovati še obešalnike.

Anton Šilc iz Zamostca na svoje izdelke - lesene nože - vtisne za šalo tudi žig ROSTFREI. V roki drži tudi drugi svoj izdelek po katerem slovi: najmanjši siti (Foto: Prime)

Priloge v polnem teku na jurjevanje

Skupina Črnomalčev ki je že prejšnja leta pripravljala jurjevanje, se je pred kratkim sestala in obravnavala letošnje priprave. Dogovorjeno je, da bo jurjevanje 3. in 4. junija. Program bodo popestrili z gostujočimi folklornimi skupinami iz drugih slovenskih in hrvaških pokrajin, razen tega bodo tudi domačini prikazali nekaj novih plesov. Vse organizacijske priprave so v teku, tako da bo prireditev letos verjetno še boljša.

14. maja o raku

V nedeljo, 14. maja, bo v Grubljah roditeljski sestanek, zatem pa bo v šoli zdravstveno predavanje o raku, ki si ga v vasi že dolgo želijo. Predavanje organizira občinski odbor RK v Črnomlju v zvezi s pripravami na bližnjo krvodajalsko akcijo.

Iniciativni odbor za

izobraževalno skupnost
Na zadnji seji občinske skupščine Črnomelj so bili v iniciativni odbor za ustanovitve izobraževalne skupnosti imenovani: Jože Strmec, uslužbenec Obs, Andrej Petek, ravnatelj osemletke Črnomelj, Metod Plut, ravnatelj osemletke Semič, Vinko Jerman iz Črnomlja in Kamilo Weiss, upravnik delavske univerze Črnomelj.

A. L.

Ljudje so več pričakovali

Ker je bilo v Črnomlju precej reklame za napovedano kresovanje pri hotelu Lahinja, ki je bilo v soboto zvečer pred prazniki, se je tam zbralo veliko ljudi. Taboriški so s sodelovanjem pripadnikov JLA res pripravili in zakurili kres, s okoljskih gričev so spuščali rakete, toda program je občinstvo razočaral. Nastopil je le semiskladni orkester, ki je sicer zelo priljubljen, toda ljudje so pričakovali še več. Kasneje so o tej pomanzljivosti precej govorili po pisarnah in gostilnah ter se jezili na organizatorje.

ČRNOMALJSKI DROBIR

DELAVSKA UNIVERZA organizira v sodelovanju z Zavodom za izobraževanje kadrov in produktivnost dela v Novem mestu seminar o varstvu pri delu za zasebne obrtnike in obrtna podjetja. Predavanja bodo v torek, četrtek, petek in soboto od 23. do 26. maja, nato pa bodo zaključni izpiti. Ker po novem temeljnem zakonu o varstvu pri delu ne bo več mogoče opravljati nekaterih obrtnih poklicev brez potrdil o uspešno opravljenem tečaju, naj vabljeni seminar resno vzamejo.

UPRAVNI ODBOR SKLADA ZA SOLSTVO je 5. maja obravnaval predlog finančnega plana za leto 1987. Po daljši razpravi so se odločili za nekaj manjših sprememb v korist osnovne šole Vinica in Poklicne kovinarske šole Črnomelj, nato pa so plan sprejeli. Še vedno pa je ostalo odprto vprašanje financiranja delavske univerze in Dijaškega doma v Črnomlju.

KAKOR KAZE, letos ne bo več primanjlovala prosvetnih delavcev v Beli krajini, saj se je na razpisani delovni mesti v osnovni šoli Adlešiči prijaviло kar 26 kandidatov. Zdej ne bo več vprašanja, kje dobiti prosvetne delavce, temveč od kod sredstva, da bi jih plačali.

V ČRNOMLJU SO USTANOVILO FILATELISTIČNO DRUŠTVO. 7. maja je bilo v Črnomlju ustanovljeno Filatelistično društvo. To je sicer pred leti že obstajalo, a je zaradi neaktivnosti razpadlo. Člani novega društva pa kažejo precej delovnosti in nameravajo v svojo vrsto pritegniti tudi mladinu in pionirje. Za predsednika filatelističnega društva je bil izvoljen Ivan Pirnat.

V NEDELJO SE JE ZACELI v Črnomlju novi tečaj za voznike motornih vozil. Prijavilo se je 25 kandidatov. Teoretični in praktični del pouka bo trajal do 15. junija, naskar bodo morali šoferski kandidati pred izpitno komisijo.

Kdo sta in kaj pravita novi predsednik in podpredsednik črnomaljske skupščine?

Poročali smo, da sta bila pretekli teden izvoljena za novega predsednika občinske skupščine Anton Dvojmoč in za podpredsednika inž. Stane Pečaver. Z nekaj osebnimi podatki ju predstavljamo občanom, hkrati pa posredujemo njuna mnenja o bodočem delu in politiki nove občinske skupščine

Anton Dvojmoč je bil doslej podpredsednik občinske skupščine in direktor kanižarske opekarne. Je spomeničar in član ZKS od leta 1941. Med vojno je bil sekretar rajonskega odbora OF za Črnomelj, nato član okrožnega komiteja KP za Belo krajino in član SNOS. Po kapiulaciji Italije je deloval na Stajerskem kot član oblastnega komiteja KP za Stajersko. Po

vojni je opravljal razne odgovorne službe v Celju in Mariboru 1954 pa se je vrnil v rodno Belo krajino za direktorja Opekarne, hkrati pa je takoj začel delovati kot družbeno-politični delavec.

Na vprašanje, v čem vidi osnovno nalogo občinske skupščine v prihodnjih letih, je odgovoril:

— Predvsem si moramo prizadevati za utrjevanje ne-

posrednega upravljanja občanov ter za utrjevanje funkcij krajevnih skupnosti. Za obdobje naslednjih štirih let bomo morali sprejeti program javnih del s področja komunale, ga začasno opredeliti, nato pa zastavljeni načrt izvajati s pomočjo občanov, delovnih kolektivov in širše družbene skupnosti.

Menim, da bi se morali z referendumom v vseh delovnih organizacijah odločiti za prispevek iz skladov skupne porabe, prav tako pa za štiriletni samoprispevek občanov. S tako zbranimi sredstvi bodo krajevne skupnosti lahko uresničile svoje programe, sicer pa se bo njih življenje še nadaljevalo. Občinska skupščina pa bo v prihodnje lahko podprla prizadevanja kolektivov in občanov le pri tistih dejavnostih in delih, ki predstavljajo splošen občinski interes, kot so modernizacija cest, ure-

ditev sol, urbanistična dela, izgradnja vodovodov in podobno.

Iz navedenega sledi, da bodo v takem sistemu financiranja komunalnih dejavnosti precejšen del prispevali neposredni uporabniki. To je trenutno edina možnost za uskladitev proračunske potrošnje in le na ta način bomo lahko odplačevali posojila, ki ga je morala letos občina najeti za uravnovešene proračuna. Prepričan sem, da se bodo v prihodnje krajevne skupnosti docela uveljavile prav z izvajanjem programa javnih del, obenem pa bo naraščala tudi njih aktivnost.

Ustvariti močna podjetja v belokranjskem

Podpredsednik občinske skupščine je gozdarski inženir Stane Pečaver. Po rodu Belokranec, je po končanem študiju prišel v Črnomelj ter konec 1963 postal direktor podjetja ZORA. Na tem delovnem mestu je še danes. V Črnomlju je znan kot sposoben in aktiven družbeno-politični delavec, pred kratkim pa je bil izvoljen tudi za podpredsednika občinske skupščine SZDL.

Vprašali smo ga, kaj meni o bodočem razvoju belokranjskega gospodarstva.

— Smatram, da bo treba v prihodnje na področju gospodarstva še veliko delati za okrepitev podjetij in industrije. Prizadevati si bomo morali za specializacijo, čim veči izvoz za sodelovanje s trdnimi poslovnimi partnerji in zlasti za dobro in strokov-

Anton Dvojmoč, predsednik nove občinske skupščine Črnomelj.

inž. Stane Pečaver, podpredsednik občinske skupščine Črnomelj

no kadrovske zasedbo v kolektivih. Morali bomo resneje jemati predvsem kadrovska vprašanja, ker si sodobne proizvodnje v večjih kolektivih in za zahtevne inozemske kupce brez strokovnjakov ne moremo zamisljati.

Podjetja, ki se bodo zapirala vase, se bodo najbrž enkrat tudi zaprla. Ker delam v lesni industriji, bi omenil še to, da bomo morali v prihodnje v vsem belokranjskem bazenu enotne reševati celotno lesnopredelovalno industrijo, ker ta ob tolikšni razdrobljenosti nima nobene bodočnosti.

Sprememba statuta

Na prvi seji novoizvoljene občinske skupščine Črnomelj so se odločili za spremembo občinskega statuta

4. maja so odborniki obeh zborov občinske skupščine po ustanovnih formalnostih sprejeli še odlok o spremembi in dopolnitvi odloka o spremembi občinskega statuta. Doslej je delovalo v sestavi občinske skupščine 6 stalnih komisij in 11 svetov, izkazalo pa se je, da jih je bilo preveč in da bi bilo delo uspešnejše, če bi nekatere svete in komisije združili.

Na predlog novega predsednika Antona Dvojmoča so odborniki izglasovali odlok, po katerem bo v bodoče delovalo le 5 stalnih občinskih komisij in 6 svetov.

Za člane komisije in svetov so bili izvoljeni:

Mandatno-imunitetna komisija občinskega zbora: predsednik Zan Skrinjar, člani: Stanko Grahek, Stanko Weiss.

Mandatno-imunitetna komisija zbora delovnih skupnosti: Marija Stariha — predsednik, člani: Ciril Požek, Vučina Vasič.

Komisija za družbeni program in nadzor: Jože Kočvar — predsednik, člani: Vinko Babič, Jože Gregorič, Ljudmila Kobetič, Lado Petrič.

Komisija za volitve in imenovanja: Franc Stajdohar — predsednik, člani: Vera Rožič, Anton Fabjan, Janez Kambič, Franc Kapš.

Komisija za prošnje in pritožbe: Ivan Sašek — predsednik, člani: Marija Stamejčič, Franc Malnarič, Ivica Rajgelj, Jakob Snoj.

Svet za splošno upravo in notra zadeve: Franc Staj-

dohar — predsednik, člani: Janko Banovec, Anton Tekavec, prof. Ana Jankovič, Matija Ivanič, Jože Bajt, Vlado Zepič.

Svet za družbeni plan in finance: Franc Košir — predsednik, člani: Vinko Jerman, Ivanka Moljk, inž. Matija Golob, Viktor Zupanič, Janko Müller, Ivan Grabrijan.

Svet za gospodarstvo: inž. Rado Dvoršak — predsednik, člani: inž. Lado Zorc, Janez Srucelj, Vladimir Lončar, Niko Selakovič, Janko Vranešič, Milan Bajc, inž. Jože Vidervol, inž. Leonid Kregar, Franc Einsiedler, Franc Kočvar.

Svet za izobraževanje, prosveto in telesno kulturo: Jože Zabukošek — predsednik, člani: Slavko Grahek, prof. Marko Kobe, inž. Peter Štor, Janez Dragoš, Gavrilo Pupič, prof. Darka Cop, Ivan Sašek, Kamilo Weiss, inž. Gido Rozman, Janko Stariha.

Svet za zdravstvo in socialno varstvo: mr. ph. Milan Dujec — predsednik, člani: dr. Pavel Slamay, Rudolf Trempus, Stefka Pahuč, Alojz Kočvar, Vera Jukič, Alojz Kočvar, Irena Vrščaj, Ivan Steblaj.

Svet za narodno obrambo: Anton Dvojmoč — predsednik, člani: inž. Stane Pečaver, Martin Tomc, Jože Sotlič, inž. Rado Dvoršak, Franc Cimerman, Stane Gregorič, dr. Pavel Slamay, Bruno Likar, Jože Cimprič.

Na seji so določili še odbornike za sklepanje zakon-skih zvez na področju krajevnih uradov Črnomelj, Semič, Vinica Stari trg, Adlešiči in Dragatuš.

Krajevni praznik v Dragatušu

V nedeljo dopoldne se je na vaškem trgu v Dragatušu zbralo več sto ljudi na proslavi krajevnega praznika. Po svečanem govoru republiškega poslanca Leopolda Kreseta so učenci osnovne šole pripravili lep kulturni program z recitacijami, nastopom pevskih zborov, tamburašev in folklorne skupine, sledila pa je veselica Zveze borcev. Letošnje praznovanje krajevne-

ga praznika je zelo uspelo, zato gre organizatorjem prireditve vsa pohvala, posebno pa prizadevni učiteljici Mari Brodarič. Tudi lepo vreme je v nemali meri pripomoglo k tolikšni udeležbi domačinov in gostov od drugod. Proslave so se udeležili tudi predsednik občinske skupščine Anton Dvojmoč ter predstavniki občinskih družbeno-političnih organizacij.

Občinstvo je v nedeljo z zanimanjem spremljalo kulturni program na proslavi krajevnega praznika v Dragatušu (Foto: Mirko Vesel)

Potrebujemo 950 krvodajalcev!

Letošnja krvodajalska akcija v občini Črnomelj bo 19., 20. in 21. maja — Aktivisti RK zbirajo prijave krvodajalcev

Osnutek programa krvodajalstva za 1987 leto predvideva 950 prostovoljnih krvodajalcev, od tega 750 za trasuzijski zavod SRS in 200 za potrebe novomeške bolnišnice. Skupno bi morali v občini zbrati 246.000 ml krvi.

Občinski odbor RK si pri-

zadeva po občinskih organizacijah in požrtvovalnih aktivistih zbrati toliko prijav, kolikor je predvideno. Tisti, ki se čutijo še zdrave, naj pomislijo na nenadomestljivo zdravilo — kri, ker ga bodo morali sami nekoč potrebovati.

Med prebivalci črnomaljske občine je nekaj zelo požrtvovalnih posameznikov, ki se udeležujejo vsake krvodajalske akcije, še veliko občanov pa doslej pri odvzemu krvi ni sodelovalo, zato jih tokrat še posebej vabimo.

Tudi podjetja lahko mnogo pripomorejo k uspehu akcije z razumevanjem do zaposlenih, ki so pripravljene darovati kri. Doslej so se podjetja BELT, BETI, ZORA, BELSAD, Rudnik, ISKRA, LIČ prav dobro izkazala, prav bi bilo, da bi jih posnemali še drugi kolektivi.

Letošnja krvodajalska akcija bo potekala takole:

19. maja bodo odvezemali kri v Zdravstvenem domu Semič za občane iz vasi: Semič, Strekljavec, Črnaševce, Črmošnjice, Kot in Rožni dol.

20. maja bo akcija v Zdravstvenem domu Črnomelj za Črnomelj, Butoraj, Dobljice, Grublje, Stari trg, Stražnji vrh, Talóji vrh in Tribučje.

21. maja v Zdravstvenem domu na Vinici za Vinico, Sinji vrh, Preloko in Zilje. Povsod bo odvzem krvi od 7. do 16. ure.

K. W.

Viničani pripravljajo

Prosvetno društvo Oton Zupancič je imelo pod vodstvom Ivana Moharja 4. maja sestanek s tamburaši in folkloristi, kar pomeni začetek priprav na občinsko turistično prireditev jurjevanje.

Navzoči so pristali na sodelovanje, čeprav se zdaj ni poznajljiva lanska zamera ob televizijskem snemanju za oddajo »37 stopinj v senca in poročila v našem listu o tem dogodku. V njem je bilo re-

čeno, da so Viničani nastopali samoiniciativno, v resnici pa so bili za nastop naprošeni. Zavoljo nesporazuma med organizatorji prireditve in snemalno ekipo viniške folklorne skupine tedaj niso smekali in dolgo je trajalo, da se je neljuba zadeva izgladila.

Na sestanku so se odločili tudi po jurjevanju spet rodno vaditi, celo razširili bodo svoj vadbeni program in organizirali na Vinici samostojno folklorno prireditev. Sedanja prizadevanja Viničanov so pohvale vredna in upamo, da bodo zastavljene načrte tudi uresničili.

NOVICE
črnomaljske komune

Novoizvoljena predstavljamo občanom

Vsekakor je med metliškimi občani malo takih, ki ne bi vsaj na videz poznali novega predsednika občine Petra Vujčiča, prav tako podpredsednika Slava Prevaljška. Vseeno pa smo ju prosili za prvo izjavo za tisk, v kateri odgovarjata na vprašanje:

Peter Vujčič, 45-letni direktor Belokranjske trikotajne industrije BETI, absolvent srednje ekonomske šole, sodeloval je v NOV, odlikovan z redom dela z zlatim vencem: — Prepričan sem, da smo v naši občini že ustvarili trdno gospodarsko ogrodje, na katerem bomo morali nadalje graditi. Velika skrb nove skupščine bo v tem, da spričo resnih razmer v gospodarstvu nasploh ne bomo nazadovali, pač pa obratno. Vse napore moramo vložiti v usklajitev produktivnosti s potrošnjo, resno pa bomo

razmišljali tudi o raznih oblikah integracije ter o vseh drugih žgočih gospodarskih zadevah, med katerimi so tudi obratna sredstva v gospodarskih organizacijah. Kar zadeva splošne probleme metliškega področja, so dim, da bo treba v prvi vrsti reševati naslednje: dograditi vinsko klet v Metliki in preprečiti nadaljnje podceenjevanje metliške črmine, poiskati možnosti za novo gradnjo postaje LM, zgraditi gasilski dom, ker ga ob bližajoči stoletnici društva še nimamo. Ker je naše področje zelo

primerno za razvoj turizma, je nujno potrebno urediti področje ob Kolpi: zgraditi nekaj objektov, razen tega pa se končno odločiti o usodi turistične postojanke na Vinomeru. V mestu bo treba izpopolniti kanalizacijo in urediti nekaj pomembnejših cest, dozidati bomo morali šolo in poskrbeti za obnovitvena dela tudi na šolskih stavbah v Podzemlju in Draščih. Prav tako je ena izmed bodočih nalog skupščine poskrbeti za premostitev sejmišča na primernejši prostor. Razen te-

ga je še kop.ca drugih zadev, ki čakajo boljših časov; med njimi bi navedel le nekatere: razmere v trafa postajah, razmere borcev in socialno ogroženih občanov, zaposlovanje mladine z dokončano osemletko, otroško varstvo, kulturno-prosvetna in športna dejavnost v mestu, elektrifikacija vasi itd. Ob vsem tem pa si bomo prizadevali pospešiti pogodovanje in rešiti vprašanje gradnje mostu čez Kolpo, ker je ta že dalj časa za ves težji promet zaprt.

»Uspeli bomo s skupnimi močmi!«

Metličan Slavo Prevaljšek je bil doslej načelnik oddelka za gospodarstvo v občinski upravi, še prej pa sekretar občinskega komiteja ZKS. Ima končano srednjo šolo ekonomske stroke in je, čeprav še mlad po letih, eden najboljših izkušenih gospodarstvenikov na domačem področju:

— Kljub reformi, s katero se posamezni kolektivi še precej ukvarjajo, si moramo hkrati prizadevati za urejevanje terciarnih dejavnosti. Za reševanje zadev s tega področja so imele naše delovne organizacije že doslej veliko razumevanja. Izkazalo se je, da je bilo tako sodelovanje zelo uspešno, morali pa ga bomo še nadalje razvijati in krepiti, če bomo hoteli uresničiti načrte skupnega pomena.

Nadaljevali bomo s politiko prejšnje občinske skupščine in z že začeti akcijami, kot so vodovod, ureditev cest, trgovine itd. V bodoče bo naše delo usmerjeno zlasti v povezavo vsega gospodarstva, prebivalstva in družbeno-političnih organizacij, kajti le s skupnimi močmi in naporji bomo lahko uspeli.

Kopališče na Kolpi bodo začeli urejati

V okviru programa srednje-ročnega razvoja turizma v metliški občini so se odločili za takojšnjo ureditev kopališča v Metliki. Po začrtanem programu nameravajo urediti dostop do Kolpe, camping prostor, obnoviti oz. dograditi kabine, omarice za shranjevanje obleke, sanitarne prostore ter bife z manjšo restavracijo in prodajo spominkov. Za navedena dela so že razpisali licitacijo, najboljši ponudnik pa bo lahko v kratkem začel delati, ker bi radi imeli v glavni sezoni novo kopališče že odprto.

Krašnji vrh je dostopen z vozili

Najbolj hribovita vas v občini Metlika Krašnji vrh je bila vsa leta nedostopna za motorna vozila, pred kratkim pa so vaščani le dobili cesto. Na pobudo krajevne skupnosti Radovica in s sodelovanjem občanov z Radovice in s Krašnjega vrha so v rekordnem času zgradili 2,5 km ceste do vasi. Prejšnjo ozko in zasilno pot so razširili in utrdili tako, da zdaj lahko po njej vozijo tudi težji kamioni. Ko je pred dnevi prvi tovornjak pripeljal v vas, je bilo pravo veselje.

Za prizadevno in požrtvovalno prostovoljno delo, ki je bilo na kraškem terenu silno težavno, zaslužijo prebivalci obih vasi vso pohvalo.

Mehanična delavnica bo v kratkem odprta

V soboto bo tehnični prevzem gradbenih in drugih del pri gradnji nove sodobne mehanične delavnice v Metliki, ki jo investira SGP PIONIR iz Novega mesta. Te dni so pionirjevci dokončevali zadnja dela in dovažali stroje, uredili pa bodo še zunanjo okolico stavbe.

Če pri prevzemu ne bo večjih pripomb, bo mehanični servis lahko začel poslovati še ta mesec. Lastniki motornih vozil že komaj nanj čakajo, saj bo to edina večja in sodobno opremljena mehanična delavnica v vsej Beli krajini.

Okolica vinske kleti postaja lepša

Delavci metliškega Komunalnega podjetja so te dni začeli urejati park pred vinskimi kletmi. Okoli zelenega travnatga pasu, ki bo kmalu pokosen, so posadili rože, trajnice in nekaj okrasnega grmičja. Če bo zelenica z nasadi ostala mestu v okras, pa je še vprašanje, ker otroci, pa tudi nekateri odrasli ta h pridobitev doslej niso preveč cenili.

Šolarji začenejajo delovno akcijo

Učenci višjih razredov metliške osemletke so te dni začeli s prostovoljnimi delovi urejati okolico nove šole. Vsa potrebna zemeljska dela, ki jih ni malo, bodo opravili sami do zaključka šolskega leta, ker bodo med počitnicami prostor pred šolo že asfaltirali.

Pred kratkim so tik nove šolske stavbe zasadili tudi nekaj topolov. S tem delom so pohiteli, čeravno ureditveni načrt še ni povsem izdelan; to pa zato, ker učenci in vzgojitelji komaj čakajo na senco dreves. Če bi s tem še odlašali, letos topolov ne bi mogli več saditi.

Novi predsednik metliške občine Peter Vujčič

Slavo Prevaljšek, podpredsednik občinske skupščine Metlika

Turizem bo segel do vsakega občana

Poročali smo, da se Metličani z vso vnemo pripravljajo na mednarodno turistično leto, v katerem računajo na velik priliv domačih in tujih gostov. Pred kratkim je bil izvoljen 17-članski koordinacijski odbor za ureditev mesta, ki je sestavil program za več olepševalnih akcij v naslednjih dveh mesecih.

Clani tega odbora so: profesor Jože Dular, Silvo Mihelič, Martin Črnugelj, Marica Zupančič, Janko Bračička, Božidar Flašman, Pavla Hanzelj, Jurečič, Alojz Skoliber, Nežka Dragoš, Regina Fir, Jože Steznar, Boris Vajas, Slavo Prevaljšek, Niko Zupančič, Slavo Rajmer in Julij Nered. Odbor bo v kratkem razpi-

sal nagradno tekmovanje za ureditev in okrasitev oken ter pročelij hiš, še posebej pa nagrade za najlepše urejene izložbe v trgovinah in poslovnih lokalih. Mimo tega potekajo priprave za svedcan zaključek olepševalne akcije z večjo turistično prireditvijo, vendar podrobnosti o tem še niso znane.

Hkrati s tem iščejo v mestu tudi primeren prostor, kjer bi lahko takoj odprli turistično pisarno s potrebnimi informacijami, menjalnico tuje valute in prodajo spominkov.

Zbegani avtomobilist podri dekle

3. maja dopoldne se je pripetila huda prometna nesreča v Metliki na Cesti bratstva in enotnosti. S te ceste je nenadoma zavil proti Božakovemu voz s konji Jožeta Peruše, ne da bi voznik nakazal spremembo smeri. Novomeščan Milan Ilč je zaradi tega s avtomobilom zavil na pločnik in se izognil trčenju, pri tem pa je podri Jožico Vidmar.

Prebivalci Podzemlja in okoliških vasi so se nedavno tega lotili gradnje novega gasilskega doma, v katerem bodo tudi prostori za družbene organizacije in kulturno dejavnost. Prostovoljno delo lepo napreduje. Kakor so povedali sami, pa se ga udeležujejo največ v slabem vremenu, kadar imajo kmetovalci največ časa. Da jim ne bi kaplje dežja škodovala, imajo za vsak primer s seboj pletenko domače kapljice. (Foto: Ria Bačar)

Peter Vujčič novi predsednik občine

7. maja je nova občinska skupščina v Metliki izvolila za predsednika občine Petra Vujčiča in za podpredsednika Slava Prevaljška — Obenem so se lepo poslovili od dosedanjega predsednika Franca Vrviščarja, od poslancev in odbornikov, ki jim je potekla mandatna doba

V soboto, 7. maja, so se v sejni dvorani občinske skupščine sestali vsi dosedanj in novi občinski odborniki, prisotni pa so bili tudi poslanci Niko Belopavlovič, Leopold Krese, inž. Ciril Mravljica in Ivan Zele.

Najprej se je dosedanji predsednik Franc Vrviščar v priročnem nagovoru zahvalil odbornikom in poslancem, ki jim je potekla mandatna doba, ter zaželel novi skupščini obilo uspehov pri delu, nato pa vsakemu posebej izročil knjižno darilo. V imenu odbornikov se je predsedniku Francu Vrviščarju s toplimi besedami zahvalil Martin Črnugelj, eden dolgoletnih in najstarejših odbornikov.

V nadaljevanju se je sta po zapisnici novih odbornikov občinski zbor in zbor delovnih skupnosti na ločenih sejah volila svoja predsednika. Za predsednika občinskega zbora so izvolili Alojza Savarna, direktorja trgovskega podjetja ASTRA iz Ljubljane, sicer pa domačina. Zbor doma iz Bušnje vasi. Zbor delovnih skupnosti pa je za

predsednika izbral Franca Vrviščarja.

Na skupni seji obeh zborov je bil s ploskanjem sprejet predlog za novega predsednika in podpredsednika, nato pa so odborniki s tajnim glasovanjem izvolili Petra Vujčiča, direktorja tovarne BETI, za predsednika in Slava Prevaljška, dosedanjega načelnika oddelka za gospodarstvo, za podpredsednika občinske skupščine.

Ko se je novi predsednik Peter Vujčič, zahvalil za zupanje, je poudaril, da je bilo delo stare skupščine, posebno pa njenega predsednika Franca Vrviščarja, zelo požrtvovalno in uspešno ter da si bo nova skupščina prizadevala nadaljevati že načrtovano delo na vseh področjih. Ob tem je prosil za podporo in sodelovanje vseh odbornikov.

Zatem so izvolili še občinsko komisijo za volitve in imenovanja: predsednik je Ernest Saver, člani pa: Pepca Jelenič, Slavo Prevaljšek, Martin Črnugelj, Anton Urbas, Julijana Kočevar in prof. Jože Dular.

Po seji so se stari in novi odborniki odpeljali na Vinomer, kjer so imeli skupno kosilo.

Ob zatonu srednjeveškega cehovstva v Metliki

Okoli 1893 so v Metliki zadnjič prenašali cehovsko skrinjico, kmalu nato pa je bilo srednjeveškega cehovstva konec. O tem, kako so metliški rokodelci nekdanje delovali, nam je poslal sestavek domačin Anton Guštin

Kakor povsod v srednjeveškem svetu, so imeli tudi rokodelci iz Metlike svoj ceh. Mesto je bilo majhno, zato ni imela vsaka rokodelska skupina svojega ceha, kot v večjih avstrijskih in nemških mestih, temveč so v Metliki le najštevilnejši čevljarji lahko delovali v posebni organizaciji — cehu, kakor so združeni tedaj rekli. Drugi obrtniki: usnarji, krojači, kolarji, kovači, mizarji so imeli tako maloštevilno članstvo, da niso mogli ime-

ti samostojnih združenj, temveč so bili vsi skupaj člani nekega obrtniškega društva. Le čevljarjska stroka je bila takrat močno razvita; ker so metliški čevljarji oskrbovali z obutvijo poleg Bele krajine še dokaj obširno območje sosednje Hrvaške. Zaradi tega je čevljarjska obrt zelo cvetela in marsikateri mojster je obogatel.

Vsak ceh je imel svojo skrinjico, imenovano »ladica«, dolgo okoli 60 in visoko 50 cm ter okrašeno z rezbarjivo in

intarzijo. V teh skrinjicah so shranjevali razne listine, kakor so delovne pogodbe med mojstri in pomočniki, učne pogodbe z vajenci itd. Razen tega so imeli v ladici blagajniško knjigo in društveni denar. Vsaka skrinjica je imela 2 ključa: enega je imel predsednik, drugega blagajnik. Člani ceha so se sestajali enkrat na mesec ter razpravljali o društvenih zadevah.

Skrinjico je imel doma predsednik ceha; tega so izvolili člani in je bil običajno

eden najuglednejših mojstrov. Če je predsednik umrl ali zaradi starosti odstopil, so izvolili novega. Ob tej priložnosti so s ceremonijo prenesli skrinjico na njegov dom.

Prenos je bil navadno proti večeru, ko se je delal mrak. Vsi člani ceha so se zbrali pred hišo bivšega predsednika, prinesli okrašeno skrinjico pred hišo, jo položili na pripravljeno nosila, ki so jih dvignili 4 izvoljeni člani, nato pa se zvrstili v sprevod. Skrinjico so od vseh strani obstopila belo oblečena dekleta z dolgimi razpuščenimi lasmi, na glavah pa so imela iz svežih cvetic spletne ven-

čke. V rokah so nosile goreče sveče. Za dekleti so šli v sprevodu ostali člani ceha. Tak sprevod se je vil po mestnih ulicah do hiše novega predsednika, kjer jih je ta s člani družine lepo sprejel. Ko so skrinjico ponesli v hišo, jim je novi predsednik pripravil gostijo, ki je trajala pozno v noč.

Okoli leta 1893 so v Metliki zadnjič prenašali cehovsko skrinjico. Kmalu nato, konec devetnajstega stoletja, pa je društvo prenehalo delovati. Tako je bilo srednjeveškega cehovstva v Metliki konec.

Na Čatežu zasajajo breskve

V ravnini ob Savi je ugodno podnebje za vzgojo breskev - Letos bodo zasadili 13 hektarov - Ves nasad bo obsegal 37 hektarov - Povpraševanje po breskvah vsako leto narašča - Zaradi bližine avtomobilske ceste bo prevoz lahko zelo hiter - Zveze so ugodne v obe smeri: proti Ljubljani in proti Zagrebu

Na površinah kmetijske zadruge Brežice na Čatežu že zasajajo breskve. Zemljišče, ki meji na zastekljene rastlinjake, meri okoli 50 hektarov. Na njem so v glavnem gojili vrtnine pa tudi žito in druge pridelke. Za vrtnine bodo odslej pustili le 15 hektarov. Zaradi velike sezonske ponudbe zelenjave in zaradi oddaljenosti tržišča bodo te površine zadostovale.

Za vzgojo teh se je zadruga odločila po proučitvi podnebnih razmer, ki so zelo ugodne zaradi lege zemljišč ob Savi. Nasade bo možno tudi namakati, če bo kdaj pritisnila suša. Na ta korak oziroma usmeritev zadruge je seveda vplivalo tudi tržišče. Breskve s Čateža bodo prodajali predvsem v Zagrebu in v Ljubljani.

V bližini Save bodo rastle manj odporne sorte, v oddaljenejših predelih pa sorte, ki za pozebo niso preveč občutljive. Na zemljišču, kjer ta čas zasajajo breskve, so že vgrajeni cevovodi za površinsko namakanje. V poletju namreč nastopajo krajša sušna obdobja in tedaj bodo lahko umetno dovajali vodo.

Letos bodo zasadili z mladimi drevesci 13 hektarov in avgusta bodo sadike že cepile.

Prihodnje leto bodo zasadili 10 hektarov površine in nato še 14. Nasad se bo torej razprostiral na 37 hektarih. Čez štiri leta bo letošnji nasad že začel roditi. V obdobju, ko bodo nasadi na Čatežu v polni rodnosti, bo zadruga začela obnavljati nasade breskev v Mokricah in Globokem.

Investicija v plantažo ob Savi je ekonomsko upravičena, saj spričo ugodnih prometnih zvez ne bo težko hitro in poceni prepeljati na trg žlahtnih sadežev. Avtomobilska cesta povezuje Čatež z dvema velikima potrošniškima središčema, z Ljubljano in Zagrebom. Do Zagreba je 32 km, do Ljubljane pa 113 km. Povpraševanje po breskvah se zadnje čase veča in pričakuje se, da bo tržna cena znatno večja od proizvodne cene.

25. maja »Pokaži, kaj znaš« v Brežicah

V mesecu mladosti daje občinski komite Zveze mladine v Brežicah prednost kulturnim prireditvam. Po vseh aktivih so se pripravljali že daljše obdobje na krajevne prireditve »POKAZI, KAJ ZNAŠ«. Do sedaj so bile te v Artičah, na Bizeljskem, v Dobovi in Cerkljah. Najboljše bodo 25. maja sodelovali na osrednji prireditvi v Brežicah, odtod pa bodo zmagovalci odšli nastopati v Ljubljano. Na prireditvi v Brežicah so mladinci povabili tudi RTV.

S temi prireditvami so poudarili dejavnost po aktivih in mladina je pokazala zanje veliko zanimanja.

Danes ocena sindikalnih občnih zborov

V Brežicah so danes seja predsedstva sindikalnega sveta. Pretresali bodo poročila o občnih zbora sindikalnih podružnic, občinskega odbora delavcev družbenih dejavnosti ter občinskega odbora delavcev storitvenih dejavnosti. Nato bo ocena volitev v predstavniške organe.

Na današnji seji bodo imenovali člana v delavski svet Zdravilišča Čateške Toplice in člana komisije za volitve in imenovanja pri občinski skupščini.

NOVO V BREŽICAH

● **NOCOJ OB 20. URI BO V VELIKI DVORANI PROSVETNEGA DOMA** uprizoritev Ingolčevega dramskega dela »Deček z dvema imenoma«. Zaigrala bo dramska skupina brežiške osnovne šole. Učenci so pripravili to prireditev v počastitev dneva zmage. Občinstvo vabijo, da s svojim občutkom počasti spomin na 9. maj 1945. Vstopnice so v predprodaji v tajništvo šole, polgrodno uro pred predstavo pa jih obiskovalci lahko kupijo še pri blagajni v Prosvetnem domu.

Slovensko Pramorje in Dalmacijo. 27. in 28. maja je razpisal izlet v Italijo. Predviden je ogled Trsta in Benik.

● **OSNOVNOŠOLSKA MLADINA** je imela 9. maja športni dan. Nekateri naredili so se za tisto dopoldne preselili kar na rokometno igrišče, kjer so tekmovali v rokometu. Drugi so se odpravili na krajše izlete v okolico. S seboj so imeli žoge, da so si z igro krajšali čas.

● **LEPO VREME IN BLIZAJOC** SE POLETJE se pozna zlasti v trgovinah s čevlji. Kupcev je vsak dan več in z njimi se veča povpraševanje po lahki in zračni obutvi. Poletne pošiljke že prihajajo iz tovarn. Izbrana je dolga raznovrstna, vendar bi jo kazalo še popestriti.

● **MAJ JE MESEC IZLETOV.** Turistična poslovalnica dobiva prijave številnih delovnih kolektivov za potovanja po domovini in onstran meje 20. maja bo izlet v Jajce in bo trajal dva dni. Ta mesec bodo potovali Brežičani še v Loganško dolino, na Pohorje, v

● **MAJ JE MESEC IZLETOV.** Turistična poslovalnica dobiva prijave številnih delovnih kolektivov za potovanja po domovini in onstran meje 20. maja bo izlet v Jajce in bo trajal dva dni. Ta mesec bodo potovali Brežičani še v Loganško dolino, na Pohorje, v

Za poslanca je izvoljen še Ferdo Šepetavc

Na seji občinske skupščine v Brežicah so 4. maja zaprile vsi na novo izvoljeni odborniki. Nihče izmed njih ni bil odgoten. Na dnevnem redu so bile tisti dan tudi ponovne volitve poslanca organizacijsko-političnega zbora skupščine SRS. Kandidati so bili Franc Kebe, Miha Haler, Vili Kosirnik in Ferdo Šepetavc.

Navzočih je bilo 61 odbornikov in vsi so volili. Franc Kebe je dobil 26 glasov, Miha Haler 3 glasove, Ferdo Šepetavc 32 glasov, Vili Kosirnik pa nobenega. Za poslanca je bil izvoljen dosedajni odbornik in direktor kmetijske zadruge na Bizeljskem Ferdo Šepetavc, ki je dobil na volitvah največ glasov.

Za ureditev vodovodov bo premalo denarja

Svet za urbanizem, stanovanjske in komunalne zadeve ter svet za finance v Brežicah bosta pregledala predračune za gradnjo vodovodov v občini in predlagala razdelitev sredstev za sofinanciranje.

Za ureditev vodovodov je 10 interesentov, zato bo treba denar smotno razdeliti. Za te namene je v proračunu na razpolago 100.000 Ndin. Prednost bodo gotovo imele tiste krajevne skupnosti, ki bodo same pripravljene prispevati kar največji delež.

Vice Vukov in Beti Jurkovič v Brežicah

Dom armade v Brežicah je 4. maja priredil koncert zabavnih in narodnih melodij, na katerem so nastopali Beti Jurkovič, Vice Vukov, Vera Lehpač in Mira Sisler. Spremljali so jih veliki plesni orkester, mali narodni orkester in ansambel električnih kitar vojaške kapele zagrebške garnizije. Gostje so nastopili dvakrat: popoldne za mladino in vojske, zvečer pa za odrasle prebivalce. Dvorana Prosvetnega doma je bila obakrat nabito polna. Poleg Beti in Vukova je navdušila tudi mlada Mira Sisler, ki je pred kratkim debitirala na RTV Zagreb in posnela nekaj pesmi za »Jugotona«.

M. JARANOVIC

Družbeno premoženje je preizkušeno zavarovano

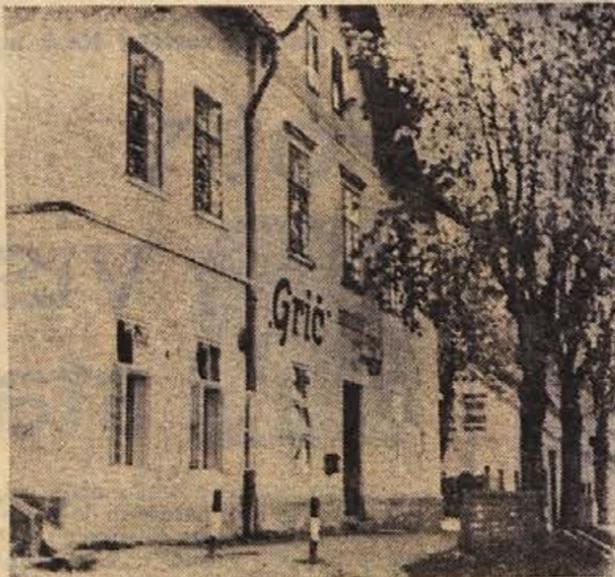
Delovne organizacije v brežiški občini bodo morale nameniti odslej več denarja za požarno varnost, obenem pa že tudi razmišljati o višjih vsotah za zavarovanje družbenega premoženja. Služba požarne varnosti pri občinski skupščini je namreč ugotovila, da je premalo čuvajev, in zabeležila tudi vrsto drugih pomanjkljivosti.

Število požarov je lani poraslo. Pet jih je bilo na družbenem imetju in devet pri zasebnikih. Skupna škoda znaša 134.770 Ndin. Požarom je največkrat botrovala nepazljivost in malomarnost ljudi ter neurejenost zgradb.

Lani 159 prometnih nesreč

V letu 1966 so v brežiški občini na novo registrirali 118 vozil. Podaljšali so 1350 registracij motornih in priklopnih vozil. Preizkusnih tablic so izdali 169, voznških dovoljenj pa 387.

V tem času so zabeležili 159 nesreč. Med njimi je bila ena s smrtnim izidom, 69 ljudi pa je bilo telesno poškodovanih. Vozniška dovoljenja so med letom odvzeli 8 voznikom.

Pogled na gostišče GRIC, ki ga je prevzelo Gostinsko podjetje iz Brežic. Preurejeni gostinski prostori bodo bodo v kratkem odprti. (Foto: J. Teppey)

V BREŽICAH IN PIŠECAH PRIČAKUJEJO

Več kot 1000 Kozjancev na julijskih proslavah!

Proslava se bodo udeležili tudi številni gostje iz šestih slovenskih in štirih hrvaških občin - ZZB Brežice za pravilno delitev sredstev sklada za borce - Regresi za letovanja borcev - Predlog za pomoč vietnamskemu ljudstvu

Zveza združenj borcev je dejavnik, s katerim je treba resno računati. To je bila osrednja misel na plenumu občinskega združenja ZB NOV Brežice v petek, 28. aprila.

Na plenumu so razen vprašanj organizacije obravnavali tudi politična in ekonomska vprašanja ter delovna področja članstva. Povedali so, da ne gre podcenjevati organizacije, ki štejejo več kot 2000 borcev, rezervnih oficirjev in podoficirjev in vojaških vojnih invalidov. Občinsko združenje, katerega delovno področje je torej obsežno, skrbi med drugim za grotne razmere borcev, invalidov in njihovih družin. Sklad za borce bo imel letos za okoli 1,5 milijona Sdin manj kot lani, čeprav so se potrebe povečale. Za priznavalnino bo na voljo 8 milijonov, za študijske podpore 7 milijonov, za zdravljenje in rekreacijo pa 1 milijon Sdin. Občinski komisiji so priporočili, naj starejše borce enakovredno vrednoti, ko bo obravnavala priznavalnino. Pripomnili so,

da bi se morali upravni organi in komisije bolj posvetovati s krajevnimi organizacijami ZB, saj bi morale te imeti boljši pregled nad skladom.

V razpravi o letovanju v Savudriji - letos bo tam oskrbní dan 22 Ndin - so se pogovorili, da bodo sprejemali prijave do 20. maja, nakar bo sekretariat s predstavniki krajevnih organizacij določil,

20.000 Ndin za spomenik NOV

Za dejavnost družbenih organizacij in društev je letos v proračunu občine Brežice namenjenih 268.000 Ndin. V tem znesku je upoštevana tudi dotacija NOB v Brežicah. Ta znaša 20.000 Ndin. Družbene organizacije bodo prejele 60.000 Ndin več, kot so dobile lani.

kako bo z ležišči, s katerimi razpolaga občinsko združenje. Zmenili se bodo tudi, kdo bo dobil regres in kdo bo letoval na stroške združenja. Regres bo 5 Ndin za oskrbní dan, dobil pa ga bodo predvsem tisti, ki še niso letovali, in tisti, ki so med najbolj delavnimi v organizaciji.

Za kreditiranje stanovanjske zidave borcev bo tudi letos denar, seveda pa bo moral občinska skupščina v tem primeru zagotoviti 50-odstotno udeležbo.

Živahno so se pomenkovali o proslavi Kozjanskega odreda v Pišecah in Brežicah, kjer bodo med drugim odkrili spomenik padlim in podelili domilci tej enoti. Pričakujejo, da se bo proslave 1. in 2. julija v Brežicah udeležilo več kot 1000 borcev Kozjanskega odreda ter več tisoč gostov iz šestih slovenskih in štirih hrvaških občin.

Na plenumu so predlagali pomoč vietnamskemu ljudstvu s krvno plazmo in denarjem. V kratkem bodo ustanovili občinski odbor za pomoč Vietnamu, v njem pa bodo borci, predstavniki družbeno-političnih organizacij in Rdečega križa.

Plenum je končal delo z ne-

Skupščina izvolila UO sklada za kulturo in prosveto

Na željo občinske zveze kulturno-prosvetnih organizacij in na predlog sveta za šolstvo je v občini Brežice ponovno ustanovljen sklad za financiranje kulturno-prosvetne dejavnosti. Občinska skupščina je 4. maja izvolila upravni odbor sklada in sprejela statut, po katerem bo sklad posloval.

Predsednik odbora je inž. Franc Filipčič. Člani so: prof. Stanko Skalor, Vlado Podgoršek, Jakob Dernač, Janez Volčanšek, Anica Dežman in Elizabeta De Gleria.

Krajevne skupnosti niso zadovoljne

Krajevne skupnosti v brežiški občini bodo letos prejete za opravljanje svojih dolžnosti 160.658 Ndin. Odborniki s to vsoto niso bili zadovoljni, ker menijo, da so potrebe veliko večje in da ima skupščina še vedno mačehovski odnos do njihovih potreb. Toda ker ni bilo nobenega spreminjalnega predloga, proračuna niso popravljali in so sprejeli prvotni predlog.

Mali violinist Miran Verstovšek šele prvo leto obiskuje glasbeno šolo v Brežicah, a je že igral na vseh koncertih, ki so jih priredili gojenci po osemletkah. (Foto: Tomše)

Koncerti glasbene šole

Učenci glasbene šole v Brežicah so priredili že več nastopov za osnovnošolsko mladino. Igrali so v Cerkljah, v Dobovi, na Veliki Dolini, v Artičah in v Globokem. Povsod so jih zelo lepo sprejeli.

Nastopi so najbolj uspeli tam, kjer imajo na odru klavir in kjer je tudi sicer dovolj prostora.

Vsakokrat je nastopilo okoli 20 mladih glasbenikov. Na prireditvah so poslušalcem razložili tudi vsebino programa. Zdaj čakajo na njihov nastop še na Bizeljskem in v Pišecah. Želijo, da bi bile prireditve nižje glasbene šole iz Brežic na nedeljo, da bi jo lahko obiskali tudi starši.

Zastopniki Rdečega križa so po občnem zboru RK v Brežicah obiskali dolgoletnega in prizadevnega funkcionarja te organizacije Franja Vadnjala iz Dobove. Izročili so mu pozdrave vseh udeležencev in skromno darilo za nesebičen trud pri izpolnjevanju vseh nalog v okviru Rdečega križa. Srečanje je bilo nadvse prisrčno. (Foto: Baškovič)

Novincem se vrata počasi odpirajo

V delovnih organizacijah ni dovolj zanimanja za zaposlovanje strokovnjakov - Z napredkom turizma se obetajo nove možnosti za zaposlitev v gostinstvu, uslužnostni obrti in podobnih dejavnostih

V letih od 1962 do 1964 je število zaposlenih v občini Krško naraščalo, lani in predlanskim pa so že opazili zmanjševanje delovne sile. Tudi vnaprej pričakujejo rahlo upadanje in prav zaradi tega opozarja sindikat na možnosti zaposlovanja v drugi, trgovini, gostinstvu in drugih terciarnih dejavnostih, ki se jim obeta večji razmah ob pospeševanju turizma.

Leta 1962 je bilo v krški občini zaposlenih 5.173 ljudi, od tega 4.541 v gospodarstvu in 632 v družbenih službah. Leta 1964 je število zaposlenih doseglo najvišjo številko 6.007. V družbenih službah je

bilo zaposlenih 60 ljudi manj, v gospodarstvu pa kar 894 delavcev več kot dve leti nazaj.

V naslednjih dveh letih je predvsem gospodarstvo zmanjševalo število zaposlenih. Tako so jih lani našteali le še 5.602. Potrebe po novih delovnih mestih so, povsod pa se jih branijo odpirati, ker so za to potrebne investicije. Odpuščanja se sicer izogibajo v delovnih organizacijah, odvečno delovno silo pa skušajo zaposliti v preusmerjeni proizvodnji, če po starem ne gre več.

Razen tega v delovnih organizacijah ni pravega zanimanja za zaposlovanje strokovnega kadra, tehnikov, inženirjev, ekonomistov in drugih. Tako vsaj je povedal na eni izmed sej občinske skupščine predstavnik Tehnične srednje šole. Vrata podjetij se torej strokovnjakom veliko počasi odpirajo.

Z napredkom turizma pričakujejo večje možnosti za zaposlovanje, toda vse je šele na začetku in komaj letos pričakujejo prelomnico v doseganju poslovanja te pomem-

ne gospodarske dejavnosti. Tudi sicer občani pogrešajo uslužnostno obrt in servise vseh vrst, brez katerih ne sme biti noben turistični kraj.

Na Senovem končujejo stanovanjski blok

Gradnja stanovanj za prosvetne delavce je v občini Krško lepo napredovala. Dograjen je učiteljski blok v Kostanjevici, na Senovem pa ga dokončujejo letos. Najemino novih zgradb odvajajo šole stanovanjskemu podjetju, toda šole plačujejo anuitete, ki pa so zelo visoke. To zadevo želijo šolski zavodi drugače urediti, ker jih odplačila zelo bremenijo.

Z opušenega pokopališča na Vidmu odstranjujejo še zadnje nagrobne okvire. Krajevna skupnost ga bo preuredila v mikaven park za oddih delovnih ljudi. Pokopališče sameva že 12 ali 13 let. Ko ga bodo izravnali in posekali odmirajoča drevesa, ga bodo ponovno zasadili z drevjem in grmičevjem. (Foto: J. Teppey)

S PLENUMA OBČ. ZVEZE PRIJATELJEV MLADINE V KRŠKEM

Vso skrb vzgoji in izobrazbi otroka

Več kot 60 prijateljev mladine, članov plenuma, predstavnikov ZMS, sosednjih občinskih zvez PM, občinske skupščine, ObK ZMS, ObO SZDL ter šol je 10. aprila ugotavljalo uspehe dosedanjega dela pri izvenšolski vzgoji otrok. Na plenum so povabili tudi Vido Tomšičevo, ki pa se ga zaradi zadržanosti ni mogla udeležiti.

Plenum je imel značaj konference in je razpravljalo o

delu organizacije leta 1966 in o delu Zveze pionirjev v njenem jubilejnem letu.

Drugo važno vprašanje, ki ga je obravnaval plenum, je perspektivni načrt otroškega varstva v občini. Po uvodnem referatu o bodočem delu se je razvila živahna in kritična razprava.

Občinska Zveza prijateljev mladine je lani s sodelovanjem z drugimi organizacijami dosegla izredno lepe uspehe. Na plenumu so ugotovili, da je bil dosežen velik napredek na področju izvenšolske vzgoje otrok v okviru Zveze pionirjev, Zveze mladine in drugih organizacij, društev in klubov, ki delujejo v sicer puščeni občini.

Precej uspehov so dosegli tudi z letovanjem otrok in šolske prehrane predvsem tam, kjer so starši in člani DPM pomagali z nabiralnimi akcijami. Manjši pa so bili tudi uspehi tam, kjer so bila potrebna večja sredstva: na področju predšolskega in šolskega varstva otrok.

Udeleženci plenuma so sklenili, da je treba uresni-

Konec maja konferenca komunistov v Krškem

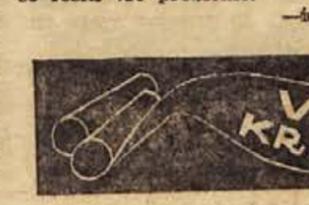
Na občinsko konferenco Zveze komunistov v Krškem bo letos vabljenih manj delegatov kot doslej. Konferenca bo imela izrazito delovni značaj. Osnovne organizacije bodo izkoristile čas do konference za razpravo o reorganizaciji ZK in izoblikovanju predlogov za način združevanja članstva v prihodnje.

čiti sklepe o delu Zveze pionirjev v današnjih pogojih, ki so jih sprejeli na razširjenem plenumu ZPM Slovenije.

V jubilejnem letu, ob 25-letnici ustanovitve in delovanja Zveze pionirjev Jugoslavije morajo vse organizacije Zveze prijateljev mladine in druge organizacije, ki vključujejo podmladek, pomagati pionirjem, da bodo dostojno proslavili svoj praznik. Vse prireditve, ki jih bomo pripravljali letos, naj bi imele posebno obeležje 25. obletnice Zveze pionirjev Jugoslavije.

Na plenumu so mnogo govorili o otroškem varstvu v občini. Svet za socialno varstvo, svet za izobraževanje, šolski kolektivi, občinska Zveza prijateljev mladine in drugi so sodelovali pri pripravi perspektivnega načrta otroškega varstva v občini. Načrt bo v kratkem času izdelan in ga bodo kmalu dali v razpravo.

To so le nekateri problemi, ki so jih obravnavali na plenumu. Zveza prijateljev mladine in šole bodo morali tudi v prihodnje pritegniti k sodelovanju še več staršev-proizvajalcev, kajti le s tesnim sodelovanjem bo mogoče rešiti vse probleme.

Jože Habinc spet predseduje CDS v Celulozi

V CELULOZI so volitve organov dobro potekale. Izvolili so 6 delovskih svetov delovnih enot, centralni delavski svet in upravni odbor. Za predsednika centralnega delavskega sveta je bil ponovno izbran Jože Habinc, vodja oddelka za pripravo kisline. Dolžnosti predsednika upravnega odbora so zaupali Stanetu Pevcu, ki vodi oddelek za merjenje in regulacijo. Centralni delavski svet šteje 41 članov, upravni odbor pa 9 članov.

Krško: obrt ne dohiteva potreb

Obrt v občini Krško še vedno zaostaja za potrebami gospodarstva in prebivalstva. Z naraščanjem družbene potrebe, večjo uporabo tehničnih naprav v gospodinjstvih in naraščajočo motorizacijo ter stanovanjsko izgradnjo je ta hiba še bolj očitna.

V obrtnih dejavnostih predvidevajo letos za 3,3 odst. manjši dohodek kot lani, medtem ko naj bi narodni dohodek v tej panogi narasel za 5 odst. Takšne ocene pogojuje manjše število investicijskih naložb, na to pa je vezanih tudi manj obrtnih storitev. Uslužnostna obrt pa bi lahko zacvetela, če bi bila deležna pravega razumevanja.

Na delo se jih vozi nad 500

CELULOZA je od novembra do marca organizirala avtobusne prevoze delavcev na delo. Z avtobusi jih je prihajalo na delo 485, z vlakom pa 38. Cene avtobusnih prevozov so ostale nespremenjene, medtem ko se je prevoz z vlakom zelo podražil. Izdatki za pokritje razlike za vozovnice nad 12 Ndin so lani zelo narasli in so znašali 178.613 Ndin.

Nižje cene v krški ELEKTROTEHNI

V krški poslovalnici ljubljanske ELEKTROTEHNE so precej znižali cene sobnim lestencem, radioaparatom in transistorjem. Na zalogi imajo tudi pralne stroje CASTOR - RADE KONCAR (10 operacij) po 294.500 Sdin, CASTOR (13 operacij) po 390.270 Sdin, REX - GORENJE (7 operacij) 264.600 Sdin in REX (10 operacij) 294.400 Sdin. Znižali so tudi cene nemških brivskih aparatov BOBISCHER na 11.700 Sdin.

Krajevne skupnosti bodo upravljale z vodovodi

Krajevne skupnosti bodo letos prevzele v upravljanje krajevne vodovode, pokopališča, krajevne poti in sejmišča. Razširitev samouprave obeta živahnejšo dejavnost po vsej krški občini. V krajih, kjer plačujejo pristojbino za uporabo mestnega zemljišča, bodo morali svetil krajevnih skupnosti uporabljati ta denar zelo razumno in namensko.

Pojačena gradbena skupina

Spošno obrtno podjetje v Krškem je okrepilo gradbeno skupino, da bo lahko opravilo čimveč naročil med sezono. Svoje usluge ponuja podjetje predvsem zasebnikom, katerim opravijo njegovi obrtniki steklarska in druga obrtniška dela.

Tudi drugim bodo prikazali pot kurirjev

Množičen pohod pionirjev iz Krškega na Zdole, kjer je bil nato partizanski miting, bo ostal udeležencem v nepozabnem spominu. Osnovna šola v Krškem je pokazala za

priveditev veliko razumevanja. Občinski odbor Zveze združenj borcev NOV je priškolil na pomoč z ljudmi, ki so vodili BRIGADO KRŠKIH BORCEV na pohodu.

Na Zdolah so vse goste zelo lepo sprejeli. Udeležence pohoda je že čakal partizanski golaž, da so potešili lakoto. S hiš so vohrale zastave in tudi prostor za miting je bil lepo okrašen. Vse je teklo po načrtu, za kar zaslužijo pohvalo družbene organizacije na Zdolah ter pionirski odred na Šoli.

Delegacije pionirjev so prišle na Zdole še iz Dolenje vasi, iz Liskovca, Brestanice, s Senovega, Velikega Trna, iz Artič, iz Koprivnice in Brežic.

Občinska Zveza prijateljev mladine v Krškem se zahvaljuje vsem, ki so pomagali organizirati slavo na Zdolah. Pot kurirčeve pošte je dosegljiva tap našlovesnejši trenutek. Tistim pionirjem, ki niso bili prisotni, bodo prijatelji mladine pokazali z episkopom njen celotni potek od odreda do odreda.

Zdravstveni pregledi v krški občini

V občini Krško pride na enega zdravnika splošne prakse 2.637 občanov. To razmerje je dokaj ugodno. V zdravstvenem domu so minulo leto zabeležili 25.220 prvih pregledov, vseh drugih ambulantnih pregledov pa 67.563. Sistematičnih pregledov otrok so opravili zdravniki 3.400, ambulantnih dispanzer-skih pregledov pa 9.583. Zobozdravstvenih storitev je bilo v tem obdobju nad 26.000.

Želijo si restavracijo

Člani kolektiva Tovarne celuloze in papirja v Krškem želijo, da bi čimprej dobili novo restavracijo oziroma da bi preuredili sedanjo okrepčevalnico. Na mesec skuhaajo zanje v hotelu »Sremič« nad 10.000 enolončnic. Odjemalcev tople malice je torej precej, zaradi tega je želja po lastni kuhinji in restavraciji upravičena. Hrane potem ne bi bilo treba več prevažati in predlagatelji so prepričani, da bi se investicija kmalu obrestovala.

DROBNE S SENOVEGA

SENOVSKI RUDARJI so tudi v aprilu presegli plan proizvodnje za 70 ton dnevno ali mesečno za dobrih 9%. Proizvodni stroški so večji od načrta, sicer pa so se že ustavili.

SENOVČANI SI VEDNO BOLJ ŽELJO DOBITI KRUH IZ BRESTANICE, ker je boljji od njihovega. Da bi želji ugodili, bi morala prodajo prevzeti trgovina, kruh pa bi moral dostavljati na Senovo pekarni.

GAŠIŠKO DRUŠTVO je pravkar končalo z nabiralno akcijo za novo motorno brigadno. Na bralo je dovolj denarja, da si jo bo lahko kupilo.

VSAK ČAS SE BO ZACELA POČITNIŠKA SEZONA, sindikalnega počitniškega doma v Vrsarju pa se niso začeli popravljati, ker občinska skupščina poročila ni imela dovoljenja. Če ne bodo pobili, se lahko zgodi, da bo dem tudi že v letošnji sezoni v slabem stanju.

KRŠKE NOVICE

SINDIKALNA PODRUŽNICA Tovarne papirja se je pridružila akciji za zbiranje pomoči demokratičnemu Vietnamu. Prvi dan akcije so zbrali 270.000 Sdin, 10 članov pa se je prijavilo, da bo dalo kri.

OBČANI VIDMA NISO ZADOVOLJNI s trgovino, ker jih slabo oskrbuje z zelenjavo in kruhom. Solate ni mogoče dobiti, kruha pa v dopoldanskem času vedno zmanjka. Potrošniki upajo, da bo bolje, ko bo zgrajena nova trgovina na Cesti 4. julija, saj sedanja (Agrokombinat) še dolgo več ne ustreza potrebam prebivalstva.

KEGLJASKI KLUB je za 1. maj organiziral tekmovalne sindikalnih podružnic v borbeni partiji. Tekmovalja se je udeležilo veliko število podružnic. Zmagala je ekipa Agrokombinata pred Tovarno papirja.

SLABA UDELEŽBA. Občinski sindikalni svet je za 1. maj priredil svečano akademijo. Nastopil je komorni moški zbor iz Celja pod vodstvom znanega profesorja in dirigenta Egora Kuneja. Na polno prazna dvorana ni bila najboljša sprejelava na Krčane...

V NADALJEVANJU ZASAVSKE žahavske lige je 10-članska ekipa Krškega v Brežicah premagala domačine s 6 in pol : 3 in pol. S to zmago so se Krščani vsaj delno potolažili za nedavni poraz proti Brežičan (10:1).

NEUČAKANI TATOVI. Za prvi dan postovanja so neznan

zlikovci vdrl v blagajno pri bazenu. Bili so razočarani, saj je bila blagajna prazna. Zato so svojo jezo znesli nad gramofonom in mikrofonom ter ju pokvarili. Srečo so poskusili tudi v slaščičarni, ki ima lokal pri bazenu, pa tudi tam niso našli ničesar koristnega. Vlom je dobro opozorilo, da ne bo varno puščati denarja niti v dobro zaklenjenih prostorih. Organi javne varnosti primer raziskujejo.

KOLEKTIV TOVARNE PAPIRJA se je pretekli teden postavil od dolgoletnega sodelavca. Pokojni Franc Zabkar iz Straže pri Rakli, ki je bil v podjetju zaposlen kot dežurni električar, je tragično izgubil življenje v pretepu, ki so ga izžvali na prvomajski veselici pri Rakli.

NA NEDAVNIH VOLITVAH organov upravljanja v Tovarni papirja je glasovalo 93 odst. volivcev, nekaj glasovnic pa je bilo neveljavnih. Ker je precej delavcev na rednem letnem dopustu, smatrajo, da je uspeh volitev zadovoljiv.

ZA 1. MAJ JE KOLEKTIV TOVARNE svečano podelil priznanja in nagrade članom kolektiva, ki v podjetju nepretrgoma delajo 20 oziroma 10 let. Za 10-letnico popretrganega dela je bilo nagrajenih 78 delavcev; za 20-letnico pa so prejeli priznanja naslednji delavci: Ivan Bevc, Vilko Falkner, Miha Haler, Pavel Kroselj, Vinko Ledinek, Viljem Mežič, Anton Muter, Marija Novak, Justin Pirč, Marijan Ponikvar, Breda Ribič.

Jutri občinska konferenca SZDL v Sevnici

Jutri dopoldne se bodo ob 8. uri zbrali v gasilskem domu člani občinske konference SZDL sevniske občine, povabljeni gosti in člani dosedanjega občinskega odbora na prvo sejo občinske konference. Po poročilu o dosedanjem delu in referatu predsednice občinskega odbora Elke Grlic bodo izvolili nov izvršni in nadzorni odbor, predsednika in podpredsednika konference ter člane republiške in zvezne konference. Razpravljali bodo tudi o osnutku pravilnika občinske organizacije SZDL.

Staro in novo v Šentjanžu

SKOZ STREHO SENTJANSKE POSTE curi ob vsakem nalivu. Poštni uslužbenec ne morejo nemoteno niti do telefonske centrale, večsini pa morajo na urad tudi skozi okno. Za izreden vstop na pošto je morala posredovati že milica.

PRVOMAJSKE PRAZNIKE SO SENTJANŽANI prebili na izletih, mnogi pa so šli v Lapušnik, kjer je Aleksander Perko odprl vinotoč.

MINULIH VOLITEV SE JE UDELEŽILO 92% volivcev šentjanškega območja v glavnem že v dopoldanskih urah. Pripravljajo tudi uvedbo krajevnega samoprispevka za popravilo prosvetnega doma.

Bo prodana nekdanja šola v Podvrhu?

Svet za družbeni plan in finance je v soboto, 6. maja, razpravljal tudi o nadaljnji usodi zgradbe nekdanje šole v Podvrhu. Doslej sta se pojavila že dva kupca, zanjo pa se zanima tudi krajevni odbor SZDL, ki želi v njej urediti prostor, kjer bi se vsačani zbirali ob različnih priložnostih. Svet je sklenil, naj bo zgradba prodana na licitaciji najboljšemu ponudniku. Z izkupičkom bodo najprej poravnali stroške krajevnega odbora SZDL, ki jih je imel doslej z vzdrževanjem zgradbe in napeljavo električne razsvetljave. Pred razpisom licitacije mora zgradbo oceniti posebna komisija.

NOVICE IZ KRMELJA

Z LEPO DELOVNO ZMAGO je proslavil volitve marjivi kolektiv METALNE v Krmelju. 23. aprila so namreč odpremili ENERGOPROJEKTU v Beograd 120 ton težko hipermoderno opremo za splavnico hidrocentrale Djerdap. Naročilo je bilo opravljeno v pogodbenem roku, pogled na dolgo kolono tovornjakov ljubljanskega TRANSPORTA, ki so odpeljali odromo iz Krmelja, pa je bil zelo zanimiv. Tudi volili so Krmeljčani in okoličani zelo dobro: na volišču v Krmelju je bila udeležba 98,6%, v Hinjcu pa 99,5%.

KURIRKOVO POSTO so 24. aprila slovesno sprejeli v Šentjanžu, Krmelju in Tržišču. Ob 10.45 so jo v dežju in snegu prevzeli pionirji šentjanške šole pri Rešetovi mami v Novem gradu in jo odnesli nato proti Šentjanžu, Krmelju in Tržišču. Mladina je povsod sprejela kurirčke v navzočnosti predstavnikov družbenih organizacij zelo navdušeno: sprejem je bil združen s kratkim, toda pri srčnim kulturnim programom.

D. B.

Les pomeni veliko bogastvo zasavskih občin, zato je na tem področju nastala pred skoraj pol stoletja vajska šola lesne stroke. Posnetek je s sevniske tovarne postaje. (Foto: M. L.)

NEGOTOVA PRIHODNOST SEVNIŠKE ŠOLE

„Predlog o ukinitvi je premalo proučen“

Je na mestu pogovarjati se o ukinitvi vajske šole, ki pomeni mnogim ljudem bodočnost, za svoje delo pa porabi razmeroma malo družbenih sredstev?

»Nihče ni vprašal gospodarstva, koliko vajencev lesne stroke bo potrebovalo! Predlog sekretariata za šolstvo, po katerem naj bi zaprlj sevniško vajensko šolo, je administrativne narave — Mar naj bodo res vse šole v dveh, treh mestnih središčih, vse druge šole, tudi vajske pa je treba v manjših krajih zapreti? — Temu nasprotujemo tudi iz dolžnosti do mladega rodu, ki zaradi slabih gnotnih razmer iz naših krajev ne bo mogel v uk drugam,« so povedali na posvetovanju 26. aprila zastopniki občin, ki imajo učence v sevniški vajenski šoli za lesno stroke, ter predstavniki lesnih podjetij, ko so razpravljali o predlogu republiškega sekretariata za šolstvo, po katerem naj bi v okviru racionalizacije šolske mreže v Sloveniji šolo v Sevnici ukinitili.

Ko so pred 45 leti ustanovili lesne stroke, so se za ta kraj ljali v Sevnici vajensko šolo med drugim odločili tudi za-

to, kar leži med gozdovi, ki so vir za tovrstno industrijo in obrt. Šola je zaživela; samo po drugi svetovni vojni je usposobila 526 učencev, zanjmanje zanjo pa v zadnjih letih še narašča. Tako je letos vpisanih 135 učencev, čeprav je njena zmogljivost v eni izmenj samo 120 vajencev. Njeni varovanci so doma iz 18 občin nekdanjega ljubljanskega in celjskega okraja. Šola ima lepe prostore, ki so bili nedolgo tega preurejeni iz nekdanje osnovne šole; v njenem internatu prebiva čez polovico vseh oskrbovancev raz-

Poziv društvom upokojujencev

V Domu počitka na Impolci pri Savi bi radi ločili duševno prizadete varovance od tistih oskrbovancev, ki želijo v tem kraju preživeti večer življenja — Ker za slednje ni prostora in jih morajo odklanjati, pozivata uprava in njeni varovanci društva upokojujencev, naj prispevajo denar iz 4 odst., kolikor odvajajo za stanovanjsko izgradnjo

Oskrbovanci Doma počitka v Impolci pri Sevnici, ki jih je 130 in med njimi 49 upokojujencev, prebivajo v 18 sobah, v katerih se jih stiska tudi po deset. Lani so dom modernizirali, uredili prostore za bivanje in kuhinjo; zdaj ima vse, kar oskrbovanci potrebujejo za dobro počutje. Dom je nekak kombiniran zavod, ki ima v oskrbi upokojujence in duševno prizadete bolnike, ki jih dobi iz bolnišnice iz Vojnika in Polja pri Ljubljani. Ker je namenjen predvsem delno ozdravelim iz teh bolnišnic, je morala uprava že letos odkloniti sprejem

čez 20 upokojujencev iz krške, brežiške in sevniske občine pa tudi od drugod, saj so v domu že sedaj nastanjeni upokojujenci iz 27 občin.

Ker primanjkuje prostora, želi uprava doma dobiti denar iz 4-odstotnega sklada od pokojnin. Za leto 1966 je republiški Zavod za socialno zavarovanje odobril občinski skupščini Sevnica 20,5, krški občini 25, Brežicam 19 milijonov Sdin, za leto pa skupno 87 milijonov. Uprava bi preuredila gospodarski trakt s 12 sobami in 24 ležišči, jedilnico, sanitarijami in dnevno sobo. Tu naj bi prebivali upokojujenci zasavskih občin.

V domu prebiva namreč 63 odst. duševno prizadetih bolnikov in je življenje med njimi težko, zato uprava in drugi bolniki želijo, da bi jih ločili od njih. Kako so oskrbovanci pripravljani prispevati, pove podatek, da so voljni prispevati od skromnih pokojnin tudi po sto tisoč dinarjev.

Načrti za preureditev sosednje stavbe so že pripravljene. Skupaj bi to stalo 36 milijonov dinarjev, ki jih bo treba zbrati na različne načine. Upamo, da naš poziv ne bo zaman posebno tudi zato, ker je republiški Uradni list pred kratkim objavil, naj se ta sredstva uporabljajo tudi za domove.

MIRKO PETRIČ in še 4 podpisani

Ure s pisatelji v Sevnici in Loki

Dne 18. maja bo odbor Prešernove družbe iz Ljubljane organiziral literarno popoldne in večer v Sevnici in Loki. Sodelovali bodo književniki Winkler in Kranjec iz Ljubljane ter Roš iz Celja. Književniki bodo brali svoja dela za odrasle in za mladino. Občinski odbor Prešernove družbe v Sevnici vabi prebivalstvo, zlasti pa mladino, da se te zanimive prireditve udeleži. Prešernova družba pa obiskovalcem, ki jih bo določil žreb, razdelila nekaj knjig Prešernove družbe.

Ograja postavljena — vozniki hvaležni

Zadnje dni aprila so delavci novomeškega cestnega podjetja naredili na odcepu ceste med Boštanjem in Jelovcem daljšo leseno ograjo, ki bo na najnevarnejših mestih varovala voznike pred nezavolenim skokom v Mirno.

O CESTI ZIDANI MOST—KRŠKO SO 28. APRILA DEJALI:

Vsaj v petih letih mora biti nared!

Bodočnost cest v sevniški občini ni rožnata, pa tudi ne tako črna — Republiški cestni sklad je za letošni odobril 100 milijonov Sdin — Predlagano je, da bi najprej modernizirali odsek ceste med Sevnico in Impoljo, kjer je bilo iz strateških razlogov cestišče utrjeno in razširjeno v vojnih časih

Se ta mesec bo posebna strokovna komisija cestnih podjetij pregledala vseh 36 kilometrov ceste med Zidanim mostom in Krškim ter določila odseke, ki naj imajo prednost pri etapni modernizaciji — Da bi z razpoložljivim denarjem čimveč naredili, je bilo predlagano, naj bi posamezne odseke utrđili in modernizirali tako, kot tam določajo terenske razmere — Prvotni načrt, po katerem naj bi naredili hitro avtomobilsko cesto, je mnogo prezahtevnejši, saj bi terjal skoraj tri milijarde starih dinarjev — ko bodo stvri strokovno pripravljene, se bodo znova sestali predstavniki cestnih podjetij ter občinskih skupščin širšega področja, na posvet pa bodo povabili tudi zastopnike izvršnega sveta Slovenije

Kaj pomenijo sodobne ceste za prebivalstvo, naj pove naslednji primer iz predvojnih časov. Takrat so se kandidati za poslance v predvolilni kampanji dobro zavedali, kaj je treba narediti, da si bodo pridobili naklonjenost volivcev. Tako pravijo, da je kandidat Dremelj izposloval, da so v letih 1937 in 1938 v Dol. Boštanju zgradili dva mostova, prek katerih verjetno nikoli ne bo šla cesta. Takrat je šlo za volilni golaz, ki se je skuharjema do bro posrečilo.

Prišla je vojna in povojna graditev, ceste pa so ponekod zaradi pomanjkanja denarja ostale pri starem. V sevniški občini, ki premore vsega tri

kilometre asfaltnega traku, vedno znova in znova govori o potrebni modernizaciji cestnega omrežja. 28. aprila je bil sklican v Sevnici poseben posvet, ki so se ga udeležili predstavniki cestnih podjetij iz Novega mesta, Ljubljane in Celja ter zastopniki zasavskih občin.

Načrti za modernizacijo ceste Zidani most — Krško so že narejeni. Po njih je bilo predvideno, da bo to moderna, 7m široka cesta, ki bo dovoljevala hitrost čez 100 kilometrov na uro, vendar se je pokazalo, da v bližnji prihodnosti ne bo mogoče zbrati potrebnih treh milijard starih dinarjev. Treba bo iskati cenejše rešitve.

Novi predlog predvideva 6 metrov široko cestišče, ki naj bi šlo v glavnem po stari trasi. Stroški za modernizacijo bi se tako zmanjšali na 40 do 50 milijonov Sdin za kilometer, ponekod pa še na manj. Kakšno bo izvedba na

posameznih odsekih ceste, bo odločila posebna strokovna komisija. Ker bo morala cesta vzdržati dalj časa, bo morala biti kljub temu dobro narejena, saj bo kasneje prevzela del tovornega prometa avtomobilske ceste Ljubljana-Zagreb. Vse večji promet pa imajo tudi kraji ob Savi, ki bodo prek nje bolj povezani s celjskim in dolenskim področjem.

M. L.

Včeraj dopoldne so se zbrali v gasilskem domu v Sevnici novi odborniki in polovica starih odbornikov na prvo sejo skupščine. Najprej so na ločenih sejah obeh zborov zaprisegli, nato pa so na skupni seji izvolili za novega predsednika Franca Molana, za podpredsednika pa Jožeta Kneza. Sledil je delovni del seje, na katerem so obravnavali letošnje gospodarjenje podjetij, sprejeli odlok o ustanovitvi sklada Dušana Kvedra, odlok o zdravstvenem varstvu živine, odlok o ukrepih za pospeševanje živinoreje, poslušali poročila in še nekaj drugih zadev. Na sliki je prejšnja občinska skupščina, slikana na zadnji seji 9. aprila. (Foto: Ivo)

Slovesno, pa tudi delovno vzdušje

Sprejete so bile pomembne odločitve s področja živinoreje

Na ločenih sejah obeh zborov so odborniki najprej zaprilegli — Zatem so na skupni seji izvolili za novega predsednika občinske skupščine Cirila Pevca, ki je dobil od 51 možnih 50 glasov, za podpredsednika pa Toneta Goleta, ki je dobil 43 glasov — Za predsednika občinskega zbora je bil izbran Nace Dežman, za predsednika zbora delovnih skupnosti pa inž. Drago Kotar — Jožeta Godnjavca, dosedanjega načelnika oddelka za finance, je skupščina imenovala za vršilca dolžnosti tajnika občine

Ciril Pevca

Obsežni dnevni red je obetal, da bo že prva seja delovna in zanimiva. Najprej je bila na vrsti obravnava lanskega gospodarjenja podjetij, zatem pa so odborniki potrdili urbanistični program Trebnjega. Dolge razprave je bil deležen odlok o zunanjem videzu in komunalni uredi-

tvi naselij, ki so ga vsi odobrvali; nekateri so celo dejali, da je škoda, da ni bil sprejet že prej, vsaj malo pred letošnjim turističnim letom.

Na seji so bile sprejete pomembne odločitve na področju živinoreje v občini. V skladu z novim zakonom o ukrepih za pospeševanje živinoreje in zdravstvenem varstvu živine je bil sprejet ustrezen občinski odlok. Leta je novost — register rejcev plemenske živine — poveril ljubljanskemu kmetijskemu zavodu, ki je že do sedaj v sodelovanju s trebanjsko kmetijsko zadrugo vodil selekcijsko službo na področju občine.

V skladu z zakonitimi predpisi so bile sprejete tudi določbe o reji in uporabi plemenjakov. Pavšalno odškodnino za osemnemanje bodo morali rejci vnaprej plačati za krave in telice plemenice, ki so bile ali ki bodo prvega januarja stare deset mesecev. Proučili bodo tudi možnost, da bi umetno

osemenjevanje razširili še na področju KS Sela-Sumberku.

Zdravstvena spričevala bodo tako kot do sedaj izdelali krajevni uradi, razen njih pa bo upravni organ občine lahko za to pooblastil veterinarskega inšpektorja ali posamezne delavce kmetijske zadruge. Na podlagi predračunov stroškov so bile določene tudi pristojbine za obvezne veterinarske preglede klavne živine.

Več mesecev trajajoča razprava o organizaciji živinorejske službe v občini je rodila tudi nov odlok o ustanovitvi sklada za reprodukcijo živine. Dosedanji sklad za osemnemanje je puščal ob strani svinjerejo in konjerejo, sedanji odlok pa obsega tudi ti dve pomembni gospodarski panogi. Finančno in administrativno bo sklad vodila KZ Trebnje, z njim pa bo upravljal upravni odbor, ki ga je skupščina že imenovala. Odborniki so sprejeli tudi odločbo, ki je poverila organizacijo pripuščenja bikov, žrebcev in merjascev kmetijski zadrugi, ki mora biti zainteresirana, da bo plemenitna služba delovala kar najbolj.

M. LEGAN

Vrtnarjevo delo je na zemlji, pri tleh. Kot pravijo, prežene pravemu vrtnarju ljubezen do cvetic sproti vse bolečine v križu. Češki humorist Karel Čapek se je v knjigi Vrtnarjevo leto nekako takole pošalil iz vrtnarjeve strastne ljubezni do svojega dela: Ko spomladi vse živo zaživi v ljubezni, ko kosi v grmu najbolj razgrajajo, se vrtnar med svojim delom za trenutek zravna in pravi: »Jeseni bom dobro pognojil in dodal malce peska.« — Na sliki je trebanjski vrtnar Jože Pintar, ki skrbi za lepši kraj. Upa, da mu bo novi odlok pomagal pri njegovem prizadevanju. (Foto: V. Juvanc)

Zasluzki gor, zaposlenost dol

Proizvodne zmogljivosti obratov v trebanjski občini so še vedno premalo izkoriščene

Lani so osebni dohodki narasli za 30 odst., povprečno pa je bilo v občini zaposlenih 140 ljudi manj kot predhodno leto. Povprečen zaslužek je bil v gospodarstvu 62, v negospodarstvu pa 88 tisočakov — skupno povprečje je za tretjino manjše, kot je republiško.

Če se je število zaposlenih začelo proti koncu lanskega leta povečevati, še vedno ni doseglo nekdanje ravni. Gospodarske organizacije so v smislu zahtev po boljšem gospodarjenju v celoti zmanjšale število zaposlenih in občutno povečale proizvodnost dela, premalo pa so naredile za odpiranje produktivnih delovnih mest, kar je pripomoglo k temu, da je postala nezaposlenost precej hud problem predvsem za mlade ljudi, ki prihajajo iz šol.

Nikakor se ni mogoče zadovoljiti s tem, da dela v občini le 22 odst. zaposlenih v drugi izmeni in 1 odst. v tretji, vsi drugi pa v prvi, kar

kaže na to, da proizvodne zmogljivosti še zdaleč niso polno izkoriščene. Prav na tem področju čaka organizatorje proizvodnje in vodstva delovnih organizacij zahtevno in vztrajno delo.

Spodbudnejše je bilo gibanje osebnih dohodkov. Od 1800 zaposlenih je proti koncu leta še 10 ljudi dobivalo manj kot 30 tisočakov. Zanimivo je, da je bilo za prvo polletje ugotovljeno, da zasluži največ ljudi od 40 do 50 tisočakov, v drugem polletju pa se je ta meja že premaknila za 10 tisočakov navzgor. Povečalo se je tudi število zaslužkov v vseh »gornjih« kategorijah.

Kako bo letos s proračunom?

V prvih treh mesecih letošnjega leta je trebanjski občinski proračun dobil 143 milijonov Sdin davkov in prispevkov, kar je 21,2 odst. let-

nih predvidenih dohodkov. To pomeni, da so dohodki v zaostanku za 3,8 odst. Četrtno obveznost je slabo izpolnilo predvsem kmetijstvo, ki je vplačalo le 15 odst. letnih obveznosti. V precejšnji meri je bilo tega krivo tudi to, da kmetje niso mogli prodati krompirja, pa tudi goveda ne prodajajo več tako dobro kot nekdanj.

Nezadovoljivo je bilo tudi dotekanje prometnega davka od prometa blaga na drobno. Obstaja mnenje, da gospodarske organizacije ne obračunavajo in plačujejo pravočasno teh obveznosti.

Ker letos banke ne smejo več odobrati posojil občinskim proračunom za plačilo trenutnih obveznosti, marveč mora proračun, če je v stiski, uporabljati le rezervni sklad, je bilo treba pri izdatkih zelo paziti. V prvem četrtletju je bilo od skupno predvidenih izdatkov porabljenih le 18,5 odst. — predvsem za osebne dohodke zaposlenih v družbenih službah.

40 let gasilcev v Sela-Sumberku

Gasilsko društvo Sela-Sumberku bo v nedeljo, 14. maja, novovalo 40-letnico gasilstva. Ob tej priložnosti bodo odkrili spominsko ploščo padlim, zatem pa bodo sektorске gasilske vaje in ljudsko rajanje. Začetek prireditve bo ob pol dveh popoldne.

V Koščuju še letos spominsko obeležje

Komisija občinskega odbora ZB, ki bo pripravila letošnji patrolni tek na področju Trebelnega, si je v soboto, 6. maja, ogledala poti, po katerih naj bi šla ta partizanska prireditev. Predsednik ZB občine Trebnje Janez Cven si je ta dan skupno s predstavnikom novomeškega muzeja tov. Valentinčičem in zastopniki krajevne organizacije ZB Trebelnega ogledal prizorišče nekdanje hude bitke na Koščuju pri Zabukovju, kjer bodo do letošnjega dneva borci postavili spominsko obeležje v čast padlim žrtvam.

Nastop mladih v glasbeni šoli

V soboto popoldne, 6. maja, so v Trebnjem gostovali učenci osnovne šole iz Mokronoga in se svojim vrstnikom iz Trebnjega predstavili z igro Pavla Golice »Srce igračka«. Zanimivo je, da so se igro naučili popolnoma sami, pri tem pa se je posebno izkazala Lučka Videčnik, učenka 8. razreda. V Mokronogu so to igro doslej uprizorili že dvakrat: enkrat za šolarje, enkrat za odrasle

Volitve in imenovanja

Na prvi seji nove občinske skupščine v Trebnjem so bile sprejete naslednje odločitve:

V komisijo za volitve in imenovanja je skupščina imenovala Lada Šajeta, Bojana Kolenca, Marjano Zamlija, Jano Hillmayer in Marijo Velikonja. Dva člana te komisije bo imenoval občinski sindikalni svet, dva pa izvršni odbor občinske konference SZDL.

V iniciativni odbor za ustanovitev izobraževalne skupnosti je bil imenovan Adolf Grum kot predsednik, Tone Sever za tajnika, za člana pa so bili izbrani: Vladimir Silvester, Bojan Brezovar, Jože Godnjavec; enega člana bo imenoval izvršni odbor SZDL, enega pa občinski sindikalni svet.

M. L.

PISMO MLADIH IZ SENTLOVRENCA

Iz nič so začeli znova

Sentlovenec ni velik kraj, vendar ima precej veliko okolič, saj obsega 14 vasi, v katerih živi okoli 80 mladincev in mladink, večinoma kmečkih sinov in hčera.

Kljub temu da so imeli v združenem domu na voljo sobo in dvorano, kraj do lanskega decembra sploh ni imel mladinskega aktiva. Ob koncu lanskega leta pa je bil na pobudo nekaterih mladincev sklican mladinski sestanek, na katerem so bili izmed vseh izbrani najsposobnejši člani, ki so prevzeli vodstvo aktiva. Ni potrebno kaj več govoriti o težavah, s katerimi se je vodstvo takoj srečevalo, saj je na primer blagajna premogla vsega 18 novih dinarjev.

Mladina se je takoj lotila dela. S pomočjo Mercatorja, Hrasta, osnovne šole in gasilske zveze so organizirali pustovanje in prireditev za dan žena, ki je zelo lepo uspela. Od teh prireditev zbrani denar je osnova za bodočo dejavnost mladine, ker je šel ves v mladinsko blagajno. Tu di drugega dela je v aktivu zelo veliko. Mladinci so sami uredili prej opustošeni klubski prostor, sprejeli pa so

tudi obsežen program mladinske dejavnosti. Med mladimi je precej navdušenih športnikov, ki se zanimajo za rokomet, košarko in namizni tenis, veliko pa je tudi privrženecv šaha. Sklenili so, da bodo poskušali v šahu doseči prvo mesto na občinskem mladinskem prvenstvu.

Priljubljeni so tudi popraviti in urediti dvorano in so se s kmetovalci že pogovarjali za samoprilspevek v lesu. Prav bi bilo, da bi jih v prizadevanjih podprle tudi druge organizacije, predvsem SZDL in krajevna skupnost, saj s samo dobro voljo spet ni mogoče vsega narediti. Mnogi mladinci se zavzemajo za to, da bi znova ustanovili kulturno-umetniško društvo. Sami že pripravljajo igro, za katero bodo naredili tudi potrebne kulise. Z igro namravajo gostovati v drugih krajih, denar pa porabiti za ureditev dvorane.

Čeprav je precej tega šele načrt, so mladinci pokazali že toliko pripravljenosti, da lahko verjamemo v njegovo uspešnost. Potrebno bodo še nekaj pomoči starejših, predvsem takih, ki bodo znali z mladino delati in usmerjati njen polet in voljo. T. O.

Prejšnji teden so tudi v Trebnjem svečano pospremili medobčinsko štafeto mladosti. (Foto: Juvanc)

Za lepšo podobo naših krajev

Kršitelj odloka o zunanjem videzu naselij bo moral globoko poseči v žep, saj so kazni za posameznike do 30.000 Sdin, za delovne organizacije pa do 200.000 Sdin

Dosedanji odlok o javnem redu in miru še zdaleč ni zadostoval, da bi lahko tudi kazensko preganjali vrsto malomarnosti in pomanjkljivosti, ki jih kažejo naselja v trebanjski občini. Vse pogosteje se je pojavljala zahteva, da je treba sprejeti ustrezne predpise, če hočemo imeti urbanizirana in urejena prebivališča ljudi.

Tako je v okviru akcije v mednarodnem letu turizma nastal odlok o zunanjem videzu naselij in njihovi komu-

nalni ureditvi. Predhodno ga je odobrila tudi občinska komisija za turizem. Obsežni odlok podrobneje določa, kaj se sme in kaj ne; njegova določila pa bodo objavljena tudi v Skupščinskem Dolenjskem listu. Kjer je bilo sklenjeno, da je treba odlok dosledno izvajati, bi se kazalo z njim dobro seznaniti, saj določa za kršitev precej hude kazni za kršitelje.

Posebna komisija občinske uprave je pred kratkim že

določila zemljišča, kjer bo treba v bodoče obvezno odlagati smeti in odpadke. Za Trebnje bo ta prostor v Peklu, za Mirno nasproti obratu Kremena, za Sentrupert pa v opuščeni strugi Bistrice. V Trebnjem bo tako kot doslej za smetišče skrbelo Komunalno podjetje, v drugih krajih pa naj bi po sklepu občinske skupščine o tem še razpravljale krajevne skupnosti, ki bodo mogoče same organizirale odvoz smeti in odpadkov.

Drevi »Veseli večer«!

MATURANTI XVI. maturo gimnazije iz Črnomlja bodo priredili v četrtek, 11. maja 1967, ob 17. in 20. uri v domu kulture v Novem mestu.

Nastopili bodo: zabavno vokalna skupina, kvartet Silvestra Mihelčiča, vokalni solisti Sonja Ivanič, Brenarda Jelen, Peter Cvebar in Branko Bašič. Prireditelj bo vodil Toni Gašperič. — Režija: Silvester Mihelčič. — Prodaja vstopnic 1 uro pred vsako predstavo.

Vabljeni!

Poceni stabilizatorji

V novomeški prodajalni ELEKTROTEHNA prodajajo ta teden s 60 odstotnim popustom stabilizatorje električne napetosti znamke Telsor po 120.78 Ndin in električne brivske aparate Bebošer po 117.00 Ndin. Znižali so ceno tudi več vrstnam televizijskih sprejemnikov znamke RR. Trgovina je dobro založena s pralnimi stroji različnih znamk, gospodinjstvenimi pripomočki, radioaparati, svetlobnimi telesi in raznovrstnim instalcijskim materialom.

Pred kom v zakon?

Od sobote, 6. maja, bodo občani v novomeški občini sklepali zakonske zveze pred naslednjimi pooblaščenimi odborniki občinskega zbora občinske skupščine: Slavkom Kastelcem in Jožetom Brezarjem v Sentjerneju, Rudijem Mrazom v Novem mestu, Francem Markovičem in Francem Brulcem v Žužemberku. Nekateri pooblaščenec odborniki so zrosili občinsko skupščino, naj jim imenuje pomočnike.

OBVESTILO

Obveščamo vse avtomobiliste in ostale uporabnike parkirnih prostorov na Glavnem trgu v Novem mestu, da bo od 15. maja dalje omejen čas parkiranja na dve uri. Priporočamo pravočasno nabavo parkirnih ur, ki so v prodaji v poslovalnici trgovskega podjetja »Tobak« na Glavnem trgu. Signalizacija z dovoljenim časom parkiranja itd. bo pravočasno nameščena.

Oddelk za gospodarske in družbene dejavnosti ObS Novo mesto

150.000 smrekovih sadik lahko v osmih urah posadi stroj, ki ga je dobilo Gozdno gospodarstvo in ga pred kratkim uspešno preizkusilo v Straškem borštu. Stroj vleče traktor. (Foto: Polde Miklič)

Bi lahko novomeške ulice kaj ceneje vzdrževali?

Krajevna skupnost računa na pomoč gospodarskih organizacij — Razen čuvajske službe za motorna vozila bodo uvedli tudi čuvajsko službo za parke

Svet krajevne skupnosti v Novem mestu, ki je na seji 5. maja ugotovil, da bo za financiranje dejavnosti na območju krajevne skupnosti letos 8,9 milijona Sdin premalo, je prepričan, da bi bile novomeške ceste in ulice bolj vzdrževane in bolj čiste, če bi krajevna skupnost opravljala ustrezna komunalna dela in seveda v ta namen dobila sredstva, predvidena v občinskem proračunu.

Na tej seji je bil (malce pozno, kot so povedali) sprejet delovni program za območje krajevne skupnosti. Marsikaj, kar je v programu, je bilo že opravljeno, nekaj del pa je tik pred koncem. Poudarili so, se krajevna skupnost pri uresničevanju programa krepko opira na pomoč gospodarskih organi-

zacij, z več drugimi organizacijami pa krajevna skupnost usklajuje delo.

O nekaterih važnejših delih, ki jih ima krajevna skupnost v načrtu, smo že poročali. Na seji so poudarili, da bo treba razen tega zamenjati mostnice na kandijskem mostu, popraviti jez na Krki in mu določiti upravljavca, v

mestu pa poleg parkirnin in čuvajske službe za motorna vozila uvedli še čuvajsko službo za parke, zelenice in podobno. Menili so, da bo morala krajevna skupnost prispevati tudi svoj delež prizadevanju, da bi v mednarodnem turističnem letu mesto in druga naselja dobili lepšo zunanjo podobo. Prizadevala si bo tudi, da bo novomeška godba dobila primeren prostor za vaje in da bodo v Šmihelu uredili dvorano za kulturne in druge prireditve.

Socialnozdravstvena komisija, imenovana na tej seji (vodila jo bo Marija Papež), bo

Dr. TONE ŠAVELJ — PREDSEDNIK RD NOVO MESTO:

O nekaterih vprašanjih ribištva

Z vodilnim ribiškim delavcem dr. Toneom Šaveljem, predsednikom ribiške družine Novo mesto, smo izmenjali nekaj besed v zvezi s rastjo in delom te organizacije.

»Kako se vaša organizacija vključuje v leto turizma? Ali pričakujete kakšne posebne premike?«

»Življenje in delo v naši organizaciji je načrtno. Priljubili smo zahtevam in času in uskladjali naše načrte. Vemo na primer, kakšno je stanje v vodah Evrope. Ugotovili smo, da so naše vode lahko med najbolj zanimivimi in privlačnimi. Zakaj? Pohvalimo se lahko, da imamo plemenite ribe, kot so sulci, lipani in potučne postvici, ki so na evropski ribiški lestvici zelo visoko. Takega bogastva drugim primanjkuje. Zato se še dolga izbirni sportni ribiči presnorjajo. Mi smo v zvezi s tem precej napredovali. Z dolga dobro propagando smo v svetu predstavili Krko in številne pritoke. Gornji tok Krke napolnili z omenjenimi ribami. S

tem smo prispevali svoj delež... Veliko smo sejal, upam, da bomo tudi veliko želeli«

»Kakšne so možnosti za nadaljnji razvoj ribiškega turizma v novomeški občini in na Dolenjskem?«

»Če bi lokalni činitelji nekoliko pogumneje podprli načrte ribičev, bi bil ribiški turizem na prvem mestu. Tako pa ga nekateri postavljajo na drugi tir. Ko bodo sprejeli takšna gledišča in ko bodo dejansko za pravo ceno prodajali prirodne dobrine Krke, Kolpe in njenih pritokov, bo, verjemite mi, ribiški prispevek na prvem mestu. Za to imamo vse pogoje!«

»Kakšen je odnos turizma do ribištva? Kako ga razumejo turistični delavci?«

»Turistični delavci nam nudijo vso podporo. Mislim, da se zavedajo velikega pomena ribištva. Tega pa žal ne morejo razumeti gostinski delavci. Številni tuji pri nas ostajajo po več dni. Gostinski delavci imajo od njih velike koristi, zato pa bi morali prispevati svoj delež za naše včasih še močno izčrpane vode. Upam, da bo v kratkem prišlo do sodelovanja. Nekateri še kažejo večje zanimanje.«

KS Žužemberk: za poti, vodovod, šolo in most

V kratkem bodo uredili podaljšek vodovoda na desnem bregu Krke v Žužemberku. Jarek za 620 m cevi glavnega voda, na katerega se bo priključilo deset gospodarstev, so že skopali. Pričakujejo, da se bodo dela končala v prvi polovici maja.

Lani je žužemberška krajevna skupnost dobro gospodarila in kar veliko je bilo narejenega z njeno pomočjo. Ob koncu leta je dala nekaj denarja za omet TVD Partizan v Žužemberku, za nujna popravila dvorane na Dvoru, za ureditev gasilskega doma v Šmihelu, za dvorano v ajdovski šoli, pokopališče v Žužemberku in vodovod na desnem bregu Krke v Žužemberku. Razporejena sredstva je krajevna skupnost letos še oplemenitila in začela uresničevati svoj načrt.

Najprej so obnovili mostnice na dvorskem mostu (od žage v Jamo). Pomagali so delavci splošnega mizarstva na Dvoru in mlinar. Nabavili so parket za razred v dvorski šoli, hkrati pa so se lotevali popravil vaških poti. Popravljene so bile poti na Vinkov vrh, Reber in Zalisec. Z gozdnim gospodarstvom nameravajo popraviti poti v Vrhuvo, Doljni Križ in Gornji Križ ter na Vrh.

M. S.

Dolenjske Toplice: pregled turističnih sob

Občinska zdravstvena inspekcija je pred kratkim pregledala v Dolenjskih Toplicah turistične sobe v zasebnih stanovanjih. Za večino pregledanih sob je menila, da so primerne, za nekatere pa je lastnikom svetovala, kako naj jih uredijo. Komisija je ugotovila, da skrbijo zasebniki za udobno bivanje gostov v sobah, ki jim jih oddajajo.

D. G.

NOVOMEŠKI CENTER ZA SOCIALNO DELO

Nikjer brez pomočnika

Socialnozdravstvene komisije pri krajevnih skupnostih naj bi še samostojneje zaživele!

Socialnozdravstvene komisije imajo že vse krajevne skupnosti v novomeški občini razen na Malem Slatniku, kjer je svet skupnosti kar sam v vlogi komisije.

Pri Centru za socialno delo v Novem mestu pravijo, da so jim komisije v veliko pomoč, ker ne le pomagajo njegovim sodelavcem, marveč tudi vprašanja prej rešijo, preden seže glas o njih v Novo mesto. Sodelavci Centra se sicer vedno prej posvetujejo s člani komisij, preden ukrepajo. Od njih zvedo za najbolj pereča vprašanja, komisije jim predlagajo skrbnike, kdo potrebuje denarno pomoč, kateri problemi zahtevajo reševanje širše družbene skupnosti in podobno. Uveljavilo se je, da so komisije nepogrešljivi pomočniki novomeškega centra kot poklicne ustanove za reševanje socialnih, zdravstvenih in drugih vprašanj občanov. O tem govore tudi analize dela komisij.

Preden so bile ustanovljene krajevne skupnosti, je Center za socialno delo take komisije organiziral na območjih enajstih krajevnih uradov. Z te komisije so izdatno pomagale Centru z nasveti, predlogi in stališči, da je vedno kar najbolj primerno rešiti ta ali oni problem oziroma ukrepati. Za socialnozdravstvene komisije pri krajevnih skupnostih pa ima center načrt, po katerem bi se le-te še samostojneje lotevale reševanja problematike na socialnem in zdravstvenem področju občanov.

Novomeški atleti potujejo v Linz

V soboto, 13. maja zjutraj, bo odpotovalo na mednarodni miting v Linz dvajset novomeških atletov in atletinj. V Linzu bodo imeli naši atleti povratno srečanje s tamkajšnjimi atleti VÖST. Na tekmovanju bodo tudi atleti iz Českoslovaške in Zah. Nemčije.

Marjan Pzotrč, ki je lepo skakal vse do 1,85 m in je malo manjšalo, pa bi prekosil 1,90, izboljšal osebni in izenačil dolenjski rekord. JOŽE GLONAR

Novomeška kronika

■ **SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE** je ljubljane gostovalo 18. maja ob 17. in ob 20. uri v Domu kulture v Novem mestu s Marinovo dramatisacijo Jurčičevega dela »Hči mestnega sodnika«. Ne zamudite lepe priložnosti, saj so Sentjakobčani s to uprizoritvijo počeli že obilo priznanj!

■ **RAZSTAVO OB TEDNU VARNOSTI** bodo odprli v soboto, 13. maja, ob 11. uri v pritlični dvorani v Rotovžu. Odprta bo od 21. maja, ob delavskih od 16. do 19. ure, ob nedeljah pa od 9. do 19. ure.

■ **ŠTIRI VEČJA GRADBISKA** imamo trenutno v našem mestu: ob Cesti komandanta Staneta pri lokarni, na Glavnem trgu pri Elektrotehni in ob Partizanski cesti pri kandijskem mostu, kjer urejajo poslovne prostore, ter na Trdinovi cesti, ki jo posepelejo modernizirajo. Gradbeni so izrabili lepo sončno vreme in nadoknadili zamujeno.

■ **NOVEGA SKRBNIKA ZA ŠPORTNE** objekte na Loku so nedavno nastavili. Pod njegovim vodstvom so že očistili teniška igrišča,

na vrsti pa so tudi druga zanimarjena igrišča.

■ **BELE ZASTAVE Z RDECIM KRIZEM** na sredi piplajo po mestu, ker je ta teden posevečen organizaciji RK. Na pošti, v kioskih in trafikah prodajajo znamke po 5 Sdin, ki jih je treba v tem tednu obvezno nalepiti na pisemne pošiljke.

■ **LEP NASAD SO PRICELI UREJATI** pred ekonomsko šolo ob Cesti herojev. Za zdaj so zemljišče posejali s travo, v načrtu pa imajo ureditev šolske okolice v celoti.

■ **ORIGINALNE ITALJANSKE »SPAGARICE«** so pretekli teden v prodajalni ALPINA meščani v dveh urah polcupili. Ljudje pa so se pritoževali zaradi velikosti, ker so italjanske številke nekoliko manjše od naših.

■ **GIBANJE PREBIVALSTVA** — rodile so: Blaženka Modic s Trdinove 39 — dečka, Marija Božič iz Kristanove ulice — Vilijama, Marija Florjandič s Mestnih njiv, blog 7 — dečka, Marija Marinič iz Šmihelske 6 — Mirjana.

Novo mesto bodo zastopali atleti: Spilar, Penko, Istenič, Potrč, Zalebel, Perca, Slak, Šljakovec, Močnik, Vidmar, Suhy in Kovčič ter atletinje: Katica in Danica Močnik, Hude, Humer, Bratkovič, Savorn, Zagorc in Jerob. Znan atlet in rojak Červan se našemu vabilu ni odzval. Novomeška reprezentanca je dobro sestavljena in lahko računamo, da nas bo dostojno zastopala.

Pred dnevi so imeli še manjše tekmovanje, na katerem so bili dosegli naslednji rezultati:

60 m mladinke: 1. Danica Močnik 8,7, 2. Katja Močnik 8,8, 3. Mira Kmetič 8,8; 100 m — mladinke: Katja Močnik 13,7, 2. Danica Močnik 14,0, 3. Marija Bratkovič 14,5; 200 m — mladinke: 1. Katja Močnik 28,3, 2. Danica Močnik 28,9, 3. Marija Bratkovič 30,1; 400 m — mladinke: 1. Marija Bratkovič 64,3, 2. Jožica Janežič 72,1, 3. Vera Kozoglav 74,2; višina — mladike: Cirila Hrastar 1,35 m, 2. Milojka Jerob 1,35, 3. Meta Zagorc 1,35; daljina — mladinke: 1. Milojka Jerob 4,24 m, 2. Breda Jakše 4,15 m; krogla — mladinke: 1. Martina Facja 8,13 m, 2. Silva Zlobec 7,26, 3. Ana Plut 6,87; kopje — mladinke: 1. Meta Zagorc 27,40; kopje — članice: 1. Anica Savorn 16,60 m;

Internatski športniki so tekmovali

Pred kratkim so se gojanci dijaškega doma v Bršljinu pomerili v šahu in namiznem tenisu. Med širinajstimi šahisti je zmagal z 12 točkami Branko Krošelj, pred Stanikom Zlobkom (11), Maksom Maršikom (10) in Dragom Perhajem (9,5). Branko Krošelj je zmagal tudi v namiznem tenisu pred Dragom Perhajem.

STANKO ZLOBKO

100 m — pionirji: Nebojša Selak 12,1; 100 m — mladinci: 1. Jože Šljakovec 11,7, 2. Bojan Stern 12,1, 3.—4. Zvonko Korošec in Marjan Hribernik 12,3; 400 m — mladinci: 1. Jože Šljakovec 55,7, 2. Anton Kovčič 56,2;

100 m — člani: 1. Vinko Istenič 11,4; 1000 m — člani: 1. Matija Vidmar 2:52,7, 2. Jože Vencelj 2:55,5; višina — mladinci: 1. Zdravko Slak 1,80 m, 2. Miha Suštar 1,70, 3. Franc Kristan 1,60; višina — člani: 1. Marjan Potrč 1,85 m; skok s palico — mladinci: 1. Marjan Jenko 2,90 m; daljina — mladinci: 1. Jože Šljakovec 5,78 m, 2. Branko Suhy 5,40, 3. Zdravko Slak 5,42; kopje — mladinci: 1. Branko Suhy 47,45 metra, 2. Peter Simčič 39,10 m, 3. Kostja Virant 33,45; kopje — starejši mladinci: 1. Franc Verčič 43,00 m; kopje — člani: 1. Ciril Lešnjak 39,00 m;

krogla — pionirji: 1. Bojan Potrč 11,94 m; krogla (6 kg) — mladinci: 1. Boštjan Jenko 11,61 metra; 2. Bojan Pavlič 11,33, 3. Jože Petric 10,65 m; krogla (6 kg) — mladinci: 1. Kostja Virant 12,56 metra; krogla (7,250 kg) — člani: 1. Jože Smodej 11,24, 2. Milan Velkavrh 10,93. Najvidnejši uspeh je gotovo dosegel naš stari skakalec v višino

Na polju med Sentjernejem in Rojami pripravila kmetijski obrat iz Sentjerneja nova hmeljišča. Novega sada je že okoli 8 ha. Dosedanja hmeljišča so izčrpana in malo donosna. (Foto: Polde Miklič)

ELEKTROTEHNA

LJUBLJANA

Nudimo vam bogato izbiro: gospodinjskih aparatov
 akustičnih aparatov
 elektroinstalacijskega materiala

Kupujte v naših trgovinah v Krškem in Novem mestu!

NESREČE

Smrtna nesreča na zavarovanem železniškem prehodu

29. aprila dopoldne je šla 80-letna Ana Čuden iz Sevnice peš po cesti II. reda proti železniškemu prehodu v bližini TVD »Partizani« v Sevnici. Zapornice so bile spuščene, vendar je kljub temu prečkala progo. V tistem trenutku je iz Zidanega mosta pripeljal tovorni vlak. Strojvodja jo je s pisalom lokomotive opozoril, vendar je bilo že prepozno: vlak jo je zbil na drugo stran ceste, kjer je obležala mrtva.

Mopedist v potoku

30. aprila proti večeru se je pripetila prometna nesreča na cesti Krško-Zadovinek. Iz smeri Grčica se je pripeljal mopedist Franc Skofjanc, doma iz vasi Brege. Ko je zapeljal na križišče, bi moral zapeljati na desno proti Drnovemu. Tega pa ni napravil, ampak je peljal naravnost in pri tem zaviral ter zaviral ter se po 6 metrih vožnje prevrnil v 3 metra globoki regulirani potok. Pri tem je z glavo udaril ob kamen in se prevrnil v vodo. Iz vode ga je rešil kolesar Jože Lapuh, ki se je pripeljal mimo. Mopedista so odpeljali v brežiško bolnišnico, od tam pa je bil zaradi težkih poškodb prepeljan v zagrebško bolnico. Odvezli so mu kri za preiskavo. Na mopedu je škoda za okrog 500 Ndin.

Avto v grmovju pod cesto

2. maja se je pripetila prometna nesreča na Cesti na grad v Sevnici. Iz grada je vozil proti Sevnici osebni avtomobil Miran Kofol iz Trsta. Zaradi neprimerne hitrosti ni mogel izvoziti desnega ovinka, ampak se je prevrnil v grmovje pod cesto. Voznik je ostal nepoškodovan, na avtomobilu pa je škoda za okrog 2000 Ndin.

Mopedist se je zaletel v avto

Mopedist Ivan Omerzel iz Brezine se je 30. aprila popoldne peljal iz Brezice proti Bukovščici, kjer mu je v desnem ovinku pripeljal naproti z osebnim avtomobilom Jože Pavlija iz Sela pri Dobovi. Mopedist ga je opazil na kratko razdaljo in ga ni mogel obvoziti. Zaletel se je v prednji del avtomobila. Pri tem je na vozilih nastala za okrog 500 Ndin škoda.

Na ovinku sta trčila

30. aprila popoldne sta na nepreglednem ovinku na Cesti 4. julija v Krškem trčila z osebnima avtomobila Ivan Senegačnik iz Zagreba in Jože Benje iz Senogava. Pri tečenju se je težje poškodovala potnica v prvem avtomobilu, Olga Kršinek iz Zagreba. Odpeljali so jo v zagrebško bolnico. Na avtomobilih je za okrog 9.000 Ndin škoda. Voznikoma so vzeli kri za preiskavo.

Mopedista sta se zaletela

30. aprila ponoči se je iz Krškega proti Leskovcu peljal mopedist Jože Voglar iz Leskovca. Na cesti se je umaknil jamam in pri tem zavozil na levo stran ceste. Tedaj je naproti pripeljal mopedist Jože Švalj iz Ostrca, da sta trčila. Oba sta se lažje poškodovala, na mopedih pa je za okrog 600 Ndin škoda.

Nesreča pri prehitevanju

30. aprila se je pripetila prometna nesreča na Cesti prvih borov v Brežicah. Po tej cesti se je pripeljal iz Krške vasi z osebnim avtomobilom Karel Pečar iz Stojanskega vrha. Nameraval je parkirati na levi strani ceste in je to nakazal. Za njim je pripeljal mopedist Marjan Fuks iz Trebeže, ki je s sopotnikom prehitel avto po levi strani v trenutku, ko je ta zapeljal na levo stran. Prišlo je do trčenja. Mopedist in sopotnik sta padla, moped pa je zaneslo v stojalo osebni avtomobil Branka Stefančič iz Hrnice. Mopedist je vozil brez potrdila o smanju prometnih predpisov. Pri nesreči so je poškodovani po nogah, na vozilih pa je za okrog 1800 Ndin škoda.

Traktor v obcestnem jarku

Voznik traktorja Miroslav Božičnik iz Ravec pri Krškem je 6. maja dopoldne iz neznanih vzrokov v Krškem na Cesti krških žrtov s traktorjem zavozil v 2,40 metra globok obcestni jarek. Voznik se ni poškodoval, na traktorju pa je škoda za okrog 2.000 Ndin.

Prekmurec v jarku

Karol Kusmič iz Počarovcev v Prekmurju se je 4. maja s jutranjo peljal z osebnim avtomobilom po avtomobilski cesti iz Ljubljane v Zagreb. Pri Zalokah je zapeljal s ceste in se prevrnil v jarek. Sopotnik Janko Ložar si je rani obrušil, škoda pa so ocenili na 1.200 Ndin.

Ličan v jarku

3. maja ponoči se je z osebnim avtomobilom iz Metlike peljal v Ormož Gabriel Lumbar iz Ljane. Pri Vranovičih je zapeljal s ceste in se prevrnil v jarek. Sopotnik Janko Ložar si je rani obrušil, škoda pa so ocenili na 1.200 Ndin.

ZALOŽBA MLADINSKA KNJIGA

NA SLOVENSKEM ŽE DOLGO PRIČAKOVANA

ILUSTRIRANA ENCIKLOPEDIJA ŽIVALI

Sesalci • ptiči • ribe • plazilci • dvoživke • žuželke • nižje živali

7 KNJIG VELIKEGA FORMATA
2000 FOTOGRAFIJ
OD TEH 1.000 BARVNIH
2000 STRANI BESEDILA

»... V knjigah te zbirke je dosežen vrhunec tega, kar je mogoče o živalih podati v knjižni obliki. Poglavitni poudarek je na slikovnem gradivu, ki je najmodernejšo, saj sloni na barvni fotografiji. Le-to nudi veliko novega celo ožjim strokovnjakom. Z ILUSTRIRANO ENCIKLOPEDIJO ŽIVALI bo človek, ki se zanima za bogastvo, posebnosti in lepote živega sveta živalskega tipa, dobil naj sodobnejši prirodo opis živalstva, namenjen in dostopen najširšim krogom bralcev...«

Akademik, prof. dr. Jovan Hadži, iz predgovora k zbirki

Posamezne knjige v zbirki so napisali svetovno priznani strokovnjaki z raznih področij znanosti o živalih.

V uredniškem odboru slovenske izdaje tega edinstvenega dela so dr. Mariko Aljančič, prof. Zrnago Bufon, dr. Matija Oogala, dr. Lili Istenič, dr. Janez Matjašič, dr. Anton Poleneč, dr. Boris Siket, prof. Borut Zener in prof. Silvester Škerl, ki so hkrati tudi prevajalci posameznih knjig zbirke.

V PREDNAROČILU vam nudimo kompletno ILUSTRIRANO ENCIKLOPEDIJO ŽIVALI (format 21,5 x 28 cm) za 700 Ndin.

Ta znesek lahko odplačate v 20 rednih mesečnih obrokih po 35 Ndin.

Prva knjiga zbirke izide septembra 1967.

Hkrati s zbirko sedmih knjig o živalih bo založba izdala tudi

izvirno delo uglednega znanstvenika, akademika, prof. dr. Jovana Hadžija:

RAZVOJNE POTI ŽIVALSTVA

Njegovo delo smiselno dopolnjuje izredno obsežno stvarno gradivo, kakršnega v sliki in besedi nudi bralcu naša zbirka.

Cena te knjige (več kot 300 strani v enakem formatu kot Ilustrirana enciklopedija živali) je v prednaročilu 40 Ndin (2 mesečna obroka po 20 Ndin).

Naročilnico za ILUSTRIRANO ENCIKLOPEDIJO ŽIVALI boste prejeli na dom. Poštnina za odgovor je že plačana. Na zbirko se lahko naročite tudi v vseh knjigarnah ali s priloženo naročilnico.

ZAHTEVAJTE V KNJIGARNAH BARVNE PROSPEKTE!

NAROČILNICA - DL

Priimek in ime

Točen naslov

Poklic

Nepreklicno naročam

ILUSTRIRANO ENCIKLOPEDIJO ŽIVALI založbe Mladinska knjiga v 7 knjigah. Subskripcijsko ceno kompleta 700 Ndin bom poravnal(a) — naenkrat — v 20 rednih obrokih po 35 Ndin.

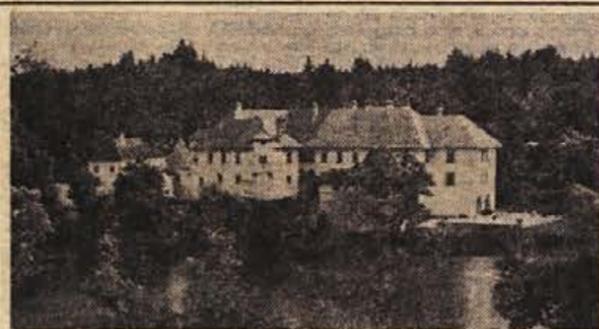
Naročam tudi knjigo RAZVOJNE POTI ŽIVALSTVA akademika dr. Jovana Hadžija. Subskripcijsko ceno 40 Ndin bom poravnal(a) — naenkrat — v dveh obrokih po 20 Ndin.

Obroke bom začel(a) nakazovati takoj po prejemu računa in položnic. Strinjam se s subskripcijskim pogojem, da bom prejel(a) posamezne knjige šele, ko bodo plačane.

Neustrezno črtajte!

Datum Podpis

ZALOŽBA MLADINSKA KNJIGA, TITOVA 3, LJUBLJANA

OTOČEC

Čudovita okolica * ribolov * ples * popolna rekreacija

ČZP KOČEVSKI TISK - KOČEVJE

razpisuje

JAVNO LICITACIJO

za prodajo naslednjih osnovnih sredstev:

- tiskarski stroj Kajzer — B1 format
- tiskarski stroj Augsburg — A2 format
- dva tiskarska stroja Tiegel — B4 format
- več elektromotorjev in ostalega pribora
- rezalnik za ročne rezanje papirja
- več stavkov uporabnih matric za stavni stroj
- medeninaste linije za ročni stavek
- razen poslovni in obratni inventar

Licitacija bo v poslovnih prostorih tiskarne v Kočevju 19. maja 1967 od 10. do 11. ure za družbeni sektor, od 11. do 14. ure pa za zasebni sektor.

STANOVANJSKO KOMUNALNO PODJETJE

občine Ribnica na Dolenjskem

obveščča

občane, gospodarske in družbene organizacije ter vse druge, da je razgrnjen

predlog urbanističnega programa za vplivna območja Ribnica in Sodražica

in

predlog ureditveno zazidalnega načrta za Ribnico in Sodražico

Po sklepu občinske skupščine Ribnica z dne 15. februarja 1967 in v skladu z zakonom o urbanističnih projektih (Ur. l. SRS št. 22/58) ter v navodilom za izdelavo urbanističnega projekta (Ur. l. SRS št. 1/65) je gornja dokumentacija razgrnjena in dana v javno obravnavo ter razpravo.

Razen izvedene ankete, dosedanjih razprav in obravnav te dokumentacije je na programu tudi več javnih sestankov, na katerih bodo projektanti in ekonomisti zagovarjali predloženo dokumentacijo in dajali podrobnejša pojasnila.

Pozivamo občane ter prizadete gospodarske in družbene organizacije, da se teh razprav polnoštevilno udeležijo.

Dokumentacija za Ribnico je razgrnjena v predavalnici delavske univerze, dokumentacija za Sodražico pa v sobi družbenih organizacij v zadržnem domu v Sodražici.

15. maja 1967 bo ob 16. uri javna razprava v kino dvoranah v Sodražici, ob 20. uri pa v domu TVD v Ribnici; vodila jo bo projektantska organizacija.

Vas potrošniki in kupci še ne poznajo? Pokličite Novo mesto (068)-21-227!

Smrtna nesreča kolesarja

V soboto, 6. maja, popoldne, je pri prometni nesreči v Smihelu pri Žužemberku izgubil življenje 37-letni kmetovalec Ignac Turk iz Klečeta. Turk se je s kolesom peljal po opravih v Smihel. Na klanec iz Klečeta mu je odpovedala zadnja zavora in zalet je bil tolikšen, da ni mogel obvladati ovinka pri Hrovatovi gostilni. Zaletel se je v hišni zid in po nekaj trenutkih izdihnil. Zapustil je ženo in štiri otroke, stare od enega do dvanajstih let. Na mestu, kjer se je ubil Turk, je pred osmimi leti neki kolesar izgubil oko.

M. S.

Vlom v bife

V noči med 21. in 22. aprilom je neznan storilec vlomil v bife v Šalki vasi. Odnesel je raznih jedil, pijač in cigaret v vrednosti 46.350 Sdin. Vlomilec je prišel z lahkoto v gostišče, ker je bilo okno slabo zaprto. Za storilcem še poizvedujejo.

POZIV

Oddelek za gospodarstvo in komunalne zadeve občinske skupščine Trebnje poziva vse občane, ki opravljajo kakršnokoli obrt ali se ukvarjajo z obrtnimi storitvami kot postranskim poklicem, pa za opravljanje obrti nimajo dovoljenja ali svojega dela niso priglasili za obrt pristojnemu upravnemu organu občine, naj vložijo prošnjo za ustanovitev obrtne delavnice oziroma priglasijo opravljanje obrtnih storitev najkasneje do 15. junija 1967.

Po preteku tega roka bodo pristojni inšpekcijski organi strogo kontroli izvajanje zakona o obrtnih delavnicah samostojnih obrtnikov (Uradni list SRS št. 5/64) in kršitelje predlagali v kaznovanje, pristojnemu sodišču pa, da jim odvzame materialne koristi, pridobljene z opravljanjem obrtne dejavnosti.

ODDELEK ZA GOSPODARSTVO IN KOMUNALNE ZADEVE OBČINE TREBNJE

Ob bridki izgubi drage žene, ljube mame in stare mame

JULKE RUSTJA

iz Podgore

se iskreno zahvaljujemo zdravniškemu in strežnemu osebju Splošne bolnišnice Novo mesto, posebno dr. Koscu in dr. Primožičevi za vso nego in skrb v času njene bolezni. Zahvaljujemo se podjetju GORJANCI, Straža, gospodu župniku, vaščanom, sorodnikom in vsem, ki so jo spremili na zadnji poti, ji darovali cvetje in vence. Prisrčna hvala!

Zalujoci:

mož Andrej, sin Ludvik, sinova Stanko in Rudi z družinama, hčerki Anica in Darinka z družinama in drugo sorodstvo.

Uboj ob Kolpi še ni pojasnjen

Jakoba Koželja so našli mrtvega pri mostu čez Kolpo v Metliki

Dne 8. maja zjutraj so našli na cesti med Jurovskim brodom in Metliko ubitega 37-letnega kmečkega delavca Jakoba Koželja, očeta dveh otrok, s Ceste bratstva in enotnosti v Metliki. Dejanja

so osumili Zlatka Ovetličani. Kaj je bilo med potjo in kako je bil Koželj ubit, še ni pojasnjeno. Zjutraj so Koželja našli ležati mrtvega, podlegel pa je ranj z nožem na desni strani prsi.

Osumljenega Ovetličanina so pripravili, preiskavo pa nadaljujejo.

Gorelo v Metliki in Adlešičih

Dne 28. aprila dopoldne je v Metliki zgorelo gospodarsko poslopje posestnika Marku Matjašiču. Skodo so ocenili na več kot 20.000 Ndin. Metliški gasilci so preprečili, da se požar ni razširil.

Dne 3. aprila popoldne je v Adlešičih zgorelo gospodarsko poslopje Jožetu Skubetu. Skode je bilo za 30.000 Ndin.

Požara so zaneli otroci med igro z vžgalicami.

V nedeljo, 7. maja zvečer, sta prišla Jakob Koželj in Jure Renovec v gostilno v Jurovskem brodu. S seboj sta imela ribiški palici, ker sta se vračala z ribolova. V gostilni sta že sedela Zlatko Ovetličanin in Jure Bradica iz Ravnika pri Ribniku. Med njimi se je vnel manjši spor, pa so se še v gostilni pomirili. Okoli 22. ure so odšli, gostilničarka pa je zaklenila vrata.

Koželj je odšel domov v Metliko, osumljeni Ovetličanin pa ga je spremljal proti metliški železniški postaji.

V Zalogu zmanjkalo 18 kokoši

V noči na 7. maj je Mihičevim v Zalogu zmanjkalo 18 kokoši. Takoj so začeli poizvedovati in ugotovili so, da so šle kure s Cigani, ki so ta večer popivali v novomeški gostilni. Skodo so ocenili na 500 Ndin.

Tovarna šivalnih strojev »MIRNA« v Mirni

razpisuje 1 STIPENDIJO za študij na dvoletni Višji tehniški šoli v Ljubljani

VARNOSTNEGA INŽENIRJA

Pogoj za vpis je diplomiran strojni tehnik z večletno prakso.

Prosilce naj pošlje lastnoročno napisano prošnjo kadrovskemu oddelku.

Prošnji je treba priložiti zadnje šolsko spričevalo. Prednost o podelitvi stipendije imajo kandidati iz neposredne bližine.

Razpis velja do 10. 6. 1967.

RTV LJUBLJANA:

Tekmovanje instrumentalnih ansamblov

V jeseni 1967 bo RTV Ljubljana uvrstila v radijski program vrsto javnih oddaj v obliki tekmovanja instrumentalnih narodnozabavnih in zabavnih ansamblov. Tekmovalne oddaje bomo neposredno prenašali v radijskem programu, prijavi pa se lahko tudi ansambli, ki še niso javno nastopali.

Tekmovanje bo razdeljeno v dve skupini: v prvi se bodo pomerili narodnozabavni ansambli, druga skupina pa bo zajela plesne, jazzovske in beat ansamble. Omenjenim ansablom se lahko pridružijo pevci in manjše vokalne skupine.

V prijavi naj ansambli navedejo zasedbo in natančen naslov.

Prijave sprejema Glavno uredništvo glasbenega programa — tekmovanje ansamblov — RTV Ljubljana, Tavčarjeva 17, do 20. maja 1967.

Tekmovalne pogoje bomo prijavljenim ansablom poslali po 20. maju 1967.

Predpisi v praksi

UPORABA ZRAČNE PUŠKE

Najnovejši zakon o nošenju orožja predvideva, da bodo poslej otroci in mladoletniki smeli imeti in uporabljati tako imenovano zračno orožje le pod neposrednim nadzorstvom staršev ali skrbnika ali odgovornih inštruktorjev strelskega športa.

Če dobijo otroci in mladoletniki zračno orožje brez nadzorstva, bo za kazen orožje odvzeto. Prav tako so poostrene tudi sankcije za uporabnike drugega orožja, kadar ne ravnajo v skladu z zahtevami javnega reda.

POTOVANJE V TUJINO

Naši državljani bodo poslej lahko potovali v vse države, s katerimi je Jugoslavija sklenila sporazume o odpravi vizumov, samo s potnim listom in brez posebnega jugoslovanskega vizuma. To je bistvo sprememb in dopolnil v zakonu o potnih listih naših državljanov, ki so bile sprejete v zadnjem času.

Olajšave v tem smislu predstavljata tudi izdaja potnih listov in vizumov začasno bivanje v tujini za dobo do dveh let in za neomejeno število potovanj.

Kar se Janezek nauči, to Janez zna!
Zato ne pozabite tudi vi:

hranilnik za vašega malčka lahko dobite vsak čas pri

DOLENJSKI BANKI IN HRANILNICE v Novem mestu

ali pa pri njenih poslovnih enotah

v Krškem, Metliki in Trebnjem!

On skuša zvedeti od nje, kaj bi rada, da naj ji kupi »za semenje«, kar ni tako težko, kakor bi si morda kdo mislil. In potem gresta od prodajalca do prodajalca, dokler najdeta, česar jima treba.

Deček se drži svojega očeta, ne da bi se bal, tako majhen ni. Tudi on ima svoje želje in potrebe, ali sam svoj še ni, da bi imel svojo mošnjo, kakor jo ima starejši brat, ki si lahko kupi, kar hoče. Očeta je treba prositi, da se omeči in mu da nekaj drobiža, drugo si že sam oskrbi. Že se oglašajo posamezne piščalke in trobentice, tam ena, tam druga in tretja in čez malo časa se vname taka godba, da bi si človek mašil ušesa. Zdaj je šele pravi semenj.

Skoraj bi bili pozabili omeniti še neki poseben stan, brez katerega si človek ne more misliti pravega shoda. To so stvari božje, katere ne sejejo in ne žanjejo, a vendar se rede in žive, časi boljše, gotovo pa bolj zlahka nego kmet gospodar, ki si prideluje skopi živež s svojo družino v potu svojega obraza. Berači in beračice prihajajo na shod od daleč naokrog svojo desetino pobirati. Privoščimo jim jo iz srca obilo in obrnimo se k imenitnejšim gostom.

Sódnik stoji tam pred cerkvenimi vrati s svojim Valentinom v pogovoru z duhovnim gospodom, katerega je bil vzel na voz. Sódnikovi so se bili pripeljali na dveh vozeh, gospodar, gospodinja in Valentin z duhovnikom na enem, vozil je Sódnik sam, na drugem Matija, Ana, Andrejček in Zalka; za voznika sta bila zdaj Matija, zdaj Andrejček.

Poldne je odzvonilo. Na kosilo je bilo treba misliti ali pravzaprav na južino, kakor se pravi po kmetih. V srečnem Prilesju se je danes jelo »z veliko žlico«. Po stari in recimo tudi lepi navadi je vabil vsak Prileščan svoje sorodnike in znance, ki so bili prišli na shod, »v gostje«. Tega so se ljudje tudi nadejali, vendar se je vsak branil in izgovarjal, člo-

vek bi bil mislil, da ne bode moči nikogar pregovoriti; ali slednjič so se vendar vsi omajali, tako da je imela vsaka hiša v Prilesju svoje goste.

Ali takega Prileščana ni bilo, da bi se bil predrznil Sódnikove vabiti pod svojo streho. Tudi Koren ne, ki je zdaj pristopil k možem. Vendar se napotijo čez nekaj časa vsi proti njegovi hiši: Sódnik s Korenom, Valentin in duhovni gospod, ki ga je bil Sódnik povabil na kosilo. Druga Sódnikova družina je pozneje prišla v Korenovo hišo, kakor je bilo zgovorjeno.

Kako so gledala dekleta lepega Valentina, ki je tako moško stopal na strani duhovnega gospoda! Vse je kazalo, da je mladi gospod prišel iz velikega mesta. Kako okusno je bil napravljen! Vaški krojač je radovedno ogledoval njegovo suktnjo, ali bi pač znal on tako narediti? Čevljar se je čudil njegovemu elegantnemu obuvalu, ki je bilo tako lepo po nogi ustvarjeno; zdaj mož ve, kako se na Dunaju dela! Valentin se ni menil ne za krojača ne za čevljarja; ali kar se tiče deklet, ne moremo tega reči. Prav radovedno, skoraj nekako predrznjo jih je ogledoval. Z obličja in pogledov, iz vsega vedenja se mu je bralo: Jaz sem pač vaju lepih mestnih gospodičen, razvajen sem; vendar za silo tudi te niso, da bi dejal. Ti pa oni je celo grede pomežiknil, in ko bi ne bilo

očeta in duhovnega gospoda, kdo ve, kaj bi se bilo zgodilo.

Tu ne smemo pozabiti še nekih starih znancev. Tudi Brezarjev Anton je bil prišel in posrečilo se mu je, da se je vendar sešel s Sódnikovo Ano, ki se je sprehajala z materjo po sejmu. Govoriti ni mogel z njo, a vendar ji je nekaj v roko stisnil, nihče ni videl, kaj. Zaplotnik ga prestreže in moral je z njim. Da ni bilo brez Nósana, to se umeje samo ob sebi; tudi tega nam ni treba praviti, kje je obedoval; njega ni bilo treba vabiti. Pošten Seljan je bil danes za deset let mlajši videti, tako se je bil olevil. Na kosilo bi ne bil šel mož k nikomur, ko bi ga bil tudi kdo vabil, danes je moral biti pri svoji Jerici, taka priložnost je redka.

Kdor ni bil nikamor vabljen, mu tudi ni bilo treba stradati, samo da je imel kaj cesarske podobe v mošnjčku. Dva krčmarja iz trga sta točila, vsak na enem koncu; in prigrizka se je tudi kaj dobilo.

Tako je bilo vse veselo in dobre volje v Prilesju — vsaj enkrat v letu.

Ali pravo življenje se je začelo šele popoldne, po litanijah. Stari ljudje so bili precej odšli; ali mladega sveta je ostalo dovolj in vedno ga je še prihajalo od vseh strani. Trije godci so neutrudno godli pod lipo same vesele, same okrogle, ki pete privzdigujejo. In pete res niso dolgo mirovale; mladeniči so sukali dekleta in s petami bili ob tla, da je bilo veselje. Vino se je cedilo po okornih, neuglajenih mizah, da je bilo greh. Tako vsaj je sodil berač, ki je skoncna od strani gledal to pregrešno potratno; potem pa se ojunaci, približa se mizi ter ponižno prosí, naj tudi njemu privoščijo blage kapljice, katere je Bog dal tako obilo. Za njim pride drugi, tretji in tako so imeli tudi berači dober dan.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 12. maja — Paukracij
Sobota, 13. maja — Servacij
Nedelja, 14. maja — Bonifacij
Ponedeljek, 15. maja — Zofija
Torek, 16. maja — Jauz
Sreda, 17. maja — Mojca
Četrtek, 18. maja — Erik

PREKLICI

Milan Jaklič, Partizanski trg 18, Metlika, prepovedujem hojo in pašo kokoši okoli mojega doma v Bušinski vasi 33. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal, kokoši pa zastrupil.

Franc Cesar, Prečna 31, Novo mesto, prepovedujem pašo perutnine po moji njeni Lax pri vasi Maline, katastralna občina Štrkeljavec. Kdor tega ne bo upošteval, mu bom perutnino zastrupil.

Janez Brulc, Hrušica 10, Stopiče, prepovedujem Mariji Klemenčič, Hrušica 5, Stopiče, vožnjo, pašo kokoši in šivine. Če te prepovedi ne bo upoštevala, jo bom sodno preganjal, kokoši pa pobil.

Janko Belopavliovič, Skemljevec 2, Suhor, prepovedujem pašo šivine in ovc po moji njeni Lax pri vasi Maline, katastralna občina Štrkeljavec. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Za sodoben okus...

Izključni proizvajalec v Jugoslaviji
Destilacija »DANA«
MIRNA na Dol.

Anton Malenšek, Gubčeva 2, Novo mesto, opozarjam vsakogar, ki bi kradel deteljo in mrvo na Tratah v Zabji vasi, da ga bom sodno preganjal. Čuvajta zemljišča imam v Zabji vasi.

CESTITKE

Dragemu očetu Janezu Murgiju iz Gor. Kamene želimo za njegov 79. rojstni dan obilo zdravja hčerki Rozaliji in Pepo za družinama in sin Jože z družino.

Ljubemu možu in skrbnemu očetu Milanu Ostanku iz Ljubljane želimo vse lepo za njegov 30. rojstni dan, predvsem pa mnogo zdravil let, žena Fanika in otroci Milaček, Mirko in Karmina. Enako mu želimo tudi mami in ata iz Trebnje, mami in Zabejka in Marica Rogelj z družino.

Dragemu očetu Janezu Prešernu s Potovega vrha pri Novem mestu želimo obilo zdravja za njegov dvojni praznik Seta Ana, sin Tone in hčerka Rozal.

OBVESTILA

ZAPOSILITEV ZA DEKLETA. Za razna dela v planinskih domovih sprejemamo več vestnih in delovnih deklet v starosti nad 20 let. Zaposlitev sezonska. Pismene ponudbe pošljite planinskemu društvu Ljubljana-matica, Ljubljana, Miklošičeva 17.

Obveščam vas, da nisem plačnilca dolgov, ki bi jih napravil Albin Grčić iz Sentjerneje 22. — Angela Grčić, Sentjerneje 22.

Oblačila očisti KEMICNA CISTILNICA, Novo mesto, Germova 5.

POBOCNE PRSTANE po najnoviji modi in vsa slatarska dela opravlja — zlatar, Gosposka 5, Ljubljana (poleg univerze).

ŠČETKE ZA LOSILCE in za sesalce za prah obnovi ščetarstvo Armič, Ljubljana, Tržaška 32.

ZAVITAVE

Ob nenadomestljivi izgubi naše ljube mame in stare mame

URSULE ŠINKOVEC
se iskreno zahvaljujemo podjetju Standard, podjetju IMV, Novo mesto, vaščanom, duhovščini in sorodnikom za podarjene vence, nadalje vsem, ki so jo v tako velikem številu spremljali na njeni zadnji poti.

Zalujoči sin France z družino, sin Jože z družino in drugo sorodstvo

Ob hudi izgubi našega dragega ata, starega ata, strica in brata,

ANTONA BOBIČA
iz Cadrna pri Sentjerneju

se najtopleje zahvaljujemo vsem, ki so ga v tako velikem številu spremljali na zadnji poti in mu darovali vence. Hvala kolektivom zdravilišča Smarješke Toplice, Kraljevega, Šiljevega ter gospodu kapitanu. Posebno se zahvaljujemo vsem sosedom in vaščanom, ki so nam v težkih trenutkih nudili pomoč.

Zalujoči Bobičevi

Ob nepozabni izgubi drage sestre, tete in botre

ANE PINTERIČ
iz Rigoni pri Dobovi

se najiskrenje zahvaljujemo vsem, ki so ji v težki bolezni pomagali, posebno zahvalo smo dolžni dr. Ivanu Nementu iz Brešice za njegovo požrtvovalnost pri zdravljenju, lepa hvala cerkvenim pevcom in govornikom Ivanu in Francu Bogoviču za poslovnice besede, enako gospodu dekanu iz Vidma in domačemu župniku, vsem sosedom, ki so pomagali v težkih trenutkih ter vsem darovalcem vencev in tistim, ki so iskriko sožalje. Vsem iskrena hvala!

Zalujoča sestra, nečaki z družinami in drugo sorodstvo

Ob nepričakovani izgubi naše ljube mame

ALOJZIJE OKLEŠČEN,
rojene Bele, iz Uršnih Sel

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so jo spremljali na zadnji poti. Prav lepo se zahvaljujemo za podarjene vence kolektivni tovarne zdravil Krka, Kovanarju in Pionirju iz Novega mesta. Iskrena hvala za vso pomoč pri lašanju bolečin dr. Vidu Pintarju in sestri Anki Kulovec. Posebno se zahvaljujemo duhovščini iz Dolenjskih Toplic. Lepa hvala sosedom, predvsem pa Mariji Petriči, ki nam je nudila vsestransko pomoč v težkih trenutkih.

Zalujoči: sinovi Franc, Pavel, Ivan, Lojze, hčerki: Anica in Marija

Prisrčna hvala vsem, ki so mi pomagali dobiti nov klozik!

Ivan Snuk, Trebnje

maloglasni

ZARADI bolezni prodam motor znamke heinkel. Toni Goršak, Zadovinec 8, Leskovec pri Krškem.

PRODAM novo ostraže 11x10 m, betonske kvadrate, rdeč pesek, les, strešno opeko in nove plohe — deske ter vprežne kombinirane grablje (Faber). Naslov v upravi lista (692-67).

PRODAM provozno mlatnico, ki dela vse, dva mlina za žito — kurni 60 cm, dva srednja voza, cena ugodna. Edo Rostohar, Rožno 48, pošta Blanca.

PRODAM več grabelj asocier, štiri po 360.000 Sdin. Franc Jordan, kovač, Oražnova 15, Kostanjevica.

KUHINSKO pohištvo ugodno prodam. Ogled v popoldanskem času. Cizel, Prešernova 3, Krško.

HISO s poslovnimi prostori, primernimi za gostinstvo ali obrt v Brešicah, ugodno prodam. — Ivan Kralj, Breg 13, Novo mesto.

POCENI prodam pralico, posilnosti 7 ton, znamke Djuro Djaković, registrirano in zavarovano za leto 1967, Jože Avbar, Nad mlini 8, Novo mesto, telefon 21-806.

PRODAM dve vprežni kosilnici. — Kovačič, Zbure 33, pošta Smarjeta.

PRODAM harmoniko — znamke fleess, moped na tri prestave in motor galeb puch. Dam tudi za ček ali na večkratno odplačevanje. Naslov pri vratarju tovarne zdravil Krka, Novo mesto.

TAUNUS 12 M prodam. Glavač, PTT, Novo mesto.

ZARADI selitve ugodno prodam kuhinjsko pohištvo, spalnico, polkavč in sobno omaro. Marija Matko, Glavni trg 27, Novo mesto.

ročil 19.30 Večerni radijski dnevnik. 20.00 Skupni program JRT — Studio Zagreb. 22.50 Literarni nokturno.

TOREK, 16. MAJA: 8.05 Glasbena matineja. 9.40 Iz glasbenih šol. 10.15 Pojo nemški in avstrijski operni pevci. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. — 12.10 Igrajo Veseli hribčevi in ansambel Mihe Dovžana. 12.30 Kmetijski nasveti — Inš. Jelka Hoševar: Skropimo proti krompirjevi plesni. 12.40 Glasba iz dežel, kjer govorijo po špansko. 13.30 Priporočajo vam... 15.20 Zabavni intermezzo. 16.00 Vsak dan za vas. 18.50 Na mednarodnih križpotih. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.20 Radijska igra — Robert Leigh: Izbrina je igra. 21.35 In fonoteke radia Koper.

SREDA, 17. MAJA: 8.05 Glasbena matineja. 9.10 Revija zabavnih zvokov. 10.15 Komorna glasba Mihala Glinke. 10.45 Otok in zdav. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — Inš. Valentin Sitač: Varstvo vinske trte. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.20 Zabavni intermezzo. 17.05 Mladina sebi in vam. 18.15 Iz naših studiov. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Danilo Svava: Veronika Deseniška.

ČETRTEK, 18. MAJA: 8.05 Glasbena matineja. 9.25 Koroške narodne poje moški zbor iz Sentvida v Podumju. 10.15 Z našimi pevci v ruskih operah. 11.00 Poročila —

PRODAM radiatorje za centralno kurjavo, cevi raznih dimenzij, avtomobil fiat 750, letnik 1965, prevoženih 17.000 km. Trebnje, 64.

PRODAM filodendron, kuba, amarilis in oleandre, Banik, Trdinova 28, Novo mesto.

NA DEZELE prodam novo hišo: dve sobi, kuhinja, shramba, dve kleti, vodnjak, 70 kvadratnih metrov sadnega vrta. Ogled 14. maja. Naslov v upravi lista — (677-67).

PRODAM zazidljivo gradbeno parcelo in polovico hiše. Naslov v upravi lista (671-67).

MALO rabljene vzmetnice z vložki ugodno prodam. Rapuš, Poerstorjeva 12, Novo mesto.

V STRAZI prodam visok otroški športni vozček po ugodni ceni. Naslov v upravi lista.

KLAVIRSKO harmoniko scandelil na 80 basov, 4 registre in moped T 12 prodam. Janez Zupan, Sentjanž 53.

PRODAM mlatnico, kosilnico in grablje. Vse nemške znamke. — Ivanka Bitenc, Dragomelj 35, Domžale.

TAKOJ prodam vseljivo stanovanje resnemu kupcu v Novem mestu. Informacije dobite v slaščičarni na Glavnem trgu 30 Novo mesto, od 8. do 11. ure.

PRODAM enostanovanjsko, skoraj novo hišo, velikosti 78 kvadratnih metrov, vse podklesano, okoli pa je 7 arov zemlje, z vodovodom in industrijskim tokom v bližini Novega mesta. Naslov v upravi lista (664-67).

PRODAM hišo z gospodarskim poslopijem, sadnim vrtom in 3 ha njiv in gozda. Cena 2.200.000 Sdin. Tončka Iljaz, Sp. Vodla 27, Tržišče na Dolenjskem.

POCENI prodam superavtomatični pralni stroj rex, 4 kg, skoraj nov. Zupančič, Sentjerneje 12.

PRODAM dobro ohranjeno vprežno kosilnico. Berdik, Jesenice pri Mokronogu.

PRODAM gradbeno parcelo in 1200 blokov, izdelanih iz loča. Naslov v upravi lista (658-67).

PRODAM motorno kolo maxi, 175 ccm. Franc Jarc, Vrbovec 11, Dobrič.

PRODAM velik filodendron. Naslov v upravi lista (651-67).

POCENI prodam rabljeno motorno kolo 125 ccm dunavja. Vprašajte pri Alojzu Krašovcu, Dule 2, Skočjana, Bučka.

debelinski hobelni stroj ter fredebilinsko hobelni stroj ter frezar z elektromotorji, nemško odlično orajo, BMW motorno kolo, katerega tudi zamenjam za motorno kosilnico. Kupim bele mlinske kamne. — Ivan Kranjc, Sevnica 24.

RESNO šensko takoj sprejme 4-članska družina. Vsa oskrba in dobra plača zagotovljena. Nives, Ljubljana, Šišenska 113.

Ponudbe pod...

Maloglasni, pri katerih ni dodan naslov, niti ni naslova stranika pustila v upravi lista, imajo običajno pripombo **PONUDBE NA UPRAVO LISTA** POD... (Tu je navedeno poljubno geslo). To je primer, ko stranika neče izdati svojega naslova, ker želi sbrati čimveč takih ljudi, ki se zanimajo za njen oglas, in se šele potem samostojno in nemoteno odločiti, čigava ponudba je najugodnejša. Tisti, ki se za tak oglas zanima, mora napisati svoj naslov in koliko je pripravljen dati za stvar, ki je z oglasom na razpolago, ter kuvertu s takoj ponudbo osebno oddati ali poslati po pošti upravi **DOLENJSKEGA LISTA**. Na kuvertu napišite geslo, pod katerim je bil oglas objavljen, mi pa bomo njegovo ponudbo neodprto poslali tistemu, ki je oglas objavil.

UPRAVA LISTA

ISCEM gospodinjstvo pomočnico za 4-člansko družino. Milan Perger, Mestne njive, blok 5, Novo mesto.

SPREJMEM frizersko vajenico. — Frizerski salon, Kostanjevica na Krki.

SPREJMEM kleparskega pomočnika. Stanovanje priskrbljeno. Martin Mlakar, splošno kleparstvo, Ljubljana, Titova 229.

MIZARSKEGA pomočnika, vojašine prostega, sprejemem. — Plača dobra. Za hrano in stanovanje priskrbljeno. Franc Hudomalj, Kranj, Jezerska 8.

ODDAM sobo v Novem mestu moškemu, ki bi inštruiral učenko osnovne šole. Naslov v upravi lista (674-67).

V NAJEM oddam košnjo štirih parcel. Licitacija bo 14. maja ob 8. uri. Zagore, Smolenska vas 26.

SUPERAVTOMATIČNI PRALNI STROJI

vseh znamk

IZREDEN POPUSTI

MONTAZA — NAVODILA — GARANCIJA — TEHNIČNI SERVIS

VSE INFORMACIJE DOBITE:

NOVO MESTO: BRACKO,
Ragovska 7: št. telefona 068-21-659

SEVNICA: TOTER,
Heroja Maroka 4 vsako soboto od 15. do 17. ure.

PEROTTI-EXPORT
S. FRANCESCO 41, TRST

PROSIM tovariša, ki je septembra 1941 z menoj pobegnil iz vojnega taborišča pri Nemškem Gradcu, naj me obišče ali sporoči svoj naslov na naslov, ki ga bo dobil v upravi Dolenjskega lista. Potovala sva skozi Sentilj do Skočjana. Po njegovi izjavi je doma iz Mokronoga.

PRODAM dobro ohranjeno kuhinjsko pohištvo in divan. Ivan Saje, Zagreška 6, blok I, Novo mesto.

UGODNO prodam majhno posestvo (2,5 ha) blizu Sevnice: njive, travnik, vinograd in lep gozd. Dam tudi v prevzem blizu Sevnice. Informacije pri Antonu Jazbecu, Sevnica, Kolo-dvorska ulica.

PRODAM po ugodni ceni novo zidano hišo, stoječo ob gozdu, z vrtom in njivo — 50 a zemlje. Vodnjak pri hiši. Naslov: Franciška Zizkar, Veliki Podlog 47, pošta Leskovec pri Krškem.

PRODAM enostanovanjsko hišo v Jereru pri Trebnjem. Anton Zorko, Srednje Grčevje 25, pošta Otočec.

Če bi se hoteli na želodcu ali na jetrih, kolcu ali črevesju, če vas muči zaprtje ali hemoroidi in vam urneta zdravila ne pomagajo, se posvetujte z zdravnikom in poskusite zdravljenje z učinkovitim prirodnim sredstvom: rožničkimi DONAT vrelcem! Zahtevajte ga v svoji trgovini, ta pa ga dobi — v Novem mestu pri HMELEJNIKU, telefon 21-129 in STANDARDU, telefon 21-158.

KINIO

Brežice: 12. in 13. 5. italijanski barvni film »Giulietta in duhovni«. 14. in 15. 5. francoski film »Kupe za morilce«. 16. in 17. 5. ameriški film »Tiho, tiho, Charlotte«. Crnomelj: 12. in 14. 5. ameriški barvni film »Boeing-Boeing«. 16. in 17. 5. francoski film »Zvezde brez imena«. Kočevje — Jadran: 13. in 14. 5. angleški barvni film »Živeti svobodno«. 15. in 16. 5. jugoslovanski film »Marš na Drinove«. 17. in 18. 5. francoski barvni film »Nebo nad glavom«. Kostanjevica: 14. 5. ameriški barvni film »Pogumstvo iz pekla«. 17. 5. jugoslovanski barvni film »Ljudski poslanec«. Novo mesto — Krka: 12. do 15. 5. ameriški film »Hazarders«. 15. in 16. 5. ameriški barvni film »Krvavi kapetani«. 17. in 18. 5. sovjetski film »Tatovi avtomobila«. Metlika: 13. in 14. 5. angleški barvni film »Pod plaščem noči«. 13. do 15. 5. ameriški film »Heldis«. 17. in 18. 5. italijanski film »Nevamni ovinki«. Mokronog: 13. in 14. 5. ameriški barvni film »Severno proti Aljaski«. Novo mesto — Dom JLA: 11. do 14. 5. francoski barvni film

»Vesele deklice«. 15. 5. sovjetski barvni film »Začarana vasa«. 16. in 17. 5. ameriški barvni film »Moo-nejša od slavov«.

Ribnica: 13. in 14. 5. ameriški film »Pitamorganas«.

Sevnica: 13. in 14. 5. ameriški film »Najdaljši dan«. 17. 5. francoski film »Krava in kuznjak«. Sodražica: 13. in 14. 5. nemški film »Polpa groze«.

Sentjerneje: 13. in 14. 5. angleški barvni film »Beckets«. Obiskovalce opozarjamo, da trajajo filmi 3 ure, vstopnina pa je za to predstavo zvišana.

Trebnje: 13. in 14. 5. francoski barvni zgodovinski film »Triumf Strogovas«.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Amalija Kolenc z Malega vrha — Jožeta, Ana Krevs iz Cerovca — Antona, Marija Bačar z Hriba — Alojza, Ana Lisec iz Dragovec — Martina, Jožeta Gruden iz Dobruške vasi — Igorja, Stanislava Kumbič iz Metlike — Aleko, Agica Jakše iz Sela pri Vrčičah — Zvonko, Milena Alovčič iz Loke — Romana, Marija Korbar z Pluske — Alenka, Martina Sašek z Jugorja — Palmiro, Marija Ribarič iz Dolnje Bukovca — Zdravka, Marija Jurejčič iz Semčič — Renato, Ana Kerin z Griča — Janja, Majda Bregar iz Zavinka — Francija, Silva Gornik iz Stopič — Mojca, Amalija Lozar iz Ljubljane — Marika, Ana Butala iz Butorja — Milana, Amalija Berk iz Bistrice — Apolonija, Ana Strojina iz Malega Mraševega — Antona, Amalija Zoran iz Fuhe — dečka, Alojzija Jevšenak iz Ivančev Gorice — dečka, Veronika Rajer z Vrha — deklco, Ivanka Tičar iz Stare Bučke — deklco, Marija Kolečnik iz Metlike — dečka.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Preteklih štirinajst dni so v brežiški porodnišnici rodile: Ivanka Bah iz Dovškega — Mirana, Ljerkica Hojka iz Dubravice — Damiro, Rozalija Abram iz Krškega — dva dečka, Milena Jager iz Kraško vasi — Franca, Terezija Klemenčič iz Mrtivce — dečka, Marija Zavržnik iz Lončarjevega dola — Boža, Marija Djurdjevič iz Brezane — Suzana, Marija Češek z Trške gore — dečka, Marija Suster iz Rud — Anico, Jelena Hren iz Male Doline — Sergeja, Anđelika Rubinšič iz Poljanice — deklco, Marija Volk iz Krške vasi — Istoka, Stjepica Makarum iz Galgovega — Jasno, Danica Hotko iz Vukovega sela — Ivana, Ana Kocič iz Trebeča — deklco, Marija Marjetič iz Gor. Radulj — dečka, Ljudmila Šoln iz Brezja — dečka, Karolina Ajster iz Buzbe vasi — deklco, Marija Geršek iz Postojke — Marijo, Terezija Deželan z Golega vrha — dečka, Dragica Pfajfar z Vrha — Cveto, Jožeta Štojs iz Leskovca — Dušanka, Marija Urbanč iz Viher — Branka, Majda Dukarič iz Brezja — deklco, Karolina Drugovič iz Sp. St. grada — Roberta, Marija Vegalj iz Gor. Pirošice — deklco, Alojzija Zuglič iz Hrašča — Darjo, Ana Strajnar iz Leskovca — Romana, Ana Kršan iz Curodvora — deklco, Režica Jazbec iz Loga — deklco, Stjepica Stiperski iz Dubrovice — Ivica, Jožica Strnad iz Pesje — Borisa, Barica Tomaskovič iz Cerija — deklco, Rozalija Kocjan iz Silovca — deklco, Zofija Stanič iz Gor. Pirošice — dečka, Terezija Imperi — iz Boštjanja — deklco, Marija Živič iz Pieterji — Janeca.

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli štirinajst dni so se posreščili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici:

Marija Nadič, soc. podp. iz Brezja, je padla v stanovanju in si poškodovala levo roko; Martin Paukovec, delavec iz Noršič sela, si je pri delu v gozdu poškodoval levo roko z motorno žago; Marija Orešar, gospodinja iz Dobenege, je padla v stanovanju in si poškodovala desno roko; Gabrijel Gorenc, sin kmetja iz Hudega Brezja, si je na brani poškodoval levo nogo; Marko Fate, sin beh. risarja iz Ljubljane, je padel na samoreznic in si poškodoval levo roko; Martin Koler, kletar iz Ljubljane, je padel s kolešom in si poškodoval levo koleno; Ana Petek, gospodinja iz Letovčana Novodvorskega, je nekdo pretepel in ji poškodoval glavo, desno roko in desno nogo; Stjepan Stiperski, kmet iz Lukovca, je padel v blatu in si zlomil desno nogo; Katarina Črnak, kmetica iz Cerine, je nekdo povzela z motorjem in jo poškodoval po telesu; Ljilka Vrščak, osebn. upok. iz Drušič, je padel v blatu in si poškodoval pravi kol.

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.15, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 15.00, 17.00, 19.30, in 22.00. Pisan glasbeni sporod od 4.30 do 8.00.

PETEK, 12. MAJA: 8.05 Operna matineja. 9.40 Pojo madlinski mladišči zbori. 10.35 Naš podlistek — I. Ionesco: Zrtev dotičnosti. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — Inš. Franc Forstnerič: Kako dosežemo kakovost mleka v poljetju. 12.40 Igrajo pihalne godbe. 13.30 Priporočajo vam... Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.40 Mladinska oddaja. 17.05 Petkov simfonični koncert. 18.50 Kulturni glasbov. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Akademski pevski zbor poje izbor skladb iz renesančne dobe. 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih.

SOBOTA, 13. MAJA: 8.05 Glasbena matineja. 10.15 Odlomki iz treh slovenskih oper. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.10 Novosti za ljubitelje zabavne glasbe. 12.30 Kmetijski nasveti — R. Čajlić: Poslovni rezultati gospodarstva v I. 1966. 13.30 Priporočajo vam... 14.05 Koncert po žiljah poslušalcev. 15.20 Zabavni intermezzo. 17.05 Gremo v ktno. 18.50 S ključnega trga. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Minute s pevci

in ansambli naše radijske postaje. 22.10 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 14. MAJA: 8.00 — 8.00 Dobro jutro! 8.05 Radijska igra za otroke — Jan Malik: »Zogica Nogotina«. 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I. 10.00 Se pomnite, tovariši... Dana Valenčak in Marija Grzinčič: Splet doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 11.15 Pogovor s poslušalci. 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. — II. 13.30 Nedeljska reportaža. — 14.40 Slovenski ansambli zabavne glasbe. 16.00 Radijska igra — Anton Ingolič: Srečanje na planini. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Potojuča glasbena skrinja. 21.00 »Čarodaj in njegova barfara«.

PONEDELJEK, 15. MAJA: 8.05 Glasbena matineja. 9.10 V ritmu današnjih dni. 10.35 Naš podlistek — J. Weidman: Naj vam očistim čevlje? 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — P. Lobnik: Preprečevanje rojenja in prestopljanje. 12.40 Koncert ameriških pihalnih orkestrrov. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Koncert invalidskega pevskega zbora. 17.05 Iz opernega sveta. 18.15 Izbiramo popevke in glasbo za ples. 19.00 Lahko noč, ot-

roci! 20.00 Minute s pevci

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinski odbori SZDL Brežice, Crnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.